

**T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**İNEGÖL BÖLGESİ'NDE YAŞAYAN BULGARİSTAN
GÖÇMENİ VE YERLİ AİLELERİN AİLE YAPISI**

Uzm. Seher CESUR KILIÇASLAN

**Aile ve Tüketici Bilimleri Programı
DOKTORA TEZİ**

**ANKARA
2006**

**T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**İNEGÖL BÖLGESİ'NDE YAŞAYAN BULGARİSTAN
GÖÇMENİ VE YERLİ AİLELERİN AİLE YAPISI**

Uzm. Seher CESUR KILIÇASLAN

**Aile ve Tüketici Bilimleri Programı
DOKTORA TEZİ**

**TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. R. Günsel TERZİOĞLU**

**ANKARA
2006**

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne:

Bu çalışma jürimiz tarafından Aile ve Tüketici Bilimleri Programında Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı : Prof. Dr. R. Günsel TERZİOĞLU

Hacettepe Üniversitesi

Danışman : Prof. Dr. R. Günsel TERZİOĞLU

Hacettepe Üniversitesi

Üye : Prof. Dr. Şükran ŞAFAK

Hacettepe Üniversitesi

Üye : Prof. Dr. Gülay ARIKAN

Hacettepe Üniversitesi

Üye : Prof. Dr. Emine GÖNEN

Ankara Üniversitesi

Üye : Doç. Dr. Canan YERTUTAN

Hacettepe Üniversitesi

ONAY:

Bu tez, Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Hakan S. Orer

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın planlanması ve yürütülmesi sırasında değerli yardımlarını gördüğüm Danışman Hocam **Prof. Dr. Sayın R. Günsel Terzioğlu**'na, değerli katkılarından dolayı Tez İzleme Komitesi Üyeleri **Prof. Dr. Sayın Şükran Şafak** ve **Prof. Dr. Sayın Gülay Arıkan**'a, örneklem seçiminde yardımcı olan **Yard. Doç. Dr. Sayın Levent Özbek**'e, istatistik analizlerinin değerlendirilmesinde yardımcı olan **Öğr. Gör. Sayın Erdem Karabulut**'a teşekkür ederim.

Bu tez Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Birimi tarafından desteklenmiştir (H.Ü.B.A.B, 06T03102007).

Seher CESUR KILIÇASLAN

ÖZET

CESUR KILIÇASLAN, S., İnegöl Bölgesi'nde Yaşayan Bulgaristan Göçmeni ve Yerli Ailelerin Aile Yapısı, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Aile ve Tüketici Bilimleri Programı Doktora Tezi, Ankara, 2006. İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerin aile yapılarının birbirlerinin örf, adet ve moral ilkelerinden nasıl etkilendiğini, bu değişimlerin meydana getirdiği kültürleşme sürecinde aile yapılarının benzer özellikler taşıyıp taşımadığını belirlemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür. Araştırma kapsamına Bulgaristan göçmenlerinin yoğun olarak yaşadığı Akhisar Köyü, Yenice Beldesi ve İnegöl ilçe merkezinden “tabakalı rasgele örnekleme” yöntemi ile seçilen 221'i göçmen, 244'ü yerli olmak üzere toplam 465 aile alınmıştır. Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerde “gençlerin kararı, ailenin onayı”, yerlilerde ise “ailenin kararı, gençlerin onayı” ile evlenme oranı önde gelmektedir($p<0.05$). İlk evlenme yaşı; eşlerden kadınların yarısından fazlasında göçmenlerde “20-24”, yerlilerde ise “15-19” yaş grubundadır($p<0.05$). Kadınların ve erkeklerin büyük bölümü göçmenlerde ortaöğrenim, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde yer almaktadır($p<0.05$). Kadınların göçmenlerde yarından fazlası, yerlilerde ise küçük bir oranı çalışmaktadır ($p<0.05$). Ailelerden göçmenlerin %0.9'u, yerlilerin %13.5'i akraba evliliği yapmıştır($p<0.05$). Göçmenlerin %84.6'sı çevredeki yerlilerle, yerlilerin %91.8'i çevredeki göçmenlerle yaşamaktan memnundur($p<0.05$). Gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde evle ilgili faaliyetlerde, sorumluluk dağılımı konularından alışveriş ve aile bütçesini düzenleme faaliyetleri dışındaki tüm faaliyetleri kadının gerçekleştirdiği ailelerin oranı ilk sırada yer almaktadır; ancak göçmenlerde bu oran yerlilerdekinden düşüktür($p<0.05$). Aile bütçesini düzenleme ile ilgili faaliyetlerin göçmenlerde eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise erkek tarafından yürütülme oranı ilk sırada yer almaktadır($p<0.05$). Gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde kız-erkek çocuklarının eğitimi, eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda kararı çocuğun kendisinin verdiği aileler ilk sırada yer almaktadır; fakat göçmenlerde bu oran yerlilerdekinden yüksektir($p<0.05$). Gelirin nerelere harcanacağı konusunda kararın gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde eşler tarafından birlikte verilme oranı önde gelmektedir; fakat göçmenlerde bu oran yerlilerdekinden yüksektir($p<0.05$).

Anahtar Kelimeler: Aile, Aile Yapısı, Bulgaristan Göçmeni Aileler, Göçmen Aileler, Göçmen ve Yerli Ailelerin Aile Yapısı

Destekleyen Kurumlar: H.Ü.B.A.B, Tez Destekleme (06T03102007)

ABSTRACT

CESUR KILICASLAN, S., The Family Structure of the Bulgarian Immigrants and the Local Residents Living in Inegol Region. Hacettepe University Health Sciences Institute Family and Consumer Sciences Program Ph.D Dissertation, Ankara, 2006. The goal of the dissertation is to explain how the family structures of the immigrants and the local residents have been influenced by each group's traditional and moral principles and to find out whether the family structures have become similar within this process of cultural interactions. The research sample is drawn by stratified random sampling method from Akhisar Village, Yenice town and the center of Inegol where the Bulgarian immigrant population has a significant share. The research sample consists of 465 families, of which 221 are immigrant and 224 are local families. The marriage arrangements are done according to the principle of "family's decision and youngster's confirmation" in the local families; in the immigrant families the principle is more often 'youngster's decision and the family's confirmation ($p<0.05$). The average female age in the first marriage is within 20-24 age group among more than half of the immigrant women whereas it is within 15-19 age group for the local women ($p<0.05$). The majority of the male and female immigrants are high school graduates. In contrast, the majority of the male and female local residents who graduated from primary school or who could not complete the primary school education ($p<0.05$). Although more than half of the female immigrant sample population is employed, only a small percentage of local female sample population is employed ($p<0.05$). Only 0.9 % of the immigrant families had a marriage with close relatives but this percentage is 13.5% for the local families ($p<0.05$). 84.6% of the immigrants are content with living next to the locals and 91.8% of the locals are content with living next to the immigrants ($p<0.05$). Considering the management of household activities, except from shopping and controlling the family budget, all the activities are generally handled by the women both in immigrant and local families. However, this group of families has a lower share in the sample of immigrant families than the local families ($p<0.05$). Management of the family budget is handled by the immigrant men and women together in most cases, whereas the group of local families in which the men handle the management of the family budget is more numerous ($p<0.05$). Both in case of immigrant and local families, the education, choice of the partner and marriage decisions are made by the children in most case; however the ratio of such families in the sample of immigrant families is higher than in the sample of local families ($p<0.05$). In both immigrant and local sample population, decisions with respect to the allocation of household income are taken together by the men and the women in most of the cases; however the ratio of such families in the sample of immigrant families is higher than in the sample of local families ($p<0.05$).

Keywords: Family, Family Structure, Bulgarian Immigrant Families, Immigrant Families, The Structures of Immigrant and Local Families

Supported by H.Ü.B.A.B, Ph. D. Grant (06T03102007)

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	x
1.GİRİŞ	1
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI	5
2. GENEL BİLGİLER.....	6
2.1. Göçün Aile Açısından İncelenmesine Yönelik Yapılmış Araştırmalar ..	6
2.1.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar.....	6
2.1.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	11
2.2. Araştırmanın Hipotezleri	17
3. ARAŞTIRMA GEREÇ VE YÖNTEMİ	20
3.1. Araştırma Bölgesinin Seçimi	20
3.2. Örneklem Tekniği ve Örnek Seçimi	20
3.3. Veri Toplama Teknikleri.....	25
3.3.1.Anket Formunun Hazırlanması	25
3.3.2.Anket Formunun Uygulanması	27
3.3.3. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi.....	27
4. BULGULAR.....	29
4.1. Aileler Hakkında Genel Bilgiler	29
4.1.1. Ailelerin Göçmen ve Yerli Olma Durumu	29
4.1.2. Eşlerin Evlenme Biçimleri	29
4.1.3. Eşlerin Yaşları	32
4.1.4. Eşlerin İlk Evlenme Yaşları	32
4.1.5. Eşlerin Öğrenim Düzeyi	33
4.1.6. Eşlerin Çalışma Durumu	34

4.1.7. Ailelerin, Çocuk Sahibi Olma, Çocukların Yaş, Cinsiyet Durumları ve Öğrenim Düzeyleri	37
4.1.8. Aile Tipi	40
4.1.9. Geniş Ailelerde Akrabalık Yapısı	40
4.1.10. Eşlerin Aralarında Akrabalık Olma Durumu	41
4.1.11. Ailenin Ortalama Aylık Geliri	41
4.1.12. Aileye Gelir Getiren Kişi Sayısı	44
4.1.13. Ailelerin Göçmen/Yerli Ailelerle Aynı Çevrede Yaşamaktan Memnun Olma Durumu	44
4.2. AİLEDE EVLE İLGİLİ FAALİYETLERDE SORUMLULUK DAĞILIMINA İLİŞKİN BİLGİLER.....	45
4.2.1. Ailelerin Yemek Hazırlama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi.....	45
4.2.2. Ailelerin Ev Temizliği Faaliyetlerini Yürütme Biçimi.....	48
4.2.3. Ailelerin Bulaşık Yıkama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi	51
4.2.4. Ailelerin Çamaşır Yıkama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi	54
4.2.5. Ailelerin Ütü Yapma Faaliyetlerini Yürütme Biçimi	56
4.2.6. Ailelerin Alışveriş Faaliyetlerini Yürütme Biçimi	59
4.2.7. Ailelerin Aile Bütçesini Düzenlemesi İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi	62
4.2.8. Ailelerin Çocukların Bakımı İle ilgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ..	65
4.3. AİLEDE KARAR VERME İLE İLGİLİ BİLGİLER	68
4.3.1. Ailelerin Kız Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi	68
4.3.2. Ailelerin Erkek Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi	71
4.3.3. Ailelerin Kız Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi.....	74
4.3.4. Ailelerin Erkek Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi.....	77
4.3.5. Ailelerin Kadın veya Erkeğin Akrabaları İle Görüşme, Onları Ziyaret Etme Konusunda Karar Verme Biçimi.....	80

4.3.6. Ailelerin Tatilde Nereye Gidileceği, Ne Yapılacağı Konusunda Karar Verme Biçimi	83
4.3.7. Ailelerin Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlere Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi	86
4.3.8. Ailelerin Oturulacak Evin Yeri ve Özellikleri Konusunda Karar Verme Biçimi.....	89
4.3.9. Ailelerin Gelirin Nerelere Harcanacağı Konusunda Karar Verme Biçimi	92
4.4. AİLENİN EKONOMİK YAPISI İLE İLGİLİ BİLGİLER	95
4.4.1. Ailelerin Ev Sahibi Olma Durumu.....	95
4.4.2. Ailelerin Özel Araca Sahip Olma Durumu	96
4.4.3. Ailede Cep Telefonuna Sahip Olma Durumu ve Sayısı	98
4.4.4. Ailelerin Evlerinde Sabit Telefon Bulunma Durumu	101
4.4.5. Ailenin Gelir Kaynakları.....	102
4.4.6. Aileye Gelir Getiren Kişiler	105
4.4.7. Ailelerin Bağlı Olduğu Sosyal Güvenlik Kurumları	107
4.4.8. Ailelerin Gelirlerinden En Büyük Payı Alan Harcama Grubu.....	108
4.4.9. Ailelerin Tasarruf Yapma ve Değerlendirme Durumu.....	111
4.5. AİLE İÇİ İLİŞKİLER İLE İLGİLİ BİLGİLER	113
4.5.1. Ailelerde Aile Bireyleri ve Akrabalarla Olan İlişkilerin Düzeyi.....	113
4.5.2. Ailelerde Çatışma Konuları	117
4.6. AİLEDE DEĞER VE AMAÇLARA İLİŞKİN BİLGİLER	119
4.6.1. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Değer	119
4.6.2. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Amaç	121
TARTIŞMA.....	123
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	171
KAYNAKLAR	179
EK1. İnegöl Bölgesi'nde Yaşayan Bulgaristan Göçmeni ve Yerli Ailelerin Aile Yapısına İlişkin Anket Formu	
EK 2. Ailelerin Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Çapraz Tablolar	

TABLOLAR DİZİNİ

Sayfa

3.1. Araştırma Bölgelerine Göre Toplam ve Örneklem Çıkan Aile Sayısı .25	25
4.1. Ailelerin Göçmen veya Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı.....29	29
4.2. Ailelerde Eşlerin Evlenme Biçimleri ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı31	31
4.3. Ailelerin Eşlerin Yaşlarına ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı32	32
4.4. Ailelerin Eşlerin İlk Evlenme Yaşlarına ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı33	33
4.5. Ailelerin Eşlerin Öğrenim Düzeyine ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı.....34	34
4.6. Ailelerin Eşlerin Çalışma Durumu ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı.....36	36
4.7. Ailelerin, Çocuk Sahibi Olma, Çocukların Yaş, Cinsiyet Durumlarına, Öğrenim Düzeylerine ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı39	39
4.8. Ailelerin Aile Tipi ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı.....40	40
4.9. Geniş Ailelerde Akrabalık Yapısı ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı40	40
4.10. Ailelerin Eşlerin Aralarında Akrabalık Olma ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı41	41
4.11. Ailelerin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi ve Eşlerin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı.....43	43
4.12. Ailelerin Gelir Getiren Kişi Sayısı ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna ve Göre Dağılımı.....44	44
4.13. Ailelerin Göçmen/Yerli Ailelerle Aynı Çevrede Yaşamaktan Memnun Olma Durumu ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı45	45
4.14. Ailelerin Yemek Hazırlama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....47	47
4.15. Ailelerin Ev Temizliği ile İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....50	50

4.16. Ailelerin Bulaşık Yıkama İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	53
4.17. Ailelerin Çamaşır Yıkama İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	55
4.18. Ailelerin Ütü Yapma Faaliyetlerini Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	58
4.19. Ailelerin Alışveriş İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	61
4.20. Ailelerin Aile Bütçesini Düzenleme İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	64
4.21. Ailelerin Çocukların Bakımı İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	67
4.22. Ailelerin Kız Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	70
4.23. Ailelerin Erkek Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	73
4.24. Ailelerin Kız Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	76
4.25. Ailelerin Erkek Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	79
4.26. Ailelerin Kadının veya Erkeğin Akrabaları İle Görüşme, Onları Ziyaret Etme Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	82
4.27. Ailelerin Tatilde Nereye Gidileceği, Ne Yapılacağı Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	85
4.28. Ailelerin Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlerle Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	88
4.29. Ailelerin Oturulacak Evin Yeri ve Özellikleri Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	91
4.30. Ailelerin Gelirinin Nerelere Harcanacağı Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	94

4.31. Ailelerin Ev Sahibi Olma Durumu ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	96
4.32. Ailelerin Özel Araca Sahip Olma Durumu ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	98
4.33. Ailelerin Cep Telefonuna Sahip Olma Durumu ve Sayısı ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	100
4.34. Ailelerin Evde Sabit Telefon Olma Durumuna ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	102
4.35. Ailelerin Gelir Kaynakları ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	104
4.36. Aileye Gelir Getiren Kişilerin Cinsiyetleri ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı	106
4.37. Ailelerin Aile Üyelerinin Bağlı Olduğu Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı.....	107
4.38. Ailelerin Gelirden En Büyük Payı Alan Harcama Grubuna ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	110
4.39. Ailelerin Tasarruf Yapma Durumuna, Değerlendirme Tiplerine ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	112
4.40. Ailelerde Aile Bireyleri ve Akrabalarla Olan İlişkilerin Düzeyi ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı.....	116
4.41. Ailelerde Çatışma Konuları ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı	118
4.42. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Değer ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	120
4.43. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Amaç ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	122

İNEGÖL BÖLGESİ'NDE YAŞAYAN BULGARİSTAN GÖÇMENİ VE YERLİ AİLELERİN AİLE YAPISI

1.GİRİŞ

Göç, bireylerin veya ailelerin geçici ya da sürekli ikamet etmek üzere, bulundukları coğrafi bölgelerden başka coğrafi bölgelere yapmış oldukları yer değiştirmedir (1). Türk sosyal hayatında göçün önemli bir yeri vardır. Göç bazen bir yurt edinmek, bazen düşman istilasından kurtulmak, bazen tabii afetlerden korunmak ve bazen de eski yurtlarından Anavatan'a kavuşmak için olmuştur (2).

Anadolu, tarihsel gelişim içinde, gerek tarih öncesi gerekse tarihsel dönemlerde bir çok uygarlığın beşiği olmuştur (3). Bu sebeple insanlık tarihinde, iç ve dış göçler sonucu ortaya çıkan önemli uygarlıkların yaşandığı bir coğrafya olarak kabul edilmektedir. Anadolu özellikle on sekizinci yüzyılın sonundan itibaren belirli aralıklarla yoğunluk kazanarak süregelen dış göç hareketleri ile karşı karşıya kalmış ve son iki yüz yılda yaklaşık 3.5 milyon civarında göçmen bugünkü Türkiye Cumhuriyeti sınırları içine yerleşmiştir (4). Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren Anadolu'ya en önemli göç akınlarına Balkanlar kaynaklık etmiştir (5).

Osmanlı Devleti kurulurken gerek Balkanlar'daki nüfusun artmasını sağlamak ve gerekse asayiş düzeni koymak amacıyla doğudan batıya doğru bir iskan politikası izlemiş ve fethedilen topraklara Anadolu'dan nüfus ihraç ederek buraların Türkleşmesini sağlamıştır. Türk nüfusunun en yoğun olduğu Balkan ülkesi Bulgaristan'dır (4). İmparatorluğun 16. yüzyıla kadarki dışa dönük olan yerleştirme politikası toprak kayıpları nedeniyle 19. yüzyılda zorunlu olarak içe dönük bir görünüm kazanmıştır ve sınırlar dışındaki topraklarda kalan Müslüman Türkler Anadolu'ya veya elde bulundurulmuş diğer kesimlere göç etmişlerdir (3). Bulgaristan'dan Anadolu'ya ilk göçler 1806 yılında Osmanlı-Rus Savaşıyla başlamış ve özellikle 1878 yılından

günümüze kadar bazen kitlesel bazen de bireysel boyutlarda devam etmiştir. Cumhuriyet döneminde ülkeye gelen toplam göçmenlerin 790.717.'sini (%48) Bulgaristan göçmenleri oluşturmaktadır. Bu oranla Bulgaristan'dan gelen göçmenler Türkiye'ye gelen göçmenler arasında ilk sırayı almaktadır(4).

Cumhuriyetin kurulmasından sonra Bulgaristan'dan göçler dört aşamada gerçekleşmiştir (6).

1925 yılındaki Türk-Bulgar ikamet sözleşmesi ile 1949 yılına kadar iskanlı ve serbest, 1950-1952 yılları arasında Bulgaristan'ın göçe zorlaması sonucu iskanlı, 1968-1979 yılları arasında da Türkiye-Bulgaristan Yakın Akraba Göçü Anlaşması çerçevesinde Türkiye'ye göç etmiş ve bu göç ile 1950-52 yılları arasında gelen göçmen ailelerden büyük bölümünün Bulgaristan'da kalan yakınlarının Türkiye'ye serbest göçmen olarak gelmeleri sağlanmış ve böylece parçalanmış ailelerin birleşmesi gerçekleştirilmiştir (7).

Göç dalgalarının en önemlisi, asimilasyon kampanyası nedeniyle 1989-1991 yılları arasında olmuş ve iki yıllık dönemde yaklaşık 350.000 Bulgaristan Türkü, Türkiye Cumhuriyeti'ne sığınmak zorunda kalmıştır. Yaşanan bu zorunlu göçün ardından, Bulgaristan'da o zamanki kötü ekonomik koşulların etkisiyle, Türkiye'ye doğru daha küçük ölçekte ama sürekli bir göç hareketi olmuştur. Resmi olmamakla birlikte, sadece 1989'dan günümüze kadar 700.000 kişi Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç etmiştir. Bunların önemli kısmı Türk vatandaşlığına alınırken, büyük bir bölümüne de çalışma ve oturma izni verilmiştir (5). Böylece Türkiye, II. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da görülen en yoğun zorunlu göç dalgasını 2 Haziran-22 Ağustos 1989 tarihleri arasında yaklaşık üç aylık bir süre içinde kabul etmek durumunda kalmıştır (6,8). Bu dönemde 64.295 aileye mensup 226.863 kişi göçmen olarak Türkiye'ye gelmiştir. Bu tarihten itibaren 1995 yılına kadar da aralıklı olarak gelen göçmenlerin sayısı 27.224 ailede 73.957 kişiye ulaşmıştır (6).

Bu göçlerin yaşandığı süreçte Anadolu'da toplumsal yapı da bir çok değişikliğe uğramıştır. Bugünkü toplumsal yapı ve sorunları, geçmişteki toplumsal-ekonomik yapı ya da sonuçlarıyla ilişkilidir (3).

Göç, hem göç edenlerde hem de göç edilen yörede sosyo-kültürel değişmelere yol açan temel olgulardan biridir. Göçlerle birlikte aileler, sosyal, ekonomik ve doğal yaşam kaynaklarından kopmakta ve göçün ardından aileye ilişkin temel konuları değiştirecek olan çok yönlü etkiye maruz kalmaktadırlar. Göçmenler, göç etme nedenleri ve göç ettikleri yerde yaşadıklarına bağlı olarak kendi kimliklerini bulundukları topluma karşı koruma direnci geliştirmektedirler. Göç ettirilen veya kendi iradeleri dışında göç etmek zorunda kalanların bu süreçte yaşadıkları travma, geri dönüş koşullarının olmaması, yaşamlarıyla ilgili her şeyin giderek kötüleşmesi ruhsal bozukluklara yol açabilmektedir (9). Ayrıca göç, göçmenlerin aile yapısını da (rol ve statü dağılımı, karar verme, eşler arası ilişkiler ve bunların fonksiyonları, çocuk ve yaşlılara bakış, akraba ve çevre ilişkileri vb. faaliyetler) etkilemektedir (10).

Bulgaristan'dan gelen göçmenler diğer göçmenlerden bazı farklılıklar göstermektedirler. Bulgaristan'da yaşayan Türkler, Slav ve Hristiyan kültürünü benimsemeleri için yapılan her türlü baskıya rağmen, "Türkiye" özlemiyle yaşamışlar ve her zaman "Türkiye'ye göç edebiliriz" düşüncesiyle planlar yapmışlardır. Bulgaristan'da yaşayan Türkler Türk kültürünün mensubudurlar; ancak farklı coğrafyada ve farklı etno-sosyal ilişkilerle etkileşerek tarihi bir süreç geçirmişlerdir. Zaman zaman azınlık haklarından yararlanmışlar, zaman zaman da din, dil, örf ve adetleri konusunda engellenmişlerdir. Bu nedenle de başka uygarlıklarla kurdukları yakın temaslar sonucu, Türkiye'de yaşayan Türk halkının kültüründen farklılaşmışlardır (11).

Halen aynı kültürel kökene sahip olmakla birlikte Bulgaristan göçmenleri ile yerleştikleri bölgenin yerlisi olan halk aralarında bir kültürleşme süreci yaşanmaktadır (11).

Tylor'a göre kültür, ya da uygarlık bir toplumun üyesi olarak, insanoğlunun öğrendiği(kazandığı) bilgi, sanat, gelenek-görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütündür (12). Kolektif davranışlar, değer yargıları, ahlak anlayışı, hukuk normları ve zihniyet tarzlarını da içine alır (13,14).

Kültürleşme, insanın başka toplumlardan öğrendikleri veya bir toplumun diğerinden aldığı, edindiği öğeler ve farklı toplumların karşılıklı olarak birbirlerinden etkilenmesidir. Kültürleşme süreci için en az iki ayrı kültür sistemi gereklidir; fakat bu yeterli değildir. Yeterlik şartı, sürekli ilişki ve etkileşimle yerine gelir. Kültürleşme kuramı, bu sürecin belli bir zamanda başladığını, belli bir süre sonra belli düzeylere ulaştığını ileri sürer (12).

Kültürleşme kuramı, ayrıca gruplardan biri baskın olsa bile, her iki sistemin de bu kültür ilişkisinden etkilendiğini ve değişikliğe uğradığını savunur. Kültürleşme süreci içinde, insanlar değiştiği gibi, tüm kültürel öğeler, araçlar ve kurumlar da değişikliğe uğrar (12).

Kültürün temel kurumlarından biri olan ailenin yapısal özelliklerinin saptanması değişimin yönünü ve boyutunu ortaya koyabilmede etkilidir. Bu da yaşanan toplumda sosyal bir bütünlük oluşturulmasında ve dolayısıyla sağlıklı bir toplum yaşamına ulaşılmasında büyük önem taşır.

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bir toplumdaki ailelerin yapısal özellikleri açısından benzerlikler göstermeleri, o toplumun kalkınmasında önemli bir faktördür. Göçler ise farklı sosyo-kültürel özelliklere sahip ailelerin toplumsal bütünleşmesi açısından çeşitli zorluklar yaratan bir olgu olmaktadır. Bu nedenle bu çalışma;

- İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerin aile yapılarının birbirlerinin örf, adet ve moral ilkelerinden nasıl etkilendiğini,
- Bu değişimlerin meydana getirdiği kültürleşme sürecinde aile yapılarının benzer özellikler taşıyıp taşımadığını belirlemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Göçün Aile Açısından İncelenmesine Yönelik Yapılmış Araştırmalar

Yurt dışında göç ve göçmenler konusunda çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Yapılan bu çalışmalarda; ailelerin yaşadıkları sorunlar, sorumluluk dağılımı, aile yapısına ilişkin konular, kadın ve erkeğin değişen rol ve güç ilişkileri, çalışma yaşamlarına ilişkin tutum ve davranışlar, göçmen ve yerli ailelerde kuşaklar arasında kültürel değerler ve değer farklılıkları, ailelerde yoksulluğa ilişkin göçmen-yerli farklılıkları, göçmen ailelerde kültürel değişim, göçmen ailelerin yaşam tarzları, göçmen ve yerli ailelerde kuşaklar arası aile ilişkileri, aile içi şiddet gibi bir çok konu incelenmiştir(10, 16-39).

Ülkemizde yapılan araştırmalarda ise; iç göç ve yarattığı sorunlar, göç süreçlerinde kadınların yaşadığı sorunlar, Yugoslavya-Makedonya göçmenlerinin sosyo-kültürel yapısı ve sosyal bünye ile bütünleşme durumları, Almanya'ya işçi göçü ardından aile ve çocuk üzerinde yarattığı etkiler gibi konular incelenmiştir. Ülkemizde farklı bir göçmen grubunu oluşturan Bulgaristan göçmenlerinin; psikolojik açıdan incelenmesi, gelenek-görenekleri ve giyim kuşamları,Türkiye'ye uyum durumları, yerli ve göçmen köyü monografileri, etno-sosyolojik incelemeleri, sosyal uyumu ve farklılaşma durumlarını inceleyen araştırmalara rastlanmıştır. Bulgaristan göçmenlerinin yaşadıkları bölgedeki yerlilerle aralarındaki aile yapısına ait benzerlikleri, farklılıkları ve dolayısıyla topluma uyum durumlarını inceleyen bir araştırmaya ise rastlanamamıştır (11,40-54).

2.1.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Arı (40), tarafından 1950-51 yıllarında Bulgaristan’dan zorunlu olarak göç eden Türk göçmenlerinden Bursa’da Hürriyet mahallesinde ve İstanbul’da Taşlıtarla’da iskan edilenlerin uyumu ile ilgili sosyolojik problemleri belirlemek amacı ile 138 aile üzerinde yapılan araştırma sonucunda, göçmenlerin

evlerinin genel durumu ve içinde kullandıkları eşyalara göre genellikle orta halli oldukları, sosyal seviyelerinin İstanbul'da oturdukları gecekondularla çevrili sitenin sosyal seviyesinden yüksek olduğu, Türkiye'de nüfusun büyük bölümünün okuma yazma bilmediği dönemde göçmenler arasında okuma-yazma veya yalnız okuma bilenlerin büyük oranda olduğu, gelirini biriktirenlerin fazla olduğu ve kendi aralarında evlenmeyi tercih ettikleri bulunmuştur.

Kocacık (41), tarafından Çanakkale'nin Biga ilçesine bağlı bulunan yerli Karahamzalar köyü ile Bulgaristan'dan gelen göçmenlerin yerleştiği Hacı Hüseyin Yaylası köylerinde katılarak gözlem yoluyla yerli ve göçmen köyü arasında ne tür farklar olduğu, bu farklılaşmanın nasıl ve neden doğduğu, iki tip köy arasındaki ilişkilerin nasıl olduğu, her ikisinin de çevreye ve topluma katkılarının neler olduğu araştırılmıştır. Bu araştırma sonucunda; her iki köyde de eş seçiminin ailelerin beğenisi ile olduğu fakat evlenecek erkeğin de eş seçiminde isteğinin büyük önem taşıdığı, kız çocuk açısından ise önce babanın, sonra annenin ve evlenecek kızın onayının önemli olduğu, göçmen köyü halkından evlenenlerin eşlerinin mutlaka göçmen olması koşulunu öne sürmedikleri, yerli köyünde kızların evlenme yaşının 15-17, erkeklerin ise genellikle askerlik bitiminde 20-22 olduğu, göçmen köyünde ise kızlarda evlenme yaşı 16-18, erkeklerde 21-22 yaşları olduğu, her iki köyde de başlık parası alma adedi olduğundan yerli köyünde kız kaçırılmalara rastlandığı ancak göçmen köyünde kız kaçırımların görülmediği, her iki köyde de sınırları çizilmiş bir iş bölümünün olmadığı, kadınların genellikle ev işleri ile uğraştıkları, erkeklerin ise sadece tarla işiyle uğraştıkları, kadınların aynı zamanda tarlada da çalıştıkları saptanmıştır.

Toğrol (44), tarafından 1989 yılında Bulgaristan'dan yeni gelen göçmenlerle Kapıkule tren istasyonunda ve Çadırkent'te 40 kişi üzerinde bir psikolojik araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya alınan göçmenlerin yarıdan fazlasının lisans düzeyinde yüksek öğrenim veya önlisans düzeyinde öğrenim gördükleri bulunmuştur. Araştırmaya göre göçmenlerde yeni bir aile

kurulurken; duruma göre, gelinin veya damadın annesi ile babası ve varsa bekar kardeşi bu aileye katılmaktadır. Böylece, ülkemizde kırsal kesimde de olduğu gibi gelinin damadın ailesine katılmasına benzeyen; ama biraz farklı olarak, hangi yaşlıların yeni aileye katılacağı kesin olmayan ve şartlara göre ayarlanan, yeni bir geniş aile kurulmakta olduğu bulunmuştur. Ailelerde karı-kocanın çalıştığı, ailenin yaşlı üyelerinin de üretken olduğu, genelde kadın ile erkeğin 20 yaşından önce evlenmedikleri ve çoğunlukla 2 çocukları olduğu saptanmıştır.

Türkarıan (11), tarafından Bursa ilinde yaşıyan Bulgaristan göçmenlerinin etno-sosyolojik incelenmesi konulu bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma, Bulgaristan'dan 1950-51, 1970-1978, 1989-1990 yılları arasında gelen göçmenlerin Türkiye'ye uyum süreçlerinde aralarında yıllar itibariyle bir fark olup olmadığını saptamak amacıyla planlanmış, 150 aile üzerinde anket ve görüşmeler yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda; Bulgaristan doğumlu birinci kuşağın geçen yıllar içinde tamamen olmasa bile büyük ölçüde uyum sağladığı, göçmenlerin Türkiye doğumlu çocuklarının ise, tamamen Türk sosyo-kültürel yapısına uyum sağladıkları saptanmıştır. Erkeklerde evlenme yaşının genellikle 22-24 olduğu, evlenirken erkekle kadın arasında 1-3 yaş farkın olmasını tercih ettikleri, bu nedenle kadınların evlenme yaşının 19-21 olduğu, kadın ve erkeklerde en küçük evlenme yaşının 16, en büyük evlenme yaşının kadınlarda 25, erkeklerde ise 29 olduğu, evlilikte eşler arasında akrabalık bağının olmamasına mutlaka dikkat edildiği, hane halkı reislerinin evlenirken kendi kararlarını kendilerinin verdikleri ve ailelerinden de onay aldıkları, Bulgaristan'da iken ailelerinden haberli olarak kaçarak evlenmelere de rastlanmakta olduğu bulunmuştur. Göçmen ailelerin %97,3'ünün çocuk sahibi olduğu, %84,0'ünün 2 çocuğunun olduğu, büyük bir çoğunluğunun çekirdek aile tipinde olduğu, ayrıca kız-erkek arkadaşlıklarının göçmenler arasında daha rahat sürdürölmesinin birbirlerini tanıyıp evlenmeye karar vermede etkili olduğu, erkeklerin %93,3'ünün, kadınların da %89,4'ünün okur-yazar olduğu, erkeklerin %27,3'ünün kadınların ise %6,7'sinin yüksek

okul ya da üniversite mezunu olduğu, erkeklerin %70.0'inin kadınların ise %70,7'sinin orta dereceli okul mezunu oldukları bulunmuştur. Hanede çalışan kişi sayısı en fazla 2 (%44) olduğu, bunu ailede 1 ve 3 kişinin izlediği, ailelerin çoğunun orta gelirli oldukları ve gelirlerinden tasarruf ederek arsa alıp ev yaptıkları ve %94.0'ünün kendi mülkiyetindeki evlerde oturdukları, göçmenlerin farklı bir çevreye gelmiş olmalarından dolayı bölgenin yerlisi olanlarla ilişkilerinde bazı uyumsuzluklar yaşandığı ve bunların belirgin bir çatışmaya dönüşmeyip karşılıklı huzursuzluklar şeklinde yaşanıp göçmenlerin kendilerini çevreye uydurmalarıyla ortadan kalktığı saptanmıştır.

Dimitrova (53), tarafından 1989 yılında Türkiye'ye göçen Bulgaristan göçmenlerdeki adaptasyon sürecini gözlemlemek amacıyla göçmenlerin bulunduğu bölgelerde bir araştırma yapılmıştır. Seçilen bölgeler Ankara'da Pursaklar ve Sincan, İstanbul'da Avcılar, Bursa'da Hürriyet ve Kestel, Çorlu'da Havuzlar ve Edirne'de Çadirkent ile Binevler'dir. Araştırma 8-16 Ağustos 1994, 21 Nisan-19 Temmuz 1995 ve 6 Haziran-3 Temmuz 1996 tarihleri arasında üç aşamada yapılmıştır. Yapılan görüşmelerde göçmenlerin ev sahibi olmayı çok önemsedikleri ve bunun için çok ciddi zorluklara katlandıkları gözlenmiştir. Araştırmacı, göçmenlerin ev sahibi olmak konusundaki çabalarını Bulgaristan'dan getirdikleri çok eski bir kültürel modele bağlamaktadır: “Evi olmayan, ev inşa etmeyen birisi toplumsal olarak düşük seviyeli ve marjinaldir.” Göçmenlerin Türkiye'de en kolay evlilik kurumuna ait uygulamalara adapte oldukları, genç çiftlerin kiralık bile olsa ebeveynlerinden ayrı kendi evlerinde yaşadıkları ve ailenin geçimini sağlamakla erkeğin yükümlü olduğu saptanmıştır.

Kıroğlu (51), tarafından yapılan Bulgaristan göçmeni kadınların iş yaşamına ilişkin tutum ve davranışları konulu araştırma 1989 göçmenlerinden Ankara Pursaklar'da 15 kadın üzerinde yürütülmüştür. Görüşülen kadınların (15 kadın) 1'inin kendi hesabına çalıştığı, 3'ünün günlük temizliğe gittiği, diğerlerinin ücretli ya da maaşlı çalıştığı bulunmuş. Kadınların sigortalı işleri tercih ettikleri ve görüşülen kadınların 5'inin emekli

sandığına, 6'sının SSK'ya bağlı olduğu, 4'ünün sigortasının olmadığı bulunmuştur. Göçmenlerin çalışmalarının asıl nedeninin para ve çocukların daha iyi eğitim alması olduğu, kadınların dışarıda çalışmasının doğurduğu bir sonuç olarak, evde bulunmadığı zamanlarda çoğunun eşlerinin çocuk bakımına ve ev işlerine yardım ettiklerini, sadece 2 kadının eşinin yemek yaptığı, bulaşık yıkadığı, ev işlerini tamamen paylaştığı saptanmıştır. Göçmenlerde ev işleri ve çocuk bakımının kadının sorumluluğu olduğu yönündeki ataerkil düşüncelerin hakim olmaya devam ettiği ancak ataerkil yapının biraz dönüşüm geçirdiği belirlenmiştir. Kadınların eğitim ve çalışma konusunda engellenmediği, erkeklerin "ellerinden geldiğince" ve kadının evde olmadığı zamanlarda çocuk bakımı ve ev işlerine yardım ettikleri ancak bu işlerin kadının asli görevi olmaya devam ettiği saptanmıştır.

Özönder (42) tarafından Manisa ili Salihli ilçesi Kurtuluş Mahallesi'nde yaşayan göçmenlerin sosyal bünyeye intibakları konulu araştırma, Bulgaristan ve Kazak göçmenleri üzerinde yürütülmüştür. Araştırma sonucunda Bulgaristan göçmenlerinin %58.49'unun eşini kendisinin seçtiği ve evlenirken de eşlerinin 7 hatta 9 kuşağa kadar ana veya baba tarafından akraba olmamasına dikkat ettikleri bulunmuştur. Göçmenlerde 1-3 çocuğu olanların (%58.50) ilk sırayı aldığı, evlenen çocukların çekirdek aile tipinde aile yapısına sahip oldukları ve bu oranın %81.13 olduğu, geri kalan ailelerin kadın veya erkeğin akrabaları ile birlikte ikamet ettiği "geçici geniş aile" özelliği taşıdığı belirlenmiştir. Bulgaristan göçmenleri arasında yüksek eğitime oldukça fazla önem verildiği saptanmıştır.

Pakdemir (52) tarafından İstanbul'da 1989 yılından sonra gelen 204 göçmen üzerinde yürütülen araştırma sonuçlarına göre, %55.88'inin çalıştığı, bir işte çalışan göçmenlerin %61.40'ının erkek, %38.60'ının kadın olduğu, ev hanımı olduğunu belirtip çalışmak istemeyen kadınların oranının ise oldukça düşük düzeyde olduğu bulunmuştur. Çalışanların %55.26'sının sosyal güvencesinin olduğu ve sosyal güvencesi olanların çoğunluğunun(%95.23) SSK'lı olduğu bulunmuştur. Göçmenlerin

%72.56'sının ortaöğrenim düzeyinde öğrenim gördüğü, gelişlerinden bu yana çok kısa bir süre geçmesine rağmen %28.92'sinin ev sahibi olduğu, yüksek geliri olanların hemen hemen tamamının yüksekokul mezunu olduğu, çocuk sayılarının 2 olduğu saptanmıştır.

2.1.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Johnson (16), Kanada'da 1169 göçmen üzerinde Güneydoğu Asya'lı göçmenlerin iki yıllık bir süreçte batı tipi finansal araçları kullanma alışkanlıklarındaki değişimleri incelemek amacıyla bir araştırma gerçekleştirmiştir. Başlangıçta göçmenlerin Kanada'daki finansal alışkanlıklarının daha çok para biriktirmek şeklinde olduğu, mülk sigortası ve kredi kartı kullanımının çok seyrek olduğu ve çek hesabının görüşmecilerin hemen hemen yarısı tarafından kullanıldığı bulunmuştur. Zamanla yapılan diğer görüşmelerde göçmenlerin para biriktirmek dışındaki ekonomik aktivitelerinde artış olduğu, en dikkat çekici değişikliğin ise kredi kartı kullanımında, borç alınmasında ve çek hesabı kullanımındaki artışa karşılık para biriktirilmesindeki net düşüş olduğu saptanmıştır. Yeni finansal araçların kullanılmasının ekonomik adaptasyon konusunda fikir vermekte olduğu, ekonomik adaptasyonda etkili olan dikkat çekici değişkenlerin yaş, öğrenim durumu, iş tecrübesi ve İngilizce seviyesi olduğu bulunmuştur.

Kibria (55), Vietnam'lı mülteci kadınların Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ücretli çalışmalarını saptamak amacıyla yapmış olduğu araştırmada; mülteci kadınların yaklaşık %40.0'ının Amerikan işgücünde yer aldığı ve vasıflı işgücü gerektirmeyen ve aile içindeki görevleriyle fazla çelişmeyen işlerde çalıştıkları saptanmıştır.

Tony ve Lawrence (56), tarafından Toronto'ya (Kanada) göç eden 20 İtalyan çift üzerinde, İtalyan işçi sınıfına ait ailelerde eşler arasındaki görev ve güç dağılımının göçmenliğin öncesindeki ve sonrasındaki halini incelemek amacıyla bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma, özellikle, kadının

çalışmaya başlamasının, cinsiyete dayalı görev dağılımı ve eşler arasındaki güç dengesi üzerindeki etkilerini saptamak üzere gerçekleştirilmiştir. Göçmenliğin getirdiği en önemli değişikliklerden birisinin erkeğin “evin ekmeğini kazanan” olma ayrıcalığını kaybetmesi olduğu bulunmuştur. Bir çok karı-kocanın ekonomik olarak ayakta kalmak için, çalışmanın sadece kocanın görevi olmaktan çıkması ve eşlerin ortak sorumluluğu olarak algılanması gerektiğini fark ettikleri saptanmıştır. İncelenen 20 çiftte göçle birlikte eşlerin görev dağılımında ciddi bir değişiklik olmadığı görülmüştür. Kadınların genellikle yemek pişirme, evin temizliği, çamaşır, ütü, dikiş, yemeğin hazırlanması, bulaşıkların yıkanması gibi sorumlulukları yerine getirmeye devam etmekte olduğu, erkeklerin ise evin tamiri, bahçe işleri, arabanın yıkanması ve tamiri, alış-veriş gibi işleri üstlenmekte olduğu bulunmuştur. Kadınların ücretli çalışmaya başlamalarının ev işlerinde bir değişikliğe sebep olmadığı, ücretli işlerin diğer görevlerine ek olarak geldiği, bununla birlikte ailenin önemli kararlarında kocalarıyla birlikte söz sahibi olmaya başladıkları bulunmuştur.

Boone (57), tarafından Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşayan 5 Küba’lı mülteci kadın üzerinde yapılan araştırmada, birinin lise dördünün üniversite mezunu olduğu ve hepsinin tam zamanlı veya yarı zamanlı ev dışında çalıştıkları bulunmuştur.

Phan (58), Kanada’da yaşayan 10 Vietnamlı kadının evde, işte ve topluluk içinde ki deneyimlerini saptamak amacıyla bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada evde, kadınlardan bütün ev işlerini yapmaları ve çocukların bütün sorumluluklarını taşımalarının beklendiği, ayrıca kocaların karılarının sosyal hayatlarını kontrol altında tutmaya çalıştıkları saptanmıştır.

Faragallah ve diğ. (59), tarafından Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşayan Arap göçmenlerin yerli kültürden etkilenme durumlarını saptamak amacıyla içerisinde en az bir yetişkinin göçmen olduğu 39 ev halkı üzerinde bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ki denekler, Mısır, Ürdün,

Yemen, Fas, Irak, Suudi Arabistan, Lübnan, Filistin, Suriye'dendir. Araştırma sonucunda; erkeklerin çoğunun (%71.8), kadınlarınsa %5.1'inin ev dışında tam zamanlı bir işte çalıştığı bulunmuş, ayrıca kültürleşme sürecini, dine bağlılık, ait olunan dini mezhep, göç edildiğindeki yaş, geleneklere bağlılık gibi özelliklerin etkileyebileceği belirtilmiştir.

Glick ve diğ. (60), tarafından Amerika Birleşik Devletlerinde göçmenlik ve geniş aile yapısındaki değişmeyi saptamak amacıyla Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 1970, 1980 and 1990 yıllarındaki veriler kullanılarak bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma Amerika Birleşik Devletleri'nde geniş ailelerin yeniden ortaya çıkmasında göçmenlerin etkisi incelenmiştir. Hane halkı yapısındaki değişimin göçmen ve yerlilerde aynı olmadığı görülmüştür. Yerlilerde yatay olarak genişlemiş hane halkına sahip aile sayısı düzenli bir düşüş gösterirken göçmenlerde geniş hane halkı sayısına sahip aile sayısındaki artışta böyle bir sınırlama görülmemiştir. Amerika Birleşik Devletleri'ne daha yakın ve işçi gönderen ülkelerden gelen göçmenlerde yatay akrabalığa dayalı genişlemenin daha yaygın olduğu görülmüştür. Daha çok mülteci gönderen Asya ülkeleri göçmenlerinde de geniş aileye yönelimin çok olduğu saptanmıştır.

Lim (61), tarafından Koreli göçmen kadınların ailedeki cinsiyet eşitsizliğine karşı mücadelelerini saptamak amacıyla Aralık 1993 ile Ağustos 1994 tarihleri arasında Texas Eyaletinde bulunan Austin ve Dallas'ta 18 Koreli çalışan göçmen çiftle yapılan ayrıntılı görüşmelerle veriler toplanmıştır. Koreli kadınların erkek egemenliğine ve ailedeki işlerin eşit olmaya dağılımına karşı çıktıkları bulunmuştur. Kadınların daha az itaatkar olmalarındaki en önemli etkenin artık ailenin geçimine katkıda bulunmaları, dolayısıyla kazandıkları gurur, güç ve onur gibi psikolojik kaynaklar olduğu ve Koreli erkeklerin karılarının para kazanmaya başlamalarıyla birlikte değişmelerinden endişe duydukları ayrıca Koreli kadınların kocalarının aksi yöndeki düşüncelerini yüksek sesle dile getirmeleri ya da onların onayını almadan para harcamalarının aile içi çatışmalara neden olduğu bulunmuştur.

Kulig'in (62), El Salvador, Guatemala ve Nikaragua'lı göçmenlerin Kanada'ya yerleştikten sonra aile yaşamlarında meydana gelen değişimleri saptamak üzere 44 kişi üzerinde gerçekleştirdiği araştırmada; ülkelerinde genellikle kocaların evlendikten sonra eşlerinin çalışmasını istemedikleri ve kadınların da bunu kabullendikleri, ailelerinin geçimini erkeklerin sağladığı ancak Kanada'ya yerleştikten sonra yaşama için gerekli maliyetlerin yüksek olması, aile desteğinin azalması gibi sebeplerle kadının ev dışında çalışmaya başladığı saptanmıştır. Üç değişik grubun ele alınmasına rağmen, Kanada ve anavatan karşılaştırmasında gruplara özgü çok az farklılıklar bulunmuştur. Görüşmecilerin bir kısmı kocanın alkol kullanmasını ve aile içi şiddeti sorun olarak vurgulamışlardır. Erkek ve kız çocuklarının görev dağılımının sorun nedeni olduğu, bazı erkek görüşmecilerin erkek çocuklarının kadın işi yapmamaları gerektiğini düşündüğü bulunmuştur.

Zhang ve Sanders (27), göçmenler ve yerliler üzerinde yaptıkları araştırmalarında, kendi ülkelerinden daha zengin bir ülkeye göçenlerin daha fazla çalıştığını bulmuş ve bunu göçmenlerin yeni ortamlarında statülerini yükseltmek için anavatanlarından daha fazla olanağa sahip olmalarıyla açıklamışlardır.

Min (63), tarafından Koreli göçmenlerin cinsiyet rolleri, sosyal statüleri ve aile içi çatışmalarını saptamak amacıyla New York'ta 297 kadın üzerinde bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, Koreli kadınların ücretli işlerde çalışmalarıyla ortaya çıkan ekonomik rollerindeki yükselme, buna karşın erkeklerin ekonomik güçlerinde ve sosyal statülerindeki düşüşün aile içi çatışmaları arttırdığı saptanmıştır.

Wellner (38), Latin Amerikalı ve Asyalı göçmenler üzerinde gerçekleştirdiği araştırmada, göçmenlerin geleneksel aile yapılarını da yanlarında getirdiklerini belirlemiştir. Nüfus sayım bürosunun 2002 yılındaki nüfus incelemelerine göre, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki çekirdek aile

sayısındaki azalmaya rağmen, yurt dışında doğmuş ailelerin ülkeye girmesiyle geleneksel evli-çocuklu çiftlerden oluşan aile yapısının korunduğu saptanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri dışında doğmuş göçmen ailelerin saptanan önemli farklılıklarından birisinin büyüklükleri olduğu görülmüştür.

Johnson (34), Kanada'daki Güneydoğu Asyalı göçmen ailelerin ekonomik sorumluluklarını saptamak üzere bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırma 1979-1981 yılları arasında Kanada'ya gelen göçmenler arasından 647 kişiyle yapılmıştır. Göçmenlerin, esas olarak akrabalarına (hala, teyze, amca, dayı, kuzenler gibi...) yardım etmeyi ailenin ekonomik sorumluluğu olarak kabul etmekteyken, yoksul akrabalara devletin ya da bir başka kurumun destek vermesi durumunda, özellikle ailenin kendisi de ekonomik sıkıntı içindeyse, bu sorumluluklarının geçerli olmadığını düşündükleri saptanmıştır.

Nuruan ve diğ.(64), Almanya'da yaşayan Türklerin aile yapısı ve sorunlarını saptamak amacıyla bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Araştırma Türklerin yoğun olarak yaşadığı 9 ilde 1525 denek üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ailelerin %77.7'sinin çekirdek ailelerden oluştuğu, %25.0'inin akraba evliliği yaptığı, %20.1'inin ev sahibi olduğu bulunmuştur. Ailedeki görev dağılımı açısından, yemek pişirme, kahvaltı hazırlama, evi toplama, bulaşık/çamaşır yıkama, çocuk bakımı ve ütü yapma gibi işleri kadının, fatura ödeme ile ev içi onarımı erkeğin, market alışverişini ise eşlerin birlikte yapma oranının ilk sırada yer aldığı saptanmıştır. Aile bireyleri ve yakın akrabalarla ilişkiler açısından; eşlerle, çocuklarla, eşin annesi-babası-kardeşleriyle ve diğer akrabalarla ilişkilerini iyi olarak değerlendirenlerin oranının önde geldiği bulunmuştur. Ailede karar verme açısından, ev seçimi, ev düzeni, çocukların bakımı, alışveriş konuları, akraba ilişkileri, komşularla ilişkiler, tatil/eğlence ile ilgili karar konularında hem erkek hem de kadınların yaklaşık %50.0 ile %70.0 arasında değişen oranlarda eşler tarafından birlikte karar verildiğine ilişkin cevapların ilk sırada yer aldığı

saptanmıştır. Ev içi işleri ilgilendiren konularda ise kadınların karar verme oranının biraz daha yüksek olduğu bulunmuştur.

2.2. Araştırmanın Hipotezleri

Bu çalışma ile İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerin aile yapısı üzerinde ortalama aylık gelir düzeyi, eşlerin öğrenim düzeyi ile göçmen/yerli olma durumlarının etkisi incelenecektir.

A. İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerde, eşlerin öğrenim düzeyi ile göçmen/yerli olma durumuna göre ailelere ait genel bilgilerde farklılıklar vardır. Şöyle ki;

1. Ailelerde eşlerin evlenme biçimleri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
2. Ailelerde eşlerin evlenme biçimleri eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır.
3. Ailelerde eşlerin ilk evlenme yaşı göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
4. Ailelerde eşlerin öğrenim düzeyleri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
5. Ailelerde eşlerin çalışma durumları göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
6. Ailelerin sahip oldukları çocuk sayısı göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
7. Aile tipi göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.

8. Ailelerde eşlerin aralarında akrabalık olma durumu göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
9. Ailenin ortalama aylık geliri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
10. Ailenin ortalama aylık geliri eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır.
11. Aileye gelir getiren kişi sayısı göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.

B. İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerde, eşlerin öğrenim düzeyi ile göçmen/yerli olma durumuna göre ailelerin evle ilgili faaliyetlerde sorumluluk dağılımına ilişkin konularda farklılık vardır. Şöyle ki;

1. Ailelerin evle ilgili faaliyetleri yürütme biçimi göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
2. Ailelerin evle ilgili faaliyetleri yürütme biçimi eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır.

C. İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerde, eşlerin öğrenim düzeyi ile göçmen/yerli olma durumuna göre ailede karar verme ile ilgili konularda farklılık vardır. Şöyle ki;

1. Ailelerin karar verme biçimleri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.

2. Ailelerin karar verme biçimleri eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır.

D. İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerde, eşlerin öğrenim düzeyi ile göçmen/yerli olma durumuna göre ailenin ekonomik yapısına ilişkin konular farklılık göstermektedir. Şöyle ki;

1. Ailelerin ev sahibi olma durumu göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
2. Ailelerin ev sahibi olma durumu eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır.
3. Ailelerin özel araca sahip olma durumu göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
4. Ailelerin özel araca sahip olma durumu eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır.
5. Aileye gelir getiren kişilerin cinsiyetleri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır.
6. Ailelerin gelirlerinden en büyük payı alan harcama grubu göçmen/yerli olma durumlarına göre farklılaşmaktadır.
7. Ailelerin gelirlerinden en büyük payı alan harcama grubu eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır.

3. ARAŞTIRMA GEREÇ VE YÖNTEMİ

İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerin aile yapılarının birbirlerinin örf, adet ve moral ilkelerinden nasıl etkilendiğini, bu değişimlerin meydana getirdiği kültürleşme sürecinde aile yapılarının benzer özellikler taşıyıp taşımadığını belirlemek amacıyla planlanan araştırmanın gereç ve yöntemi aşağıdaki başlıklar altında verilmiştir.

3.1. Araştırma Bölgesinin Seçimi

Araştırma bölgesi olarak, İnegöl ilçesi sınırları içindeki Yenice Beldesi'nde bulunan göçmen ve yerli ailelerin yaşadığı Mümin Gençoğlu Mahallesi ile Turgut Özal Mahallesi, Akhisar Köyü ve İnegöl ilçe merkezi alınmıştır. Araştırma bölgesi olarak İnegöl Bölgesi'nin seçilme nedenleri:

- Bursa iline bağlı İnegöl ilçesinde Bulgaristan'dan gelen göçmenlerin yoğun olarak yaşamaları sebebiyle çok sayıda göçmene ulaşılabilmesi,
- Daha önce benzer bir araştırmanın bu bölgede yapılmamış olması,
- Araştırmacının kolay ulaşılabilceği bir bölge olmasıdır.

3.2. Örneklem Tekniği ve Örnek Seçimi

Araştırma evrenini, İnegöl Bölgesi'nde yaşayan 1989 ve sonrası dönemde Bulgaristan'dan gelmiş göçmen ile en az 20 yıldır aynı bölgede bulunan yerli aileler oluşturmaktadır. 1989 ve sonrası dönemde İnegöl Bölgesi'ne yerleşen Bulgaristan göçmenlerinin sayıları ve yaşadıkları yerleşim bölgeleri İnegöl Balkan Göçmenleri Kültür ve Dayanışma Derneği (BAL-GÖÇ) Şubesi'nden alınan verilerden elde edilmiştir. İnegöl BAL-GÖÇ Şubesi'nden elde edilen verilere göre Yenice Beldesi'nde bulunan Mümin

Gençoğlu Mahallesi ile Turgut Özal Mahallesi'nde göçmenlere yapılan toplu konutlarda ve Akhisar Köyü'nde oluşturulan arsa kooperatifindeki bölgede çok sayıda, İnegöl ilçe merkezinde ise daha az sayıda 1989 ve sonrasında gelen göçmen aile yaşamaktadır. Alınan veriler doğrultusunda göçmenlerin yaşadığı bölge muhtarlıkları ziyaret edilmiş ve bölgelerde yaşayan mevcut göçmen ile yerli aile sayılarına ulaşılmıştır. İnegöl ilçe merkezindeki yerlilerin sayısı ise İnegöl Belediyesinden alınan bilgiler ve 2000 nüfus sayımı sonuçlarına göre hesaplanmıştır. Araştırmaya alınacak aile sayısının belirlenmesinde "Tabakalı Rasgele Örnekleme" yöntemi kullanılmış ve n örneklem genişliği saptanmıştır. Örneklem genişliği $n=465$ olarak bulunmuştur. Örneklem çıkan göçmen aile sayısı; Akhisar Köyü'nden 126, Yenice Beldesi'nden 85 ve İnegöl ilçe merkezinden 10 olmak üzere toplam 221'dir. Örneklem çıkan yerli aile sayısı ise; Akhisar Köyü'nden 6, Yenice Beldesi'nden 15 ve İnegöl ilçe merkezinden 223 olmak üzere toplam 244'tür.

Araştırmaya alınacak aile sayısının belirlenmesinde, göçmen ve yerlilerin yaşadığı her bir bölge bir tabaka olarak düşünülmüş ve "Tabakalı Rasgele Örnekleme" yönteminde örneklem genişliği formülünden yararlanılmıştır(65).

Her bir tabakaya düşen aile sayısını belirlemek için "Neyman Dağıtımı" formülü kullanılmıştır. Buna göre aşağıdaki formüller yardımı ile $n= 465$ sayısına ulaşılmıştır (65).

$$W_h = N_h/N \text{ tabaka ağırlığı}$$

$$N_h = h \text{ tabakadaki birim sayısı}$$

$$N = \text{kitledeki birim sayısı}$$

$$D = \text{hoşgörü miktarı (çalışmada } d=0,05 \text{ olarak belirlenmiştir)}$$

$$t = \text{tablo değeri } =1.96$$

$$P_h = h \text{ tabakada istenen özelliğe sahip birimlerin oranı (} P_h=0,2 \text{)}$$

$$Q_h = h \text{ tabakada istenmeyen özelliğe sahip birimlerin oranı (} Q_h=0,8 \text{)}$$

$$Q_h = 1 - P_h$$

V = tahminin istenen varyansı

$$V = (d^2/t^2)$$

Göçmen Aileler

N_1 = 1250 aile (Akhisar Köyü)

N_2 = 850 aile (Yenice Beldesi)

N_3 = 100 aile (İnegöl İlçe Merkezi)

N = 2200 aile (Toplam Göçmen)

$$n_0 = \frac{\left(\sum_{h=1}^3 W_h \sqrt{P_h \cdot q_h} \right)^2}{V}$$

$$n_0 = \frac{[(0,568 \times 0,4) + (0,386 \times 0,4) + (0,045 \times 0,4)]^2}{0,0006507}$$

$$n_0 = \frac{(0,2272 + 0,1544 + 0,018)^2}{0,0006507}$$

$$n_0 = \frac{0,1596}{0,0006507}$$

$$n_0 = 245$$

$$n = \frac{n_0}{1 + \frac{1}{NV} \sum_{h=1}^3 W_h \cdot P_h \cdot q_h}$$

$$n = \frac{245}{1 + \left(\frac{1}{2200 \times 0,0006507} \right) \times 0,16}$$

$$n = \frac{245}{1 + (0,6985484 \times 0,16)}$$

n = 221 örneklem sayısı bulunmuştur.

Neyman Dağıtımı kullanıldığında tabaka örneklem genişliği;

$$n_h = n \frac{W_h \sqrt{P_h \cdot g_h}}{\sum W_h \sqrt{P_h \cdot g_h}} \quad \text{formülünden yararlanılarak aşağıdaki gibi}$$

hesaplanır.

Akhisar Köyü'nden;

$$N_1 = 221 \frac{0,568 \times 0,4}{0,4} = 126 \text{ aile}$$

Yenice Beldesi'nden;

$$N_2 = 221 \frac{0,386 \times 0,4}{0,4} = 85 \text{ aile}$$

İnegöl İlçe Merkezi'nden;

$$N_3 = 221 \frac{0,045 \times 0,4}{0,4} = 10 \text{ aile}$$

Burada $n = n_1 + n_2 + n_3$

$$n = 126 + 85 + 10 = 221 \text{ olarak bulunmuştur.}$$

Yerli Aileler

N1= 650 aile (Akhisar Köyü)

N2= 1650 aile (Yenice Beldesi)

N3= 25.067 aile (İnegöl İlçe Merkezi)

N= 27367 aile (Toplam Yerli)

$$n_0 = \frac{\left(\sum_{h=1} W_h \sqrt{P_h \cdot q_h} \right)^2}{V}$$

$$n_0 = \frac{[(0,023 \times 0,4) + (0,060 \times 0,4) + (0,915 \times 0,4)]^2}{0,0006507}$$

$$n_0 = \frac{(0,0092 + 0,024 + 0,366)^2}{0,0006507}$$

$$n_0 = \frac{0,1593}{0,0006507}$$

$$n_0 = 245$$

$$n = \frac{n_0}{1 + \frac{1}{NV} \sum_{h=1}^{\lambda} W_h \cdot P_h \cdot q_h}$$

$$n = \frac{245}{1 + \left(\frac{1}{27367 \times 0,0006507} \right) \times 0,16}$$

$$n = \frac{245}{1 + (0,0561554 \times 0,16)}$$

$n = 244$ örneklem sayısı bulunmuştur.

Neyman Dağıtımı kullanıldığında tabaka örneklem genişliği;

$$n_h = n \frac{W_h \sqrt{P_h \cdot g_h}}{\sum W_h \sqrt{P_h \cdot g_h}} \quad \text{formülünden yararlanılarak aşağıdaki gibi}$$

hesaplanır.

Akhisar Köyü'nden;

$$N_1 = 244 \frac{0,023 \times 0,4}{0,4} = 6 \text{ aile}$$

Yenice Beldesi'nden;

$$N_2 = 244 \frac{0,060 \times 0,4}{0,4} = 15 \text{ aile}$$

İnegöl İlçe Merkezi'nden;

$$N_3 = 244 \frac{0,915 \times 0,4}{0,4} = 223 \text{ aile}$$

Burada $n = n_1 + n_2 + n_3$

$n = 6 + 15 + 223 = 244$ olarak bulunmuştur.

Tablo 3.1. Araştırma Bölgelerine Göre Toplam ve Örneklem Çıkan Aile Sayısı

Araştırma Bölgesi	Toplam Aile Sayısı		Örneklem Çıkan Aile Sayısı	
	Yerli	Göçmen	Yerli	Göçmen
İnegöl İlçe Merkezi	25.067	100	223	10
Akhisar Köyü	650	1250	6	126
Yenice Beldesi	1650	850	15	85
TOPLAM	27.367	2200	244	221

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen ankete bağlı alınarak ailelerle karşılıklı yapılan görüşmeler sonucu toplanmıştır.

3.3.1. Anket Formunun Hazırlanması

İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerin aile yapısını belirlemek amacıyla bir anket formu geliştirilmiştir. Anket formu geliştirilirken daha önce yapılmış benzer çalışmalardan yararlanılmıştır(10,11,16,19,24,29,31,32,34,36,37,39-41,47,50,53,66-70).

Araştırmada kullanılan anket formunun işlerliğini saptamak amacıyla, anket önce araştırma yapılacak bölgede oturan 45 aileye uygulanmış, ankette herhangi bir düzeltmeye ihtiyaç duyulmamıştır.

Ek 1'de verilen anket formu 6 bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde; aileler hakkında genel bilgileri saptamaya yönelik sorular yer almaktadır. Bu amaçla bu bölümde; ailelerin göçmen veya yerli olma durumunu, eşlerin evlenme biçimlerini, yaşlarını, ilk evlenme yaşlarını, öğrenim düzeylerini, çalışma durumlarını, ailelerin çocuk sahibi olma-çocukların yaş-cinsiyet durumlarını ve öğrenim düzeylerini, aile tiplerini, geniş

ailelerde akrabalık yapısını, eşlerin aralarında akrabalık olma durumunu, ailenin ortalama aylık gelirini, aileye gelir getiren kişi sayısını ve göçmen/yerli ailelerle aynı çevrede yaşamaktan memnun olma durumunu belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.

İkinci bölümde; ailede evle ilgili faaliyetlerde sorumluluk dağılımını belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu amaçla bu bölümde; ailelerin yemek hazırlama, ev temizliği, bulaşık-çamaşır yıkama, ütü yapma, alışveriş, aile bütçesini düzenleme ve çocukların bakımı gibi evle ilgili faaliyetleri yürütme biçimlerini belirlemeyi amaçlayan sorular yer almaktadır.

Üçüncü bölümde; ailede karar verme biçimini saptamaya yönelik sorular yer almaktadır. Bu amaçla bu bölümde; kız ve erkek çocuklarının eğitimi, kız ve erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi, kadın veya erkeğin akrabalarıyla görüşme-onları ziyaret etme, tatilde nereye gidileceği-ne yapılacağı, kiminle veya kimlerle görüşüleceği-kimlere gidilip gelinebileceği, oturulacak evin yeri ve özellikleri, gelirin nerelere harcanacağı konularında ailede karar verme biçimlerini saptamayı amaçlayan sorular yer almaktadır.

Dördüncü bölümde; ailelerin ekonomik yapısını belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu amaçla bu bölümde; ailelerin ev ve özel araca sahip olma durumunu, cep telefonuna sahip olma durumu ve sayısını, evlerinde sabit telefon bulunma durumunu, gelir kaynaklarını, aileye gelir getiren kişileri, ailenin bağlı olduğu sosyal güvenlik kurumlarını, gelirlerinden en büyük payı alan harcama grubunu, tasarruf yapma ve değerlendirme durumunu belirlemeyi amaçlayan sorular bulunmaktadır.

Beşinci bölümde; aile içi ilişkileri belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır. Bu amaçla bu bölümde; eşler arası, ebeveyn-çocuk arası, kardeşler arası karşılıklı saygı-sevgi-bağlılığı yeterli bulma düzeyini, yakın ve uzak akrabalarla olan ilişkilerde saygı-sevgi-bağlılığı yeterli bulma düzeyini ve eşler arasında ailenin geleceği ile ilgili çeşitli konularda konuşulmasını

yeterli bulma düzeyini, ayrıca ailelerde çatışma konularını belirlemeyi amaçlayan sorular yer almaktadır.

Altıncı bölümde; ailenin değer ve amaçlarını belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu amaçla bu bölümde; ailelerin en önemli buldukları 3 değerini ve 3 amacını belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır.

3.3.2. Anket Formunun Uygulanması

Anketin uygulanması 6 Ağustos-28 Eylül 2005 tarihleri arasında araştırmacı tarafından geliştirilen ankete bağlı kalınarak, ailelerde kadınlarla yüz yüze yapılan mülakatlar sonucu gerçekleştirilmiştir. Anket formunun ailede kadınlara uygulanmasının nedeni; hem kadınların evde bulunma, hem de kadınların konuya yönelik soruları yanıtlama olasılığının daha fazla olmasıdır.

Anketin uygulanması sırasında bireyleri etkilememek amacıyla sorular cevap seçenekleri okunmadan yöneltilmiş ve alınan cevaplar araştırmacı tarafından uygun görülen seçeneğe işaretlenmiştir. Göçmen ailelerde eşlerin her ikisinin de göçmen, yerli ailelerde ise eşlerin her ikisinin de yerli olması, yine yerli ailelerde eşlerden birinin en az 20 yıldır İnegöl Bölgesi'nde yaşıyor olması, eşlerin her ikisinin de hayatta olması, boşanmış veya ayrı yaşamıyor olmaları şartı aranmıştır. Bunların dışında kalan ve görüşmeyi kabul etmeyenler araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. "İnegöl Bölgesi'nde Yaşayan Bulgaristan Göçmeni ve Yerli Ailelerin Aile Yapısına" ilişkin anket formunun cevaplanması 25-30 dk sürmüştür.

3.3.3. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler "SPSS for Windows 11.5" yazılımı ile araştırmacı tarafından işlenmiş ve değerlendirilmesinde H.Ü. Biyoistatistik Bölümü'nden yardım alınmıştır. Verilerin analizinde 465 ailenin

“İnegöl Bölgesi’nde Yaşayan Bulgaristan Göçmeni ve Yerli Ailelerin Aile Yapısına İlişkin Anket Formuna ” verdikleri cevaplar bilgisayara aktarılmıştır. Veriler önce herhangi bir değişkene bağlı kalınmaksızın analize tabi tutulmuş, toplam aile sayısı ve göçmen/yerli olma durumu esas alınarak her bir soru için tanımlayıcı istatistikler olan mutlak ve yüzde değerleri gösteren frekans tabloları hazırlanmıştır. Aile yapısı üzerinde etkili olabileceği düşünülen ortalama aylık gelir düzeyi ve eşlerin öğrenim düzeyi esas alınarak çapraz tablolar oluşturulmuştur. Ancak eşlerin öğrenim düzeyi ile ortalama aylık gelir düzeyi arasındaki ilişkinin 0.01 hata düzeyinde istatistiksel açıdan önemli olması nedeniyle (Tablo 4.11) verilerin değerlendirilmesinde her iki değişken için de benzer sonuçlar elde edileceğinden değişken olarak sadece eşlerin öğrenim düzeyi alınmıştır. Ailelerin ortalama aylık gelir düzeylerine göre tablolar EK2’de verilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi “Ki-kare Testi” ve Fisher Kesin Ki-kare Testinin çok gözlü tablolara genellenmiş hali olan “Fisher-Freeman-Halton Testi (Exact Testi)” ile yapılmıştır. Çok gözlü tabloların analizinde, gözlerdeki beklenen değer toplam göz sayısının %20 ve altında olduğunda Ki-kare analizi, %20’nin üzerinde olduğunda Fisher-Freeman-Halton Testi uygulanmıştır. Önemlilik düzeyi $\alpha = 0,05$ alınmıştır(71,72).

4. BULGULAR

4.1. Aileler Hakkında Genel Bilgiler

Bu bölümde; ailelerin, göçmen veya yerli olma durumu, eşlerin evlenme biçimleri, eşlerin yaşları, ilk evlenme yaşları, öğrenim düzeyleri, çalışma durumları, çocuk sahip olma-çocukların yaş-cinsiyet durumları ve öğrenim düzeyleri, aile tipi, geniş ailelerde akrabalık yapısı, eşlerin aralarında akrabalık olma durumu, ailenin ortalama aylık geliri, aileye gelir getiren kişi sayısı, ailelerin göçmen/yerli ailelerle aynı çevrede yaşamaktan memnun olma durumu incelenmiştir.

4.1.1. Ailelerin Göçmen ve Yerli Olma Durumu

Araştırma kapsamına alınan ailelerin %47.5'ini göçmen, %52,5'ini yerliler oluşturmaktadır (Tablo4.1.).

Tablo 4.1. Ailelerin Göçmen veya Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Ailelerin Göçmen veya Yerli Olma Durumu	Sayı	%
Göçmen	221	47.5
Yerli	244	52.5
Toplam	465	100

4.1.2. Eşlerin Evlenme Biçimleri

Araştırmaya alınan ailelerden göçmenlerde (%49.3) “gençlerin kararı, ailenin onayı”, yerlilerde (%47.1) “ailenin kararı, gençlerin onayı” ile evlenme biçiminin önde geldiği belirlenmiştir (Tablo4.2).

Ailelerde eşlerin evlenme biçimleri ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.2).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%36.4) “yalnız gençlerin isteği”, ortaöğrenim düzeyi ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (ortaöğrenim %51.3, yükseköğrenim ve üstü %70.0) “gençlerin kararı, ailenin onayı”, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%50.8) “ailenin kararı, gençlerin onayı”, ortaöğrenim düzeyi ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (ortaöğrenim %52.5, yükseköğrenim ve üstü %66.7) “gençlerin kararı, ailenin onayı” ile evlenme biçiminin ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.2).

Ailelerde eşlerin evlenme biçimleri ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.2).

Ailelerde eşlerin evlenme biçimleri eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda(%40.0) “ailenin kararı, gençlerin onayı”, ortaöğrenim düzeyi ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (ortaöğrenim %49.7, yükseköğrenim ve üstü %88.9) “gençlerin kararı, ailenin onayı”, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%51.6) “ailenin kararı, gençlerin onayı”, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%37.5) “gençlerin kararı, ailenin onayı”, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%45.7) “ailenin kararı, gençlerin onayı” ve “gençlerin kararı, ailenin onayı” ile evlenme biçiminin önde geldiği bulunmuştur (Tablo4.2).

Ailelerde eşlerin evlenme biçimleri ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin hem göçmenlerde hem de yerlilerde istatistiksel açıdan önemli olduğu saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo4.2).

Tablo 4.2. Ailelerde Eşlerin Evlenme Biçimleri ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler			Eşlerin Evlenme Biçimleri																				
			Göçmen Aileler										Yerli Aileler										
			Ailenin Kararı, Gençlerin Onayı		Gençlerin Kararı, Ailenin Onayı		Yalnız Ailenin İsteği		Yalnız Gençlerin İsteği		Toplam		Ailenin Kararı, Gençlerin Onayı		Gençlerin Kararı, Ailenin Onayı		Yalnız Ailenin İsteği		Yalnız Gençlerin İsteği		Diğer		Toplam
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	6	27.3	5	22.7	3	13.6	8	36.4	22	100	99	50.8	41	21.0	29	14.9	25	12.8	1	0.5	195	100
	Ortaöğrenim	33	17.5	97	51.3	2	1.1	57	30.2	189	100	13	32.5	21	52.5	1	2.5	4	10.0	1	2.5	40	100
	Yükseköğrenim ve üstü	-	-	7	70.0	-	-	3	30.0	10	100	3	33.3	6	66.7	-	-	-	-	-	-	9	100
	TOPLAM	39	17.6	109	49.3	5	2.3	68	30.8	221	100	115	47.1	68	27.9	30	12.3	29	11.9	2	0.8	244	100
Erkeğin Öğrenim Düzeyi		*p<0.05										*p<0.05											
	İlköğrenim ve daha az	6	40.0	3	20.0	2	13.3	4	26.7	15	100	79	51.6	31	20.3	23	15.0	20	13.1	-	-	153	100
	Ortaöğrenim	33	16.8	98	49.7	3	1.5	63	32.0	197	100	20	35.7	21	37.5	6	10.7	8	14.3	1	1.8	56	100
	Yükseköğrenim ve üstü	-	-	8	88.9	-	-	1	11.1	9	100	16	45.7	16	45.7	1	2.9	1	2.9	1	2.9	35	100
TOPLAM		39	17.6	109	49.3	5	2.3	68	30.8	221	100	115	47.1	68	27.9	30	12.3	29	11.9	2	0.8	244	100
		*p<0.05										*p<0.05											

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=81,603$, $p<0.05$

4.1.3. Eşlerin Yaşları

Araştırma kapsamına alınan ailelerde eşlerden kadının yaşı incelendiğinde; göçmenlerde(%34.8) ve yerlilerde(%29.9) “35-44” yaş grubunda olanların önde geldiği saptanmıştır (Tablo 4.3).

Konu erkeklerin yaşlarına göre incelendiğinde ise; göçmenlerde (%32.1) “45-54”, yerlilerde ise (%34.4) “35-44” yaş grubundakilerin ilk sırada yer aldığı bulunmuştur (Tablo 4.3).

Tablo 4.3. Ailelerin Eşlerin Yaşlarına ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin Yaşları	Kadın				Erkek			
	Göçmen		Yerli		Göçmen		Yerli	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
18-24	10	4.5	13	5.3	4	1.8	4	1.6
25-34	30	13.6	70	28.7	36	16.3	43	17.6
35-44	77	34.8	71	29.1	65	29.4	84	34.4
45-54	66	29.9	64	26.2	71	32.1	67	27.5
55-64	25	11.3	25	10.2	28	12.7	34	13.9
65+	13	5.9	1	0.4	17	7.7	12	4.9
Toplam	221	100	244	100	221	100	244	100

4.1.4. Eşlerin İlk Evlenme Yaşları

Araştırma kapsamına alınan ailelerde eşlerden kadınların ilk evlenme yaşları incelendiğinde; göçmenlerin %56.6’sının “20-24”, yerlilerin ise %53.7’sinin “15-19” yaş grubunda olduğu saptanmıştır (Tablo4.4).

Ailelerde eşlerden kadınların ilk evlenme yaşları ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.4).

Araştırmaya alınan ailelerde eşlerden erkeklerin, gerek göçmenlerde (%67.4) gerekse yerlilerde (%50.0) ilk evlenme yaşının “20-24” yaş grubunda yer aldığı bulunmuştur(Tablo4.4)

Ailelerde eşlerden erkeklerin ilk evlenme yaşları ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.4).

Tablo 4.4. Ailelerin Eşlerin İlk Evlenme Yaşlarına ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin İlk Evlenme Yaşları	Kadın				Erkek			
	Göçmen		Yerli		Göçmen		Yerli	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
14 ve daha aşağı	-	-	7	2.9	-	-	-	-
15-19	88	39.8	131	53.7	39	17.6	23	9.4
20-24	125	56.6	93	38.1	149	67.4	122	50.0
25-29	5	2.3	11	4.5	29	13.1	82	33.6
30-34	3	1.4	2	0.8	2	0.9	15	6.1
35 ve üzeri	-	-	-	-	2	0.9	2	0.8
Toplam	221	100	244	100	221	100	244	100
	*p<0,05				X²=41,029, p<0,05			

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.1.5. Eşlerin Öğrenim Düzeyi

Araştırma kapsamına alınan ailelerde eşlerden kadınların öğrenim düzeyi incelendiğinde; göçmenlerde %85.5'inin ortaöğrenim, yerlilerde ise %79.9'unun ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olduğu saptanmıştır(Tablo4.5).

Ailelerde eşlerden kadınların öğrenim düzeyi ile ailelerin göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.5).

Araştırmaya alınan ailelerde eşlerden erkeklerin öğrenim düzeyi incelendiğinde; göçmenlerde %89.1'inin ortaöğrenim, yerlilerde ise %62.7'sinin ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarının ilk sırayı aldığı belirlenmiştir(Tablo4.5).

Ailelerde eşlerden erkeklerin öğrenim düzeyi ile ailelerin göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır($p<0.05$) (Tablo4.5).

Tablo 4.5. Ailelerin Eşlerin Öğrenim Düzeyine ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin Öğrenim Düzeyi		Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
		Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	22	10.0	195	79.9
	Ortaöğrenim	189	85.5	40	16.4
	Yükseköğrenim ve üstü	10	4.5	9	3.7
	TOPLAM	221	100	244	100
$X^2=234,358, p<0,05$					
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	15	6.8	153	62.7
	Ortaöğrenim	197	89.1	56	23.0
	Yükseköğrenim ve üstü	9	4.1	35	14.3
	TOPLAM	221	100	244	100
$X^2=206,670, p<0,05$					

4.1.6. Eşlerin Çalışma Durumu

Araştırma kapsamına alınan ailelerde eşlerin çalışma durumu incelendiğinde; kadınlardan göçmenlerin %53.8'inin çalıştığı, %30.8'inin çalışmadığı, %12.2'sinin emekli olduğu, %3.2'sinin işten çıktığı/çıkarıldığı, yerlilerin ise %7.8'inin çalıştığı, %84.4'ünün çalışmadığı, %7.4'ünün emekli olduğu, %0.4'ünün işten çıktığı/çıkarıldığı bulunmuştur(Tablo4.6).

Ailelerde eşlerden kadınların çalışma durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.6).

Araştırmaya alınan ailelerde erkeklerden göçmenlerin %80.1'inin çalıştığı, %9.5'inin çalışmadığı, %7.7'sinin emekli olduğu, %2.7'sinin işten çıkma/çıkarılma ile emekli olduktan sonra çalışanları da kapsayan diğer grubunda olduğu, yerlilerde ise %70.5'inin çalıştığı, %1.2'sinin çalışmadığı %17.2'sinin emekli olduğu, %11.1'inin ise işten çıkma/çıkarılma ile emekli olduktan sonra çalışanları da kapsayan diğer grubunda olduğu saptanmıştır(Tablo4.6)

Ailelerde eşlerden erkeklerin çalışma durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.6).

Tablo 4.6. Ailelerin Eşlerin Çalışma Durumu ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin Cinsiyeti		Eşlerin Çalışma Durumu																			
		Göçmen Aileler										Yerli Aileler									
		Çalışıyor		Çalışmıyor		Emekli		Diğer		Toplam		Çalışıyor		Çalışmıyor		Emekli		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Cinsiyet	Kadın	119	53.8	68	30.8	27	12.2	7	3.2	221	100	19	7.8	206	84.4	18	7.4	1	0.4	244	100
		* p<0,05																			
	Erkek	177	80.1	21	9.5	17	7.7	6	2.7	221	100	172	70.5	3	1.2	42	17.2	27	11.1	244	100
		X ² =36,480, p<0,05																			

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.1.7. Ailelerin, Çocuk Sahibi Olma, Çocukların Yaş, Cinsiyet Durumları ve Öğrenim Düzeyleri

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %97.7'sinin, yerlilerin %95.1'inin çocuğunun olduğu bulunmuştur (Tablo 4.7).

Ailelerin çocuk sahibi olma durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 4.7).

Çocuğu olan göçmenlerin (216) %72.2'sinin kızı, %74.1'inin oğlu, yerlilerin(232) %77.6'sının kızı, %81.0'inin oğlu olduğu saptanmıştır (Tablo 4.7).

Ailelerin kız ve erkek çocuk sahibi olma durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 4.7).

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerde (%56.0) ve yerlilerde (%45.7) 2 tane çocuğu olan ailelerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo 4.7).

Ailelerin sahip olduğu çocuk sayısı ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.7).

Araştırma kapsamına alınan ve çocuğu olan ailelerden göçmenlerin erkek çocuklarının(160) %45.0'inin, kız çocuklarının(156) %44.2'sinin 24 ve üzeri, yerlilerin ise erkek çocuklarının(188) %30.3'ünün 12-17, kız çocuklarının(180) %32.2'sinin 24 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı belirlenmiştir(Tablo 4.7).

Araştırma kapsamına alınan ve çocukları olan ailelerinden göçmenlerin erkek çocuklarının %70.6'sının, kız çocuklarının %73.7'sinin ortaöğrenim, yerlilerin erkek çocuklarının %62.2'sinin, kız çocuklarının %63.9'unun en son mezun oldukları okulun ilköğrenim ve daha az olduğu bulunmuştur(Tablo 4.7).

Tablo 4.7. Ailelerin, Çocuk Sahibi Olma, Çocukların Yaş, Cinsiyet Durumlarına, Öğrenim Düzeylerine ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Ailelerin, Çocuk Sahibi Olma, Çocukların Yaş, Cinsiyet, Öğrenim Durumları			Göçmen/Yerli Olma Durumu			
			Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
			Sayı	%	Sayı	%
Çocuğun Olma Durumu	Var		216	97.7	232	95.1
	Yok		5	2.3	12	4.9
	Toplam		221	100	244	100
			X ² =2,322, p>0,05			
Çocuk/Çocukların Cinsiyeti	Kız	Var	156	72.2	180	77.6
		Yok	60	27.8	52	22.4
		Toplam	216	100	232	100
	X ² =1,716, p>0,05					
	Erkek	Var	160	74.1	188	81.0
		Yok	56	25.9	44	19.0
		Toplam	216	100	232	100
			X ² =3,125, p>0,05			
Çocukların Sayısı	1	36	16.7	32	13.8	
	2	121	56.0	106	45.7	
	3	45	20.8	57	24.6	
	4+	14	6.5	37	15.9	
	Toplam	216	100	232	100	
			X ² =12,455, p<0,05			
Erkek Çocuklarının Yaşları	N=160		N=188			
	0-5	20	12.5	31	16.5	
	6-11	28	17.5	54	28.7	
	12-17	24	15.0	57	30.3	
	18-23	51	31.9	50	26.6	
	24+	72	45.0	55	29.3	
Kız Çocuklarının Yaşları	N=156		N=180			
	0-5	18	11.5	36	20.0	
	6-11	14	22.2	49	77.8	
	12-17	37	23.7	39	21.7	
	18-23	45	28.8	55	30.6	
	24+	69	44.2	58	32.2	
Erkek Çocuklarının Öğrenim Düzeyi	N=160		N=188			
	İlköğrenim ve daha az	53	33.1	117	62.2	
	Ortaöğrenim	113	70.6	82	43.6	
	Yükseköğrenim ve üstü	12	7.5	28	14.9	
Kız Çocuklarının Öğrenim Düzeyi	N=156		N=180			
	İlköğrenim ve daha az	46	29.5	115	63.9	
	Ortaöğrenim	115	73.7	84	46.7	
	Yükseköğrenim ve üstü	17	10.9	20	11.1	

4.1.8. Aile Tipi

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %72.9'unun ve yerlilerin %75.4'ünün çekirdek aile tipinde yaşadıkları bulunmuştur(Tablo4.8).

Aile tipi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$)(Tablo4.8).

Tablo 4.8. Ailelerin Aile Tipi ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Aile Tipi	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Çekirdek	161	72.9	184	75.4
Geniş	60	27.1	60	24.6
Toplam	221	100	244	100
$X^2=0,397, p>0,05$				

4.1.9. Geniş Ailelerde Akrabalık Yapısı

Araştırma kapsamına giren geniş aile tipindeki ailelerden göçmenlerin %76.7'sinin ve yerlilerin %88.3'ünün erkeğin akrabaları ile beraber yaşadıkları saptanmıştır (Tablo 4.9).

Akraba olunan aile üyesi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan anlamsız olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo 4.9).

Tablo 4.9. Geniş Ailelerde Akrabalık Yapısı ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Akrabalık Yapısı	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Kadının akrabası	11	18.3	7	11.7
Erkeğin akrabası	46	76.7	53	88.3
Hem kadının hem de erkeğin akrabası	3	5.0	-	-
Toplam	60	100	60	100
*$p>0,05$				

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.1.10. Eşlerin Aralarında Akrabalık Olma Durumu

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %0.9'unda yerlilerin ise %13.5.'inde eşler arasında akrabalık olduğu bulunmuştur(Tablo4.10).

Ailelerde eşlerin aralarında akrabalık olma ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.10).

Tablo 4.10. Ailelerin Eşlerin Aralarında Akrabalık Olma ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin Aralarında Akrabalık Olma Durumu	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	2	0.9	33	13.5
Hayır	219	99.1	211	86.5
Toplam	221	100	244	100
$X^2=26,533, p<0,05$				

4.1.11. Ailenin Ortalama Aylık Geliri

Araştırma kapsamına alınan ailelerden gerek göçmenlerde (%46.6) gerekse yerlilerde (%41.0) 501 YTL-1000YTL gelire sahip olanların ilk sırayı aldığı saptanmıştır (Tablo 4.11).

Ailelerin ortalama aylık geliri ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 4.11).

Ailelerin ortalama aylık gelir düzeyi eşlerden kadınların öğrenim durumuna göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde (%72.7) 500YTL ve daha az, ortaöğrenim düzeyinde (%50.8) 501 YTL-1000YTL, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde (%60.0) 1501 YTL ve üzeri, yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde (%43.6) 501

YTL-1000YTL, ortaöğrenim düzeyinde eşit oranlarla (%35.0) 501 YTL-1000YTL ile 1001 YTL-1500YTL, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde (%66.7) 1501 YTL ve üzeri gelir düzeyinde bulunduğunu belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.11).

Ailelerden gerek göçmen gerekse yerlilerin ortalama aylık geliri ile eşlerden kadının öğrenim durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.11)

Konu ailelerde eşlerden erkeklerin öğrenim durumuna göre incelendiğinde; göçmenlerin ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde (%66.7) 500YTL ve daha az, ortaöğrenim düzeyinde (%50.3) 501 YTL-1000YTL, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde (%44.4) 1501 YTL ve üzeri, yerlilerin ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi(%43.1) ile ortaöğrenim düzeyinde (%42.9) 501 YTL-1000YTL , yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde (%37.1) 1501 YTL ve üzeri gelir düzeyinde bulunduğunu belirtenlerin önde geldiği bulunmuştur (Tablo4.11)

Ailelerden gerek göçmen gerekse yerlilerin ortalama aylık geliri ile eşlerden erkeğin öğrenim durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.11).

Tablo 4.11. Ailelerin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi ve Eşlerin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı

Eşlerin Öğrenim Düzeyleri		Ailelerin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi																			
		Göçmen Aileler										Yerli Aileler									
		500 YTL ve daha az		501-1000 YTL		1001-1500 YTL		1501 YTL ve üzeri		Toplam		500 YTL ve daha az		501-1000 YTL		1001-1500 YTL		1501 YTL ve üzeri		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	16	72.7	4	18.2	2	9.1	-	-	22	100	48	24.6	85	43.6	40	20.5	22	11.3	195	100
	Ortaöğrenim	41	21.7	96	50.8	37	19.6	15	7.9	189	100	6	15.0	14	35.0	14	35.0	6	15.0	40	100
	Yükseköğrenim ve üstü	-	-	3	30.0	1	10.0	6	60.0	10	100	-	-	1	11.1	2	22.2	6	66.7	9	100
	TOPLAM	57	25.8	103	46.6	40	18.1	21	9.5	221	100	54	22.1	100	41.0	56	23.0	34	13.9	244	100
		*p<0.05										*p<0.05									
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	10	66.7	3	20.0	2	13.3	-	-	15	100	44	28.8	66	43.1	30	19.6	13	8.5	153	100
	Ortaöğrenim	46	23.4	99	50.3	35	17.8	17	8.6	197	100	10	17.9	24	42.9	14	25.0	8	14.3	56	100
	Yükseköğrenim ve üstü	1	11.1	1	11.1	3	33.3	4	44.4	9	100	-	-	10	28.6	12	34.3	13	37.1	35	100
	TOPLAM	57	25.8	103	46.6	40	18.1	21	9.5	221	100	54	22.1	100	41.0	56	23.0	34	13.9	244	100
		*p<0.05										X²=32,369, p<0.05									

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=4,739$, $p>0,05$

4.1.12. Aileye Gelir Getiren Kişi Sayısı

Araştırmaya kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %43.9'unda 2 kişi, %.24.4'ünde 1 kişi, yerlilerde ise %44.3'ünde 1 kişi, %.39.3'ünde 2 kişinin aileye gelir sağladığı bulunmuştur (Tablo4.12).

Aileye gelir getiren kişi sayısı ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$)(Tablo4.12).

Tablo 4.12. Ailelerin Gelir Getiren Kişi Sayısı ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna ve Göre Dağılımı

Gelir Getiren Kişi Sayısı	Göçmen/Yerli Olma Durumu			
	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Yok	3	1.4	2	0.8
1	54	24.4	108	44.3
2	97	43.9	96	39.3
3	39	17.6	28	11.5
4+	28	12.7	10	4.1
TOPLAM	221	100	244	100
$X^2=27,467$, $p<0,05$				

4.1.13. Ailelerin Göçmen/Yerli Ailelerle Aynı Çevrede Yaşamaktan Memnun Olma Durumu

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %84.6'sının çevredeki yerlilerle, yerlilerin ise %91.8'inin çevredeki göçmenlerle yaşamaktan memnun oldukları saptanmıştır (Tablo4.13).

Ailelerin çevredeki göçmen/yerli ailelerle yaşamaktan memnun olma ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.13).

Tablo 4.13. Ailelerin Göçmen/Yerli Ailelerle Aynı Çevrede Yaşamaktan Memnun Olma Durumu ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Birlikte Yaşamaktan Memnun Olma Durumu	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Evvet	187	84.6	224	91.8
Hayır	34	15.4	20	8.2
Toplam	221	100	244	100
$X^2=5,837, p<0,05$				

4.2. AİLEDE EVLE İLGİLİ FAALİYETLERDE SORUMLULUK DAĞILIMINA İLİŞKİN BİLGİLER

Bu bölümde, ailelerin yemek hazırlama, ev temizliği, bulaşık ve çamaşır yıkama, ütü yapma, alışveriş, aile bütçesini düzenleme ve çocukların bakımı ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimleri incelenmiştir.

4.2.1. Ailelerin Yemek Hazırlama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %64.7'sinde, yerlilerin ise %87.3'ünde yemek hazırlama faaliyetini kadınların gerçekleştirdiği bulunmuştur (Tablo4.14)

Ailelerin yemek hazırlama faaliyetlerini yürütme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.14).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; hem göçmen (ilköğrenim ve daha az %77.3; ortaöğrenim %62.4, yükseköğrenim ve üstü %80.0) hem de yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %89.2; ortaöğrenim %77.5; yükseköğrenim ve üstü, %88.9) yemek hazırlama faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.14).

Ailelerin yemek hazırlama faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.14)

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmenler (ilköğrenim ve daha az %73.3; ortaöğrenim %64.0; yükseköğrenim ve üstü, %66.7) gerekse yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %88.2; ortaöğrenim %85.7; yükseköğrenim ve üstü %85.7) yemek hazırlama faaliyetinin kadınlar tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin ilk sırayı aldığı bulunmuştur (Tablo4.14)

Ailelerin yemek hazırlama faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.14).

Tablo 4.14. Ailelerin Yemek Hazırlama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Yemek Hazırlama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi																	
		Göçmen Aileler												Yerli Aileler					
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Kadın		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	17	77.3	-	-	1	4.5	1	4.5	-	-	3	13.6	22	100	174	89.2	3	1.5
	Ortaöğrenim	118	62.4	2	1.1	16	8.5	20	0.6	12	6.3	21	11.1	31	77.5	2	5.0	3	7.5
	Yükseköğrenim ve Üstü	8	80.0	-	-	2	20.0	-	-	-	-	-	-	8	88.9	1	11.1	-	-
	TOPLAM	143	64.7	2	0.9	19	8.6	21	9.5	12	5.4	24	10.9	213	87.3	6	2.5	14	5.7
		*p>0,05												*p>0,05					
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	11	73.4	-	-	2	13.3	-	-	-	-	2	13.3	135	88.2	2	1.3	8	5.2
	Ortaöğrenim	126	63.9	2	1.0	14	7.1	21	10.2	12	6.1	22	11.2	48	85.7	1	1.8	4	7.1
	Yükseköğrenim ve Üstü	6	66.7	-	-	3	33.3	-	-	-	-	-	-	30	85.7	3	8.6	2	5.7
	TOPLAM	143	64.7	2	0.9	19	8.6	21	9.5	12	5.4	24	10.9	213	87.3	6	2.5	14	5.7
		*p>0,05												*p>0,05					

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=39,712$, $p<0,05$

4.2.2. Ailelerin Ev Temizliği Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Araştırmaya alınan ailelerden göçmenlerin %62.4'ünde, yerlilerin ise %80.3'ünde ev temizliği faaliyetini kadınların gerçekleştirdiği saptanmıştır(Tablo4.15).

Ailelerin ev temizliği faaliyetlerini yürütme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.15).

Ailelerde ev temizliği faaliyetini yürütme biçimi eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; hem göçmenlerde(ilköğrenim ve daha az %68.2; ortaöğrenim %60.3; yükseköğrenim ve üstü %90.0) hem de yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %79.0; ortaöğrenim %87.5; yükseköğrenim ve üstü %77.8) kadın tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin ilk sırada yer aldığı belirlenmiştir (Tablo4.15).

Ailelerin ev temizliği faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemsiz($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.15).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmenlerde(ilköğrenim ve daha az %53.3; ortaöğrenim %62.9; yükseköğrenim ve üstü %66.7) gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %75.8; ortaöğrenim %91.1; yükseköğrenim ve üstü %82.9) ev temizliği faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır(Tablo4.15).

Ailelerin ev temizliği faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan

önemsiz($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.15).

Tablo 4.15. Ailelerin Ev Temizliği ile İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Ev Temizliği İle İlgili Faaliyetlerini Yürütme Biçimi																									
		Göçmen Aileler												Yerli Aileler													
		Kadın		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	15	68.2	1	4.5	3	13.6	-	-	3	13.6	22	100	154	79.0	1	0.5	-	-	27	13.8	-	-	13	6.7	195	100
	Ortaöğrenim	114	60.3	9	4.8	40	21.2	7	3.7	19	10.1	189	100	35	87.5	1	2.5	-	-	3	7.5	-	-	1	2.5	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	9	90.0	1	10.0	-	-	-	-	-	-	10	100	7	77.8	-	-	1	11.1	-	-	1	11.1	-	-	9	100
	TOPLAM	138	62.4	11	5.0	43	19.5	7	3.2	22	10.0	221	100	196	80.3	2	0.8	1	0.4	30	12.3	1	0.4	14	5.7	244	100
		*p>0,05												*p<0,05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	8	53.3	2	13.3	3	20.0	-	-	2	13.3	15	100	116	75.8	2	1.3	-	-	25	16.3	-	-	10	6.5	153	100
	Ortaöğrenim	124	62.9	7	3.6	40	20.3	7	3.6	19	9.6	197	100	51	91.1	-	-	-	-	2	3.6	-	-	3	5.4	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	6	66.7	2	22.2	-	-	-	-	1	1.1	9	100	29	82.9	-	-	1	2.9	3	8.6	1	2.9	1	2.9	35	100
	TOPLAM	138	62.4	11	5.0	43	19.5	7	3.2	22	10.0	221	100	196	80.3	2	0.8	1	0.4	30	12.3	1	0.4	14	5.7	244	100
		*p>0,05												*p<0,05													

Göçmen/Yerli Durumuna Göre: *p<0,05

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.2.3. Ailelerin Bulaşık Yıkama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %63.8'inde, yerlilerin ise %82.0'sinde bulaşık yıkama faaliyetini kadınların gerçekleştirdiği bulunmuştur (Tablo4.16).

Ailelerin bulaşık yıkama faaliyetlerini yürütme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.16).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; hem göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %68.2; ortaöğrenim %61.9; yükseköğrenim ve üstü %90.0) hem de yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %81.1; ortaöğrenim %77.5; yükseköğrenim ve üstü %77.8) bulaşık yıkama faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.16).

Ailelerin bulaşık yıkama faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemsiz ($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.16).

Ailelerde bulaşık yıkama faaliyetini yürütme biçimi eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmen (ilköğrenim ve daha az %60.0; ortaöğrenim %64.5; yükseköğrenim ve üstü %55.6) gerekse yerlilerde (ilköğrenim ve daha az %80.4; ortaöğrenim %87.5, yükseköğrenim ve üstü %80.0) kadın tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin ilk sırada yer aldığı belirlenmiştir (Tablo4.16).

Ailelerin bulaşık yıkama faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo4.16).

Tablo 4.16. Ailelerin Bulaşık Yıkama İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Bulaşık Yıkama İle İlgili Faaliyetlerini Yürütme Biçimi																									
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler											
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	15	68.2	-	-	1	4.5	4	18.2	-	-	2	9.1	22	100	162	83.1	-	-	-	-	22	11.3	11	5.6	195	100
	Ortaöğrenim	117	61.9	1	0.5	11	5.8	34	18.0	7	3.7	19	10.1	189	100	31	77.5	1	2.5	1	2.5	3	7.5	4	10.0	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	9	90.0	-	-	1	10.0	-	-	-	-	-	-	10	100	7	77.8	-	-	2	22.2	-	-	-	-	9	100
	TOPLAM	141	63.8	1	0.5	13	5.9	38	17.2	7	3.2	21	9.5	221	100	200	82.0	1	9.5	3	1.2	25	10.2	15	6.1	244	100
		*p>0,05														*p<0,05											
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	9	60.0	-	-	2	13.3	2	13.3	-	-	2	13.3	15	100	123	80.4	1	0.7	-	-	18	11.8	11	7.2	153	100
	Ortaöğrenim	127	64.5	1	0.5	9	4.6	35	17.8	6	3.0	19	9.6	197	100	49	87.5	-	-	1	1.8	3	5.4	3	5.4	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	5	55.6	-	-	2	22.2	1	11.1	1	11.1	-	-	9	100	28	80.0	-	-	2	5.7	4	11.4	1	2.9	35	100
	TOPLAM	141	63.8	1	0.5	13	5.9	38	17.2	7	3.2	21	9.5	221	100	200	82.0	1	0.4	3	1.2	25	10.2	15	6.1	244	100
		*p>0,05														*p>0,05											

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: *p<0,05

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.2.4. Ailelerin Çamaşır Yıkama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %69.7'sinde, yerlilerin ise %88.5'inde çamaşır yıkama faaliyetini kadınların gerçekleştirdiği görülmüştür (Tablo4.17).

Ailelerin çamaşır yıkama faaliyetlerini yürütme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.17).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmen (ilköğrenim ve daha az %72.7; ortaöğrenim %67.7; yükseköğrenim ve üstü %100) gerekse yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %88.7; ortaöğrenim %85.0; yükseköğrenim ve üstü %100) kadın tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin önde geldiği bulunmuştur (Tablo4.17).

Ailelerin çamaşır yıkama faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.17).

Ailelerde çamaşır yıkama faaliyetini yürütme biçimi eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %66.7; ortaöğrenim %69.0; yükseköğrenim ve üstü %88.9) gerekse yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %85.6; ortaöğrenim %91.1; yükseköğrenim ve üstü %97.1) kadın tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin ilk sırada yer aldığı belirlenmiştir (Tablo4.17).

Ailelerin çamaşır yıkama faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.17).

Tablo 4.17. Ailelerin Çamaşır Yıkama İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Çamaşır Yıkama İle İlgili Faaliyetlerini Yürütme Biçimi																					
		Göçmen Aileler												Yerli Aileler									
		Kadın		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Kadın ve aile üyeleri		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	16	72.7	-	-	1	4.5	-	-		22.7	2	100	173	88.7	-	-	11	5.6	11	5.6	195	100
	Ortaöğrenim	128	67.7	5	2.6	39	20.6	4	2.1	13	6.9	189	100	34	85.0	1	2.5	4	10.0	1	2.5	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	10	100	-	-	-	-	-	-	-	-	10	100	9	100	-	-	-	-	-	-	9	100
	TOPLAM	154	69.7	5	2.3	40	18.1	4	1.8	18	8.1	221	100	216	88.5	1	0.4	15	6.1	12	4.9	244	100
		*p>0,05												*p>0,05									
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	10	66.7	-	-	1	6.7	-	-	4	26.7	15	100	131	85.6	1	0.7	11	7.2	10	6.5	153	100
	Ortaöğrenim	136	69.0	5	2.5	38	19.3	4	2.0	14	7.1	197	100	51	91.1	-	-	3	5.4	2	3.6	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	8	88.9	-	-	1	11.1	-	-	-	-	9	100	34	97.1	-	-	1	2.9	-	-	35	100
	TOPLAM	154	69.7	5	2.3	40	18.1	4	1.8	18	8.1	221	100	216	88.5	1	0.4	15	6.1	12	4.9	244	100
		*p>0,05												*p>0,05									

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: ***p<0,05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.2.5. Ailelerin Ütü Yapma Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Araştırmaya kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %62.9'unda, yerlilerin ise %78.7'sinde ütü yapma faaliyetini kadınların gerçekleştirdiği belirtilmiştir (Tablo4.18)

Ailelerin ütü yapma faaliyetlerini yürütme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.18)

Ailelerde ütü yapma faaliyetini yürütme biçimi eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda diğer aile üyeleri (%50.0), ortaöğrenim (%64.0) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%80.0) kadın, yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %80.0; ortaöğrenim %75.0; yükseköğrenim ve üstü %66.7) kadın tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin oranının önde geldiği saptanmıştır(Tablo4.18).

Ailelerin ütü yapma faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.18).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda diğer aile üyeleri (%66.7), ortaöğrenim (%65.0) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) kadın, yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %76.5; ortaöğrenim %91.1; yükseköğrenim ve üstü %68.6) kadın tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin oranının ilk sırada yer aldığı bulunmuştur (Tablo4.18).

Ailelerin ütü yapma faaliyetlerini yürütme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemli olduğu saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo4.18).

Tablo 4.18. Ailelerin Ütü Yapma Faaliyetlerini Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Ütü Yapma Faaliyetlerini Yürütme Biçimi																									
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler											
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	10	45.5	-	-	-	-	1	4.5	-	-	11	50.0	22	100	156	80.0	2	1.0	-	-	10	5.1	27	13.8	195	100
	Ortaöğrenim	121	64.0	1	0.5	3	1.6	26	13.8	5	2.6	33	17.5	189	100	30	75.0	4	10.0	1	2.5	4	10.0	1	2.5	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	8	80.0	-	-	2	20.0	-	-	-	-	-	-	10	100	6	66.7	1	11.1	1	11.1	-	-	1	11.1	9	100
	TOPLAM	139	62.9	1	0.5	5	2.3	27	12.2	5	2.3	44	19.9	221	100	192	78.7	7	2.9	2	0.8	14	5.7	29	11.9	244	100
		*p<0.05														*p<0.05											
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	5	33.3	-	-	-	-	-	-	-	-	10	66.7	15	100	117	76.5	2	1.3	-	-	11	7.2	23	15.0	153	100
	Ortaöğrenim	128	65.0	1	0.5	4	2.0	27	13.7	3	1.5	34	17.3	197	100	51	91.1	-	-	-	-	2	3.6	3	5.4	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	6	66.7	-	-	1	11.1	-	-	2	22.2	-	-	9	100	24	68.6	5	14.3	2	5.7	1	2.9	3	8.6	35	100
	TOPLAM	139	62.9	1	0.5	5	2.3	27	12.2	5	2.3	44	19.9	221	100	192	78.7	7	2.9	2	0.8	14	5.7	29	11.9	244	100
		*p<0.05														*p<0.05											

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: *p<0.05

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.2.6. Ailelerin Alışveriş Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Araştırmaya alınan ailelerden, alışveriş faaliyetlerini göçmenlerde (%31.9) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise (%36.1) kadın tarafından yürütüldüğünü belirtenlerin oranı ilk sırada yer almaktadır (Tablo4.19).

Ailelerin alışveriş ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.19).

Ailelerde alışveriş faaliyetini yürütme biçimi eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın (%50.0), ortaöğrenim (%30.7) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%60.0) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın (%41.0), ortaöğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%52.5), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda erkek (%44.4) tarafından gerçekleştirildiğini belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.19).

Ailelerin alışveriş ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemsiz ($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.19).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın (%33.3), ortaöğrenim (%31.5) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın (%42.5), ortaöğrenim (%42.9) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%44.4) eşler

tarafından birlikte gerçekleştirildiğini belirtenlerin ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.19).

Ailelerin alışveriş ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo4.19).

Tablo 4.19. Ailelerin Alışveriş İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Alışveriş ile İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi																											
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	6	27.3	5	22.7	5	22.7	1	4.5	-	-	5	22.7	22	100	80	41.0	32	16.4	63	32.3	6	3.1	3	1.5	11	5.6	195	100
	Ortaöğrenim	56	29.6	27	14.3	58	30.7	7	3.7	27	14.3	14	7.4	189	100	6	15.0	6	15.0	21	52.5	2	5.0	3	7.5	2	5.0	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	3	30.0	1	10.0	6	60.0	-	-	-	-	-	-	10	100	2	22.2	4	44.4	2	22.2	1	11.1	-	-	-	-	9	100
TOPLAM		65	29.4	33	14.9	69	31.2	8	3.6	27	12.2	19	8.6	221	100	88	36.1	42	17.2	86	35.2	9	3.7	6	2.5	13	5.3	244	100
		*p>0.05														*p<0.05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	5	33.3	3	20.0	2	13.3	-	-	1	6.7	4	26.7	15	100	65	42.5	22	14.4	46	30.1	6	3.9	4	2.6	10	6.5	153	100
	Ortaöğrenim	59	29.9	27	13.7	62	31.5	8	4.1	26	13.2	15	7.6	197	100	15	26.8	12	21.4	24	42.9	1	1.8	1	1.8	3	5.4	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	1	11.1	3	33.3	5	55.6	-	-	-	-	-	-	9	100	8	22.9	8	22.9	16	45.7	2	5.7	1	2.9	-	-	35	100
TOPLAM		65	29.4	33	14.9	69	31.2	8	3.6	27	12.2	19	8.6	221	100	88	36.1	42	17.2	86	35.2	9	3.7	6	2.5	13	5.3	244	100
		*p>0.05														*p>0.05													

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=20,544$, $p<0.05$

4.2.7. Ailelerin Aile Bütçesini Düzenlemesi İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi

Ailelerin aile bütçesini düzenlemesi ile ilgili faaliyetlerin araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerde (%37.6) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise (%41.8) erkek tarafından yürütüldüğünü belirtenlerin oranının önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.20).

Ailelerin aile bütçesini düzenlemesi ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.20).

Ailelerde aile bütçesinin düzenlenmesine ile ilgili faaliyetler eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde her üç öğrenim düzeyinde de eşler tarafından birlikte (ilköğrenim ve daha az %40.9; ortaöğrenim %36.5; yükseköğrenim ve üstü %50.0), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%41.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%42.5) erkek, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%44.4) erkek ile eşler tarafından birlikte yürütüldüğünü belirtenlerin ilk sırada yer aldığı belirlenmiştir (Tablo4.20).

Ailelerin aile bütçesinin düzenlenmesi ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.20).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın(%40.0), ortaöğrenim (%38.1) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%42.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda(%41.1) erkek, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde

olanlarda eşler tarafından birlikte (%42.9) yürütüldüğünü belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.20).

Ailelerin aile bütçesinin düzenlenmesi ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemsiz ($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$)(Tablo4.20).

Tablo 4.20. Ailelerin Aile Bütçesini Düzenleme İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Aile Bütçesini Düzenleme İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi																									
		Göçmen Aileler												Yerli Aileler													
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	5	22.7	3	13.6	9	40.9	2	9.1	3	13.6	22	100	43	22.1	81	41.5	53	27.2	1	0.5	1	0.5	16	8.2	195	100
	Ortaöğrenim	42	22.2	40	21.2	69	36.5	25	13.2	13	6.9	189	100	8	20.0	17	42.5	10	25.0	-	-	-	-	5	12.5	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	3	30.0	2	20.0	5	50.0	-	-	-	-	10	100	1	11.1	4	44.4	4	44.4	-	-	-	-	-	-	9	100
	TOPLAM	50	22.6	45	20.4	83	37.6	27	12.2	16	7.2	221	100	52	21.3	102	41.8	67	27.5	1	0.4	1	0.4	21	8.6	244	100
		*p>0,05												*p>0,05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	6	40.0	2	13.3	2	13.3	2	13.3	3	20.0	15	100	36	23.5	65	42.5	36	23.5	-	-	-	-	16	10.5	153	100
	Ortaöğrenim	44	22.3	41	20.8	75	38.1	24	12.2	13	6.6	197	100	11	19.6	23	41.1	16	28.6	1	1.8	-	-	5	8.9	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	-	-	2	22.2	6	66.7	1	11.1	-	-	9	100	5	14.3	14	40.0	15	42.9	-	-	1	2.9	-	-	35	100
	TOPLAM	50	22.6	45	20.4	83	37.6	27	12.2	16	7.2	221	100	52	21.3	102	41.8	67	27.5	1	0.4	1	0.4	21	8.6	244	100
		*p>0,05												*p<0,05													

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=48,648$, $p<0,05$

4.2.8. Ailelerin Çocukların Bakımı İle ilgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi

Araştırmaya alınan ve çocuğu olan ailelerden göçmenlerin(216) %55.6'sında ve yerlilerin(232) %80.2'sinde çocukların bakımı ile ilgili faaliyetlerin kadın tarafından yürütüldüğü bulunmuştur (Tablo4.21).

Ailelerin çocukların bakımı ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.21).

Ailelerde çocukların bakımı ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%76.2) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%54.0) kadın, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%37.5) kadın ile eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%81.4) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%81.1) kadın, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%57.1) eşler tarafından birlikte yürütüldüğünü belirtenlerin ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.21).

Ailelerin çocukların bakımı ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$)(Tablo4.21).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%73.3) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%56.3) kadın, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise üç öğrenim düzeyinde de kadın (ilköğrenim ve daha az %83.1; ortaöğrenim

%84.3; yükseköğrenim ve üstü %60.6) tarafından yürütüldüğü belirlenenlerin önde geldiği bulunmuştur (Tablo4.21).

Ailelerin çocukların bakımı ile ilgili faaliyetleri yürütme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemsiz ($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$)(Tablo4.21).

Tablo 4.21. Ailelerin Çocukların Bakımı İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Çocukların Bakımı İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi																									
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler											
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	16	76.2	-	-	2	9.5	-	-	-	-	3	14.3	21	100	153	81.4	2	1.1	27	14.4	1	0.5	5	2.7	188	100
	Ortaöğrenim	101	54.0	2	1.1	54	28.9	3	1.6	1	0.5	26	13.9	187	100	30	81.1	-	-	6	16.2	-	-	1	2.7	37	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	3	37.5	-	-	3	37.5	1	12.5	-	-	1	12.5	8	100	3	42.9	-	-	4	57.1	-	-	-	-	7	100
	TOPLAM	120	55.6	2	0.9	59	27.3	4	1.9	1	0.5	30	13.9	216	100	186	80.2	2	0.9	37	15.9	1	0.4	6	2.6	232	100
		*p>0.05														*p>0.05											
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	11	73.3	-	-	3	20.0	-	-	-	-	1	6.7	15	100	123	83.1	2	1.4	17	11.5	1	0.7	5	3.4	148	100
	Ortaöğrenim	108	56.3	2	1.0	51	26.6	3	1.6	1	0.5	27	14.1	192	100	43	84.3	-	-	8	15.7	-	-	-	-	51	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	1	11.1	-	-	5	55.6	1	11.1	-	-	2	22.2	9	100	20	60.6	-	-	12	36.4	-	-	1	3.0	33	100
	TOPLAM	120	55.6	2	0.9	59	27.3	4	1.9	1	0.5	30	13.6	216	100	186	80.2	2	0.9	37	15.9	1	0.4	6	2.6	232	100
		*p>0.05														*p<0.05											

Göçmen/ Yerli Olma Durumuna Göre: ***p<0.05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.3. AİLEDE KARAR VERME İLE İLGİLİ BİLGİLER

Bu bölümde, ailelerin kız ve erkek çocuklarının eğitimi, eş seçimi ve evlendirilmesi, kadın veya erkeğin akrabaları ile görüşme- onları ziyaret etme, tatilde nereye gidileceği-ne yapılacağı, kiminle veya kimlere görüşüleceği-kimlerle gidip gelinebileceği, oturulacak evin yeri ve özellikleri, gelirin nerelere harcanacağı konularında karar verme biçimleri incelenmiştir.

4.3.1. Ailelerin Kız Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ve kız çocuğu olduğunu belirten ailelerden gerek göçmenlerde (156) (%48.1) gerekse yerlilerde (180) (%30.6) kız çocuklarının eğitimi konusunda kararı çocuğun kendisinin verdiğini belirtenlerin oranının ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.22).

Ailelerin kız çocuklarının eğitimi konusunda karar verme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.22).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%50.0) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%47.8) çocuğun kendisi tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%50.0) çocuğun kendisi ile ailece, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%31.7) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) çocuğun kendisi tarafından, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda ailece (%44.8) verildiğini belirtenlerin ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.22).

Ailelerin kız çocuklarının eğitimi konusunda karar verme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde

gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.22).

Ailelerde kız çocuklarının eğitimi konusunda karar verme biçimi eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%58.3) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%48.2) çocuğun kendisi tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%57.1) ailece, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%32.8) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%42.9) çocuğun kendisi tarafından, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda ailece (%38.9)verildiğini belirtenlerin önde geldiği bulunmuştur (Tablo4.22).

Ailelerin kız çocuklarının eğitimi konusunda karar verme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemli ($p<0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo4.22).

Tablo 4.22. Ailelerin Kız Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Kız Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi																											
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğretim ve daha az	1	6.3	-	-	5	31.3	8	50.0	2	12.5	-	-	16	100	9	6.2	15	10.3	11	7.6	46	31.7	37	25.5	27	18.6	145	100
	Ortaöğretim	5	3.7	3	2.2	6	4.4	65	47.8	41	30.1	16	11.8	136	100	3	10.3	1	3.4	1	3.4	5	17.2	13	44.8	6	20.7	29	100
	Yükseköğretim ve Üstü	-	-	-	-	-	-	2	50.0	2	50.0	-	-	4	100	-	-	-	-	1	16.7	4	66.7	1	16.7	-	-	6	100
	TOPLAM	6	3.8	3	1.9	11	7.1	75	48.1	45	28.8	16	10.3	156	100	12	6.7	16	8.9	13	7.2	55	30.6	51	28.3	33	18.3	180	100
		*p>0.05														*p>0.05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğretim ve daha az	-	-	-	-	5	41.7	7	58.3	-	-	-	-	12	100	7	6.0	9	7.8	8	6.9	38	32.8	31	26.7	23	19.8	116	100
	Ortaöğretim	6	4.4	3	2.2	5	3.6	66	48.2	41	29.9	16	11.7	137	100	4	11.1	4	11.1	2	5.6	5	13.9	14	38.9	7	19.4	36	100
	Yükseköğretim ve Üstü	-	-	-	-	1	14.3	2	28.6	4	57.1	-	-	7	100	1	3.6	3	10.7	3	10.7	12	42.9	6	21.4	3	10.7	28	100
	TOPLAM	6	3.8	3	1.9	11	7.1	75	48.1	45	28.8	16	10.3	156	100	12	6.7	16	8.9	13	7.2	55	30.6	51	28.3	33	18.3	180	100
		*p<0.05														*p>0.05													

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=18,793$, $p<0.05$

4.3.2. Ailelerin Erkek Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırmaya kapsamına alınan ve erkek çocuğu olduğunu belirten ailelerden gerek göçmenlerde (160) (%58.8) gerekse yerlilerde (188) (%40.4) erkek çocuklarının eğitimi konusunda kararı çocuğun kendisinin verdiğini belirtenlerin oranının önde geldiği bulunmuştur (Tablo4.23).

Ailelerin erkek çocuklarının eğitimi konusunda karar verme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.23).

Ailelerde erkek çocuklarının eğitimi konusunda karar verme biçimi eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde üç öğrenim düzeyinde de çocuğun kendisi tarafından (ilköğrenim ve daha az %68.8; ortaöğrenim %57.7; yükseköğrenim ve üstü %57.1), yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%44.9) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%50.0) çocuğun kendisi tarafından, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%26.9) eşler tarafından birlikte ile ailece verildiğini belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.23).

Ailelerin erkek çocuklarının eğitimi konusunda karar verme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemsiz ($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.23).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%61.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%59.6) çocuğun kendisi tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%33.3) eşler tarafından birlikte, çocuğun kendisi ile ailece, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%44.6) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde

olanlarda (%48.0) çocuğun kendisi tarafından, ortaöğretim düzeyinde olanlarda ailece (%28.6) verildiğini belirtenlerin ilk sırada geldiği bulunmuştur (Tablo4.23).

Ailelerin erkek çocuklarının eğitimi konusunda karar verme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo4.23).

Tablo 4.23. Ailelerin Erkek Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Erkek Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi																											
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	-	-	-	-	1	6.3	11	68.8	3	18.8	1	6.3	16	100	9	5.8	10	6.4	11	7.1	70	44.9	39	25.0	17	10.9	156	100
	Ortaöğrenim	4	2.9	2	1.5	10	7.3	79	57.7	32	23.4	10	7.3	137	100	4	15.4	-	-	7	26.9	3	11.5	7	26.9	5	19.2	26	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	-	-	-	-	1	14.3	4	57.1	2	28.6	-	-	7	100	-	-	-	-	2	33.3	3	50.0	1	16.7	-	-	6	100
	TOPLAM	4	2.5	2	1.3	12	7.5	94	58.8	37	23.1	11	6.9	160	100	13	6.9	10	5.3	20	10.6	76	40.4	47	25.0	22	11.7	188	100
		*p>0.05														*p<0.05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	-	-	-	-	2	15.4	8	61.5	3	23.1	-	-	13	100	9	7.4	7	5.8	6	5.0	54	44.6	32	26.4	13	10.7	121	100
	Ortaöğrenim	4	2.8	2	1.4	8	5.7	84	59.6	32	22.7	11	7.8	141	100	2	4.8	2	4.8	10	23.8	10	23.8	12	28.6	6	14.3	42	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	-	-	-	-	2	33.3	2	33.3	2	33.3	-	-	6	100	2	8.0	1	4.0	4	16.0	12	48.0	3	12.0	3	12.0	25	100
	TOPLAM	4	2.5	2	1.3	12	7.5	94	58.8	37	23.1	11	6.9	160	100	13	6.9	10	5.3	20	10.6	76	40.4	47	25.0	22	11.7	188	100
		*p>0.05														*p>0.05													

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=18,562$, $p<0.05$

4.3.3. Ailelerin Kız Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ve kız çocuğu olduğunu belirten ailelerden göçmenlerin (156) %81.4'ünde ve yerlilerin (180) %65.6'sında kız çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda kararın çocuğun kendisi tarafından verildiği belirlenmiştir (Tablo4.24)

Ailelerin kız çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar verme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$)(Tablo4.24).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %93.8; ortaöğrenim %80.9; yükseköğrenim ve üstü %50.0) gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %64.8; ortaöğrenim %65.5; yükseköğrenim ve üstü %83.3) çocuğun kendisi tarafından verildiğini belirtenlerin ilk sırayı aldığı saptanmıştır (Tablo4.24)

Ailelerin kız çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar verme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.24).

Ailelerde kız çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar verme biçimi eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; hem göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %91.7; ortaöğrenim %82.5; yükseköğrenim ve üstü %42.9) hem de yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %65.5; ortaöğrenim %63.9; yükseköğrenim ve üstü %67.9) çocuğun kendisi tarafından verildiğini belirtenlerin önde geldiği bulunmuştur (Tablo4.24).

Ailelerin kız çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar verme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo4.24).

Tablo 4.24. Ailelerin Kız Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Kız Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi																							
		Göçmen Aileler												Yerli Aileler											
		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	-	-	-	-	15	93.8	1	6.3	-	-	16	100	3	2.1	3	2.1	94	64.8	31	21.4	14	9.7	145	100
	Ortaöğrenim	1	0.7	2	1.5	110	80.9	21	15.4	2	1.5	136	100	1	3.4	-	-	19	65.5	9	31.0	-	-	29	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	-	-	-	-	2	50.0	1	25.0	1	25.0	4	100	-	-	-	-	5	83.3	1	16.7	-	-	6	100
	TOPLAM	1	0.6	2	1.3	127	81.4	23	14.7	3	1.9	156	100	4	2.2	3	1.7	118	65.6	41	22.8	14	7.8	180	100
		*p>0.05												*p>0.05											
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	-	-	-	-	11	91.7	1	8.3	-	-	12	100	3	2.6	2	1.7	76	65.5	27	23.3	8	6.9	116	100
	Ortaöğrenim	1	0.7	1	0.7	113	82.5	20	14.6	2	1.5	137	100	-	-	1	2.8	23	63.9	6	16.7	6	16.7	36	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	-	-	1	14.3	3	42.9	2	28.6	1	14.3	7	100	1	3.6	-	-	19	67.9	8	28.6	-	-	28	100
	TOPLAM	1	0.6	2	1.3	127	81.4	23	14.7	3	1.9	156	100	4	2.2	3	1.7	118	65.6	41	22.8	14	7.8	180	100
		*p>0.05												*p>0.05											

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: ***p<0.05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.3.4. Ailelerin Erkek Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ve erkek çocukları olduğunu belirten ailelerden göçmenlerin (160) %86.9'unda ve yerlilerin (188) %75.5'inde erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda kararın çocuğun kendisi tarafından verildiği bulunmuştur (Tablo4.25).

Ailelerin erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar verme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$)(Tablo4.25).

Ailelerde erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar verme biçimi eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde gerek göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %75.0; ortaöğrenim %87.6; yükseköğrenim ve üstü %100) gerekse yerlilerde; her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %73.7; ortaöğrenim %84.6; yükseköğrenim ve üstü %83.3) çocuğun kendisi tarafından verildiğini belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.25).

Ailelerin erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar verme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.25).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; hem göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %76.9; ortaöğrenim %87.9; yükseköğrenim ve üstü %83.3) hem de yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %73.6; ortaöğrenim %78.6; yükseköğrenim ve üstü %80.0) çocuğun kendisi tarafından verildiğini belirtenlerin ilk sırada yer aldığı bulunmuştur (Tablo4.25).

Ailelerin erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar verme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo4.25).

Tablo 4.25. Ailelerin Erkek Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Erkek Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi																	
		Göçmen Aileler										Yerli Aileler							
		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	12	75.0	4	25.0	-	-	16	100	5	3.2	115	73.7	27	17.3	9	5.8	156	100
	Ortaöğrenim	120	87.6	15	10.9	2	1.5	137	100	-	-	22	84.6	4	15.4	-	-	26	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	7	100	-	-	-	-	7	100	-	-	5	83.3	1	16.7	-	-	6	100
	TOPLAM	139	86.9	19	11.9	2	1.3	160	100	5	2.7	142	75.5	32	17.0	9	4.8	188	100
		*p>0.05										*p>0.05							
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	10	76.9	3	23.1	-	-	13	100	3	2.5	89	73.6	21	17.4	8	6.6	121	100
	Ortaöğrenim	124	87.9	15	10.6	2	1.4	141	100	1	2.4	33	78.6	7	16.7	1	2.4	42	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	5	83.3	1	16.7	-	-	6	100	1	4.0	20	80.0	4	16.0	-	-	25	100
	TOPLAM	139	86.9	19	11.9	2	1.3	160	100	5	2.7	142	75.5	32	17.0	9	4.8	188	100
		*p>0.05										*p>0.05							

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: ***p<0.05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.3.5. Ailelerin Kadın veya Erkeğin Akrabaları İle Görüşme, Onları Ziyaret Etme Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ailelerden gerek göçmenlerde (%60.6) gerekse yerlilerde (%48.4) kadın veya erkeğin akrabaları ile görüşme, onları ziyaret etme konusundaki kararların eşler tarafından birlikte verildiğini belirtenlerin oranının ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.26).

Ailelerin kadının veya erkeğin akrabaları ile görüşme, onları ziyaret etme konusunda karar verme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.26).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde üç öğrenim düzeyinde de eşler tarafından birlikte (ilköğrenim ve daha az %59.1; ortaöğrenim %60.3; yükseköğrenim ve üstü %70.0), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%50.8), ortaöğrenim düzeyi (%42.5) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) kadın tarafından verildiğini belirtenlerin oranının önde geldiği belirlenmiştir (Tablo4.26).

Ailelerin kadının veya erkeğin akrabaları ile görüşme, onları ziyaret etme konusunda karar verme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo4.26).

Ailelerde kadın veya erkeğin akrabaları ile görüşme, onları ziyaret etme konusunda karar verme biçimi eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmen (ilköğrenim ve daha az %66.7; ortaöğrenim %59.9; yükseköğrenim ve üstü %66.7) gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %49.0; ortaöğrenim %44.6; yükseköğrenim ve üstü %51.4) eşler tarafından birlikte verildiğini belirtenlerin oranının ilk sırada geldiği belirlenmiştir (Tablo4.26).

Ailelerin kadının veya erkeğin akrabaları ile görüşme, onları ziyaret etme konusunda karar verme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo4.26).

Tablo 4.26. Ailelerin Kadının veya Erkeğin Akrabaları İle Görüşme, Onları Ziyaret Etme Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Kadın veya Erkeğin Akrabaları İle Görüşme, Onları Ziyaret Etme Konusunda Karar Verme Biçimi																									
		Göçmen Aileler												Yerli Aileler													
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	2	9.1	6	27.3	13	59.1	-	-	1	4.5	22	100	66	33.8	15	7.7	99	50.8	2	1.0	5	2.6	8	4.1	195	100
	Ortaöğrenim	20	10.6	19	10.1	114	60.3	1	0.5	35	18.5	189	100	17	42.5	5	12.5	15	37.5	1	2.5	1	2.5	1	2.5	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	1	10.0	1	10.0	7	70.0	-	-	1	10.0	10	100	5	55.6	-	-	4	44.4	-	-	-	-	-	-	9	100
	TOPLAM	23	10.4	26	11.8	134	60.6	1	0.5	37	16.7	221	100	88	36.1	20	8.2	118	48.4	3	1.2	6	2.5	9	3.7	244	100
		*p>0.05												*p>0.05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	1	6.7	3	20.0	10	66.7	-	-	1	6.7	15	100	55	35.9	13	8.5	75	49.0	1	0.7	3	2.0	6	3.9	153	100
	Ortaöğrenim	21	10.7	22	11.2	118	59.9	1	0.5	35	17.8	197	100	19	33.9	6	10.7	25	44.6	1	1.8	2	3.6	3	5.4	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	1	11.1	1	11.1	6	66.7	-	-	1	11.1	9	100	14	40.0	1	2.9	18	51.4	1	2.9	1	2.9	-	-	35	100
	TOPLAM	23	10.4	26	11.8	134	60.6	1	0.5	37	16.7	221	100	88	36.1	20	8.2	118	48.4	3	1.2	6	2.5	9	3.7	244	100
		*p>0.05												*p>0.05													

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: ***p<0.05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.3.6. Ailelerin Tatilde Nereye Gidileceği, Ne Yapılacağı Konusunda Karar Verme Biçimi

Ailelerin tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusundaki kararların araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerde (%39.8) ailece, yerlilerde ise (%30.7) eşler tarafından birlikte verildiğini belirtenlerin oranının önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.27).

Ailelerin tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusunda karar verme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.27).

Ailelerde tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusunda karar verme biçimi eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%68.2) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%60.0) eşler tarafından birlikte, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda ailece (%43.9), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%31.3) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%44.4) eşler tarafından birlikte, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda ailece (%27.5) verildiğini belirtenlerin önde geldiği belirlenmiştir (Tablo4. 27).

Ailelerin tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusunda karar verme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4. 27).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%53.3), ortaöğrenim (%40.6) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) ailece, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%30.1) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%42.9) eşler tarafından birlikte, ortaöğrenim düzeyinde

olanlarda erkek tarafından (%32.1) verildiğini belirtenlerin ilk sırada geldiği bulunmuştur (Tablo4. 27).

Ailelerin tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusunda karar verme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemli ($p<0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.27).

Tablo 4.27. Ailelerin Tatilde Nereye Gidileceği, Ne Yapılacağı Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Tatilde Nereye Gidileceği, Ne Yapılacağı Konusunda Karar Verme Biçimi																											
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	Kadın	Erkek	Eşler birlikte	Çocuk ya da Çocuklar	Ailece	Diğer	Toplam								
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%						
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	-	-	5	22.7	15	68.2	-	-	2	9.1	-	-	22	100	31	15.9	47	24.1	61	31.3	6	3.1	43	22.1	7	3.6	195	100
	Ortaöğrenim	18	9.5	24	12.7	60	31.7	2	1.1	83	43.9	2	1.1	189	100	7	17.5	10	25.0	10	25.0	-	-	11	27.5	2	5.0	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	1	10.0	-	-	6	60.0	-	-	3	30.0	-	-	10	100	2	22.2	-	-	4	44.4	-	-	3	33.3	-	-	9	100
	TOPLAM	19	8.6	29	13.1	81	36.7	2	0.9	88	39.8	2	0.9	221	100	40	16.4	57	23.4	75	30.7	6	2.5	57	23.4	9	3.7	244	100
		*p>0.05														*p>0.05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	-	-	4	26.7	8	53.3	-	-	3	20.0	-	-	15	100	26	17.0	36	23.5	46	30.1	3	2.0	35	22.9	7	4.6	153	100
	Ortaöğrenim	19	9.6	25	12.7	71	36.0	1	0.5	80	40.6	1	0.5	197	100	9	16.1	18	32.1	14	25.0	3	5.4	11	19.6	1	1.8	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	-	-	-	-	2	22.2	1	11.1	5	55.6	1	11.1	9	100	5	14.3	3	8.6	15	42.9	-	-	11	31.4	1	2.9	35	100
	TOPLAM	19	8.6	29	13.1	81	36.7	2	0.9	88	39.8	2	0.9	221	100	40	16.4	57	23.4	75	30.7	6	2.5	57	23.4	9	3.7	244	100
		*p<0.05														*p>0.05													

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=28,837$, $p<0.05$

4.3.7. Ailelerin Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlere Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi

Ailelerin kiminle veya kimlerle görüşüleceği, kimlerle gidilip gelenebileceği konusundaki kararlarının araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerde (%40.3) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise (%56.6) kadın tarafından verildiğini belirtenlerin oranının ilk sırayı aldığı saptanmıştır (Tablo4.28).

Ailelerin kiminle veya kimlerle görüşüleceği, kimlerle gidilip gelenebileceği konusunda karar verme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.28).

Ailelerde kiminle veya kimlerle görüşüleceği, kimlerle gidilip gelenebileceği konusunda karar verme biçimi eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%40.9) kadın ile eşler tarafından birlikte, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%39.2), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%60.0), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%58.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%57.5) kadın tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%77.8) eşler tarafından birlikte, verildiğini belirtenlerin önde geldiği belirlenmiştir (Tablo4.28).

Ailelerin kiminle veya kimlerle görüşüleceği, kimlerle gidilip gelenebileceği konusunda karar verme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4. 28).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın tarafından (%46.7), ortaöğrenim düzeyi (%41.1) ile yükseköğrenim ve üstü

öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%59.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%32.1) kadın tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%42.9) eşler tarafından birlikte, verildiğini belirtenlerin ilk sırada geldiği bulunmuştur (Tablo4.28).

Ailelerin tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusunda karar verme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$)(Tablo4.28).

Tablo 4.28. Ailelerin Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlerle Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlerle Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi																											
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	9	40.9	2	9.1	9	40.9	-	-	1	4.5	1	4.5	22	100	114	58.5	17	8.7	47	24.1	2	1.0	8	4.1	7	3.6	195	100
	Ortaöğrenim	54	28.6	12	6.3	74	39.2	1	0.5	45	23.8	3	1.6	189	100	23	57.5	1	2.5	10	25.0	-	-	3	7.5	3	7.5	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	2	20.0	-	-	6	60.0	-	-	2	20.0	-	-	10	100	1	11.1	-	-	7	77.8	-	-	1	11.1	-	-	9	100
	TOPLAM	65	29.4	14	6.3	89	40.3	1	0.5	48	21.7	4	1.8	221	100	138	56.6	18	7.4	64	26.2	2	0.8	12	4.9	10	4.1	244	100
		*p>0.05														*p>0.05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	7	46.7	2	13.3	3	20.0	-	-	2	13.3	1	6.7	15	100	91	59.5	15	9.8	34	22.2	1	0.7	5	3.3	7	4.6	153	100
	Ortaöğrenim	58	29.4	12	6.1	81	41.1	1	0.5	42	21.3	3	1.5	197	100	32	57.1	3	5.4	14	25.0	1	1.8	3	5.4	3	5.4	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	-	-	-	-	5	55.6	-	-	4	44.4	-	-	9	100	15	42.9	-	-	16	45.7	-	-	4	11.4	-	-	35	100
	TOPLAM	65	29.4	14	6.3	89	40.3	1	0.5	48	21.7	4	1.8	221	100	138	56.6	18	7.4	64	26.2	2	0.8	12	4.9	10	4.1	244	100
		*p>0.05														*p>0.05													

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=54,336$, $p<0.05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.3.8. Ailelerin Oturulacak Evin Yeri ve Özellikleri Konusunda Karar Verme Biçimi

Oturulacak evin yeri ve özellikleri konusunda kararların araştırmaya alınan ailelerden göçmenlerde (%35.3) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise (%46.3) kadın tarafından verildiğini belirtenlerin oranının ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.29).

Ailelerin oturulacak evin yeri ve özellikleri konusunda karar verme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.29).

Ailelerde oturulacak evin yeri ve özellikleri konusunda karar verme biçimi eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%45.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%34.4) eşler tarafından birlikte, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%30.0) kadın tarafından, eşler tarafından birlikte ile ailece, yerlilerde ise her üç öğrenim düzeyinde de kadın tarafından (ilköğrenim ve daha az %40.5; ortaöğrenim %67.5; yükseköğrenim ve üstü %77.8) verildiğini belirtenlerin oranının önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.29).

Ailelerin oturulacak evin yeri ve özellikleri konusunda karar verme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.29).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%26.7) eşler tarafından birlikte ile ailece, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%35.5), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) ailece, yerlilerde ise her üç öğrenim düzeyinde

de kadın tarafından verildiği bulunmuştur (ilköğrenim ve daha az %45.8; ortaöğrenim %44.6; yükseköğrenim ve üstü %51.4)(Tablo4.29).

Ailelerin oturulacak evin yeri ve özellikleri konusunda karar verme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$)(Tablo4.29).

Tablo 4.29. Ailelerin Oturulacak Evin Yeri ve Özellikleri Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlerle Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi																											
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	4	18.2	2	9.1	10	45.5	-	-	2	9.1	4	18.2	22	100	79	40.5	27	13.8	60	30.8	6	3.1	16	8.2	7	3.6	195	100
	Ortaöğrenim	47	24.9	10	5.3	65	34.4	9	4.8	50	26.5	8	4.2	189	100	27	67.5	1	2.5	9	22.5	-	-	2	5.0	1	2.5	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	3	30.0	1	10.0	3	30.0	-	-	3	30.0	-	-	10	100	7	77.8	-	-	2	22.2	-	-	-	-	-	-	9	100
	TOPLAM	54	24.4	13	5.9	78	35.3	9	4.1	55	24.9	12	5.4	221	100	113	46.3	28	11.5	71	29.1	6	2.5	18	7.4	8	3.3	244	100
		*p>0.05														*p>0.05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	2	13.3	2	13.3	4	26.7	1	6.7	4	26.7	2	13.3	15	100	70	45.8	23	15.0	39	25.5	5	3.3	12	7.8	4	2.6	153	100
	Ortaöğrenim	52	26.4	11	5.6	70	35.5	8	4.1	46	23.4	10	5.1	197	100	25	44.6	4	7.1	20	35.7	1	1.8	3	5.4	3	5.4	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	-	-	-	-	4	44.4	-	-	5	55.6	-	-	9	100	18	51.4	1	2.9	12	34.3	-	-	3	8.6	1	2.9	35	100
	TOPLAM	54	24.4	13	5.9	78	35.3	9	4.1	55	24.9	12	5.4	221	100	113	46.3	28	11.5	71	29.1	6	2.5	18	7.4	8	3.3	244	100
		*p>0.05														*p>0.05													

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=45,789$, $p<0.05$

4.3.9. Ailelerin Gelirin Nerelere Harcanacağı Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırmaya alınan ailelerden gerek göçmenlerde (%45.2) gerekse yerlilerde (%38.9) gelirin nerelere harcanacağı konusunda kararların eşler tarafından birlikte verildiğini belirtenlerin oranının ilk sırada yer aldığı bulunmuştur (Tablo4.30).

Ailelerin gelirin nerelere harcanacağı konusunda karar verme biçimi ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo4.30).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde her üç öğrenim düzeyinde de eşler tarafından birlikte (ilköğrenim ve daha az %59.1; ortaöğrenim %42.3; yükseköğrenim ve üstü %70.0), yerlilerde ise, ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda erkek tarafından (%38.5), ortaöğrenim (%52.5) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) eşler tarafından birlikte verildiğini belirtenlerin oranının ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.30).

Ailelerin gelirin nerelere harcanacağı konusunda karar verme biçimi ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.30).

Ailelerde gelirin nerelere harcanacağı konusunda karar verme biçimi eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde üç öğrenim düzeyinde de eşler tarafından birlikte (ilköğrenim ve daha az %33.3; ortaöğrenim %46.2; yükseköğrenim ve üstü %44.4), yerlilerde ise, ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda erkek tarafından (%35.3), ortaöğrenim düzeyi (%44.6) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde

olanlarda(%48.6) eşler tarafından birlikte verildiğini belirtenlerin oranının önde geldiği bulunmuştur (Tablo4.30).

Ailelerin gelirin nerelere harcanacağı konusunda karar verme biçimi ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir($p>0.05$)(Tablo4.30).

Tablo 4.30. Ailelerin Gelirinin Nerelere Harcanacağı Konusunda Karar Verme Biçimi ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Gelirin Nerelere Harcanacağı Konusunda Karar Verme Biçimi																											
		Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	3	13.6	3	13.6	13	59.1	1	4.5	1	4.5	1	4.5	22	100	33	16.9	75	38.5	69	35.4	1	0.5	10	5.1	7	3.6	195	100
	Ortaöğrenim	19	10.1	31	16.4	80	42.3	4	2.1	50	26.5	5	2.6	189	100	4	10.0	13	32.5	21	52.5	-	-	1	2.5	1	2.5	40	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	-	-	1	10.0	7	70.0	-	-	2	20.0	-	-	10	100	1	11.1	2	22.2	5	55.6	-	-	1	11.1	-	-	9	100
	TOPLAM	22	10.0	35	15.8	100	45.2	5	2.3	53	24.0	6	2.7	221	100	38	15.6	90	36.9	95	38.9	1	0.4	12	4.9	8	3.3	244	100
		*p>0.05														*p>0.05													
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	3	20.0	1	6.7	5	33.3	2	13.3	3	20.0	1	6.7	15	100	31	20.3	54	35.3	53	34.6	1	0.7	9	5.9	5	3.3	153	100
	Ortaöğrenim	18	9.1	33	16.8	91	46.2	3	1.5	47	23.9	5	2.5	197	100	5	8.9	22	39.3	25	44.6	-	-	1	1.8	3	5.4	56	100
	Yükseköğrenim ve Üstü	1	11.1	1	11.1	4	44.4	-	-	3	33.3	-	-	9	100	2	5.7	14	40.0	17	48.6	-	-	2	5.7	-	-	35	100
	TOPLAM	22	10.0	35	15.8	100	45.2	5	2.3	53	24.0	6	2.7	221	100	38	15.6	90	36.9	95	38.9	1	0.4	12	4.9	8	3.3	244	100
		*p>0.05														*p>0.05													

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=56,409$, $p<0.05$

4.4. AİLENİN EKONOMİK YAPISI İLE İLGİLİ BİLGİLER

Bu bölümde, ailelerin ev ve özel araca sahip olma durumu, cep telefonuna sahip olma durumu ve sayısı, evlerinde sabit telefon bulunma durumu, gelir kaynakları, aileye gelir getiren kişiler, bağlı olduğu sosyal güvenlik kurumları, gelirlerinden en büyük payı alan harcama grubu, tasarruf yapma ve değerlendirme durumu incelenmiştir.

4.4.1. Ailelerin Ev Sahibi Olma Durumu

Araştırmaya alınan ailelerden göçmenlerin %90.5'inin, yerlilerin ise %69.7'sinin ev sahibi olduğu saptanmıştır (Tablo 4.31).

Ailelerin ev sahibi olma durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.31).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; hem göçmen (ilköğrenim ve daha az %72.7; ortaöğrenim %92.1; yükseköğrenim ve üstü %100) hem de yerlilerin tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %67.7; ortaöğrenim %72.5; yükseköğrenim ve üstü %100) çoğunluğunun ev sahibi olduğu bulunmuştur (Tablo 4.31).

Ailelerin ev sahibi olma durumu ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan da önemli ($p<0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan da önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo 4.31).

Ailelerin ev sahibi olma durumu eşlerden erkeklerin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmenlerin (ilköğrenim ve daha az %80.0; ortaöğrenim %91.4; yükseköğrenim ve üstü %88.9) gerekse yerlilerin tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %62.1; ortaöğrenim %75.0;

yükseköğrenim ve üstü %94.3) çoğunluğunun ev sahibi olduğu belirlenmiştir(Tablo 4.31).

Ailelerin ev sahibi olma durumu ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemsiz ($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo 4.31).

Tablo 4.31. Ailelerin Ev Sahibi Olma Durumu ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Ev Sahibi Olma Durumu											
		Göçmen Aileler						Yerli Aileler					
		Evet		Hayır		Toplam		Evet		Hayır		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	16	72.7	6	27.3	22	100	132	67.7	63	32.3	195	100
	Ortaöğrenim	174	92.1	15	7.9	189	100	29	72.5	11	27.5	40	100
	Yükseköğrenim ve üstü	10	100	-	-	10	100	9	100	-	-	9	100
	TOPLAM	200	90.5	21	9.5	221	100	170	69.7	74	30.3	244	100
		*$p<0.05$						$X^2=4,431$, $p>0.05$					
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	12	80.0	3	20.0	15	100	95	62.1	58	37.9	153	100
	Ortaöğrenim	180	91.4	17	8.6	197	100	42	75.0	14	25.0	56	100
	Yükseköğrenim ve üstü	8	88.9	1	11.1	9	100	33	94.3	2	5.7	35	100
	TOPLAM	200	90.5	21	9.5	221	100	170	69.7	74	30.3	244	100
		*$p>0.05$						$X^2=14,948$, $p<0.05$					

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=30,939$, $p<0.05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.4.2. Ailelerin Özel Araca Sahip Olma Durumu

Araştırma kapsamına alınan ailelerinden göçmenlerin %22.6'sının, yerlilerin ise %35.7'sinin özel araca sahip oldukları saptanmıştır (Tablo 4.32).

Ailelerin özel araca sahip olma durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.32).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerin ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanların %95.5'inin, ortaöğrenim düzeyinde olanların %76.7'sinin, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanların %50.0'sinin, yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanların %66.7'sinin, ortaöğrenim düzeyinde olanların %62.5'inin özel aracının olmadığı, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanların %77.8'inin ise özel aracının olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.32).

Ailelerin özel aracının olma durumu ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemli olduğu saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo 4.32).

Ailelerin özel araca olma durumu eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanların hiç birinin, ortaöğrenim düzeyinde olanların %78.2'sinin özel aracı yokken, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanların %77.8'inin aracının olduğu, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanların %73.2'sinin, ortaöğrenim düzeyinde olanların %57.1'inin özel aracı yokken, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanların %62.9'unun özel aracının olduğu bulunmuştur (Tablo 4.32).

Ailelerin özel aracının olma durumu ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo 4.32).

Tablo 4.32. Ailelerin Özel Araca Sahip Olma Durumu ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Özel Araca Sahip Olma Durumu											
		Göçmen Aileler						Yerli Aileler					
		Evet		Hayır		Toplam		Evet		Hayır		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	1	4.5	21	95.5	22	100	65	33.3	130	66.7	195	100
	Ortaöğrenim	44	23.3	145	76.7	189	100	15	37.5	25	62.5	40	100
	Yükseköğrenim ve üstü	5	50.0	5	50.0	10	100	7	77.8	2	22.2	9	100
	TOPLAM	50	22.6	171	77.4	221	100	87	35.7	157	64.3	244	100
		*p<0.05						X²=7,478, p<0.05					
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	-	-	15	100	15	100	41	26.8	112	73.2	153	100
	Ortaöğrenim	43	21.8	154	78.2	197	100	24	42.9	32	57.1	56	100
	Yükseköğrenim ve üstü	7	77.8	2	22.2	9	100	22	62.9	13	37.1	35	100
	TOPLAM	50	22.6	171	77.4	221	100	87	35.7	157	64.3	244	100
		*p<0.05						X²=17,787, p<0.05					

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: **X²=9,476, p<0,05**

4.4.3. Ailede Cep Telefonuna Sahip Olma Durumu ve Sayısı

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %33.5'inde ve yerlilerin %36.5'inde 2 tane cep telefonu olduğunu belirtenlerin ilk sırada yer aldığı, göçmenlerin %16.3'ünde ve yerlilerin %8.6'sında cep telefonu olmadığı bulunmuştur (Tablo4.33).

Ailelerin cep telefonuna sahip olma durumu ve sayısı ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir (p<0.05) (Tablo4.33).

Ailede cep telefonuna sahip olma durumu ve sayısı eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%40.9) cep telefonu olmayanların, ortaöğrenim düzeyi (%33.9) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%50.0) 2 tane, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%34.4) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%45.0) 2 tane, yükseköğrenim ve üstü

öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%44.4) 2 ve 3 tane olduğunu belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.33).

Ailelerin cep telefonuna sahip olma durumu ve sayısı ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemli ($p<0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.33).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%46.7) cep telefonu olmayanların, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%35.0) 2 tane, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%44.4) 3 tane, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%34.6) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%44.6) 2 tane, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%34.3) 3 tane olduğunu belirtenlerin başta geldiği bulunmuştur (Tablo4.33).

Ailelerin cep telefonuna sahip olma durumu ve sayısı ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemli ($p<0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo4.33).

Tablo 4.33. Ailelerin Cep Telefonuna Sahip Olma Durumu ve Sayısı ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Ailede Sahip Olunan Cep Telefonu Sayısı																			
		Göçmen Aileler												Yerli Aileler							
		Yok		1		2		3		4+		Toplam		Yok		1		2		3	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	9	40.9	7	31.8	5	22.7	1	4.5	-	-	22	100	21	10.8	54	27.7	67	34.4	36	18.5
	Ortaöğrenim	26	13.8	60	31.7	64	33.9	30	15.9	9	4.8	189	100	-	-	8	20.0	18	45.0	9	22.5
	Yükseköğrenim ve üstü	1	10.0	1	10.0	5	50.0	3	30.0	-	-	10	100	-	-	1	11.1	4	44.4	4	44.4
	TOPLAM	36	16.3	68	30.8	74	33.5	34	15.4	9	4.1	221	100	21	8.6	63	25.8	89	36.5	49	20.1
		*p<0.05												*p>0.05							
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	7	46.7	3	20.0	3	20.0	2	13.3	-	-	15	100	18	11.8	43	28.1	53	34.6	25	16.3
	Ortaöğrenim	29	14.7	63	32.0	69	35.0	28	14.2	8	4.1	197	100	1	1.8	15	26.8	25	44.6	12	21.4
	Yükseköğrenim ve üstü	-	-	2	22.2	2	22.2	4	44.4	1	11.1	9	100	2	5.7	5	14.3	11	31.4	12	34.3
	TOPLAM	36	16.3	68	30.8	74	33.5	34	15.4	9	4.1	221	100	21	8.6	63	25.8	89	36.5	49	20.1
		*p<0.05												X²=15,229, p>0.05							

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: **X²=12,574, p<0.05**

4.4.4. Ailelerin Evlerinde Sabit Telefon Bulunma Durumu

Araştırmaya alınan ailelerden göçmenlerin %91.0'inin, yerlilerin ise %86.9'unun evlerinde sabit telefonlarının bulunduğu saptanmıştır (Tablo 4.34).

Ailelerin evlerinde sabit telefon bulunma durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur($p>0.05$) (Tablo 4.34).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %72.7; ortaöğrenim %92.6; yükseköğrenim ve üstü %100) gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %87.7; ortaöğrenim %82.5; yükseköğrenim ve üstü %88.9) çoğunluğunun evlerinde sabit telefonlarının bulunduğu belirlenmiştir (Tablo 4.34).

Ailelerin evlerinde sabit telefon bulunma durumu ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan önemli($p<0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$)(Tablo 4.34).

Ailelerin evlerinde sabit telefon bulunma durumu eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde hem göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %86.7; ortaöğrenim %91.4; yükseköğrenim ve üstü %88.9) hem de yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %82.4; ortaöğrenim %92.9; yükseköğrenim ve üstü %97.1) çoğunluğunun evlerinde sabit telefonlarının olduğu saptanmıştır (Tablo 4.34).

Ailelerin evlerinde sabit telefon bulunma durumu ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan

önemsiz($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo 4.34).

Tablo 4.34. Ailelerin Evde Sabit Telefon Olma Durumuna ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Evde Sabit Telefon Olma Durumu											
		Göçmen Aileler						Yerli Aileler					
		Var		Yok		Toplam		Var		Yok		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	16	72.7	6	27.3	22	100	171	87.7	24	12.3	195	100
	Ortaöğrenim	175	92.6	14	7.4	189	100	33	82.5	7	17.5	40	100
	Yükseköğrenim ve üstü	10	100	-	-	10	100	8	88.9	1	11.1	9	100
	TOPLAM	201	91.0	20	9.0	221	100	212	86.9	32	13.1	244	100
		*p<0.05						X ² =0,818, p>0.05					
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	13	86.7	2	13.3	15	100	126	82.4	27	17.6	153	100
	Ortaöğrenim	180	91.4	17	8.6	197	100	52	92.9	4	7.1	56	100
	Yükseköğrenim ve üstü	8	88.9	1	11.1	9	100	34	97.1	1	2.9	35	100
	TOPLAM	201	91.0	20	9.0	221	100	212	86.9	32	13.1	244	100
		*p>0.05						X ² =7,743, p<0.05					

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: **X²=1,929, p>0.05**

4.4.5. Ailenin Gelir Kaynakları

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerde %86.4'ünün yerlilerde ise %68.9'unun gelir kaynağının hizmet geliri(ücret)olduğunu belirtenlerin ilk sırada geldiği bulunmuştur (Tablo4.35).

Ailelerde ailenin gelir kaynakları eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde üç öğrenim düzeyinde de hizmet geliri(ücret) getirdiğini belirtenler önde gelirken (ilköğrenim ve daha az %63.6; ortaöğrenim %88.9; yükseköğrenim ve üstü %90.0), yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%68.7) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda(%77.5) hizmet geliri(ücret), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda ise emekli maaşı (%66.7) geliri olduğunu belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.35).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda yurt dışından gelir (%66.7), ortaöğrenim düzeyi (%89.3) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%88.9) hizmet geliri(ücret), yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%70.6) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%78.6) hizmet geliri(ücret), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda ise emekli maaşı (%65.7) geliri olduğunu belirtenlerin ilk sırada yer aldığı belirlenmiştir (Tablo4.35).

Tablo 4.35. Ailelerin Gelir Kaynakları ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler			Gelir Kaynakları																									
			Göçmen Aileler																									
			Tarım Geliri		Ticaret Geliri		Sanayi Üretim Geliri		Hizmet Geliri (Ücret)		Faiz Geliri		Kira Geliri		Yurt Dışından Gelir		Emekli Maaşı		Akrabalardan Aynı Gelir		Akrabalardan Nakdi Gelir		Sosyal Yardım(Devletin Verdiği)		Evde Üretim		Diğer	
			Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğretim ve daha az N=22	1	4.5	-	-	-	-	14	63.6	-	-	-	-	10	45.5	1	4.5	5	22.7	-	-	3	13.6	-	-	-	-	
	Ortaöğretim N=189	2	1.1	15	7.9	2	1.1	168	88.9	-	-	13	6.9	39	20.6	11	5.8	3	1.6	1	0.5	9	4.8	1	0.5	1	0.5	
	Yükseköğretim ve Üstü N=10	-	-	1	10.0	-	-	9	90.0	1	10.0	1	10.0	3	30.0	1	10.0	1	10.0	-	-	2	20.0	-	-	-	-	
	TOPLAM N=221	3	1.4	16	7.2	2	0.9	191	86.4	1	0.5	14	6.3	52	23.5	13	5.9	9	4.1	1	0.5	14	6.3	1	0.5	1	0.5	
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğretim ve daha az N=15	2	13.3	-	-	-	-	7	46.7	-	-	-	-	10	66.7	1	6.7	3	20.0	-	-	3	20.0	-	-	-	-	
	Ortaöğretim N=197	1	0.5	16	8.1	2	1.0	176	89.3	1	0.5	14	7.1	39	19.8	10	5.1	6	3.0	1	0.5	11	5.6	-	-	1	0.5	
	Yükseköğretim ve Üstü N=9	-	-	-	-	-	-	8	88.9	-	-	-	-	3	33.3	2	22.2	-	-	-	-	-	-	1	11.1	-	-	
	TOPLAM N=221	3	1.4	16	7.2	2	0.9	191	86.4	1	0.5	14	6.3	52	23.5	13	5.9	9	4.1	1	0.5	14	6.3	1	0.5	1	0.5	
			Yerli Aileler																									
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğretim ve daha az N=195	26	13.3	13	6.7	24	12.3	134	68.7	3	1.5	21	10.8	-	-	78	40.0	8	4.1	5	2.6	5	2.6	32	16.4	1	0.5	
	Ortaöğretim N=40	2	5.0	4	10.0	5	12.5	31	77.5	2	5.0	6	15.0	-	-	12	30.0	2	5.0	2	5.0	1	2.5	-	-	-	-	
	Yükseköğretim ve Üstü N=9	1	11.1	1	11.1	2	22.2	3	33.3	-	-	2	22.2	-	-	6	66.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	TOPLAM N=244	29	11.9	18	7.4	31	12.7	168	68.9	5	2.0	29	11.9	-	-	96	39.3	10	4.1	7	2.9	6	2.5	32	13.1	1	0.4	
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğretim ve daha az N=153	17	11.1	9	5.9	22	14.4	108	70.6	2	1.3	18	11.8	-	-	55	35.9	10	6.5	2	1.3	5	3.3	27	17.6	1	0.7	
	Ortaöğretim N=56	6	10.7	5	8.9	6	10.7	44	78.6	1	1.8	6	10.7	-	-	18	32.1	-	-	4	7.1	-	-	5	8.9	-	-	
	Yükseköğretim ve Üstü N=35	6	17.1	4	11.4	3	8.6	16	45.7	2	5.7	5	14.3	-	-	23	65.7	-	-	1	2.9	1	2.9	-	-	-	-	
	TOPLAM N=244	29	11.9	18	7.4	31	12.7	168	68.9	5	2.0	29	11.9	-	-	96	39.3	10	4.1	7	2.9	6	2.5	32	13.1	1	0.4	

4.4.6. Aileye Gelir Getiren Kişiler

Araştırma kapsamına alınan ailelerde kadınlardan göçmenlerin %67.9'unun, yerlilerin %32.0'sinin aileye gelir getirdiği bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.36).

Araştırma kapsamına alınan ailelerde erkeklerden göçmenlerin %91.0'inin, yerlilerin %99.2'sinin aileye gelir getirdiği bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.36).

Araştırma kapsamına alınan ve aileyle birlikte yaşayan kız çocuklarından göçmenlerin (104) %21.2'sinin, yerlilerin (134) %9.0'unun aileye gelir getirdiği bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4.36).

Araştırma kapsamına alınan ve aileyle birlikte yaşayan erkek çocuklarından göçmenlerin (126) %31.7'sinin, yerlilerin (170) %26.5'inin aileye gelir getirdiği bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 4.36).

Araştırma kapsamına alınan ve aileyle birlikte yaşayan diğer aile üyelerinden göçmenlerin (60) %76.7'sinin, yerlilerin (60) %66.7'sinin aileye gelir getirdiği bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 4.36).

Aileye gelir getiren kişilerin cinsiyetleri ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan kadın, erkek ve kız çocuk için önemli olduğu ($p<0.05$), erkek çocuk ve diğer aile üyeleri için ise önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo 4.36).

Tablo 4.36. Aileye Gelir Getiren Kişilerin Cinsiyetleri ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Aileye Gelir Getiren Kişilerin Cinsiyetleri	Gelir Getirme Durumu												
	Göçmen Aileler						Yerli Aileler						
	Evet		Hayır		Toplam		Evet		Hayır		Toplam		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Kadın	150	67.9	71	32.1	221	100	78	32.0	166	68.0	244	100	X²=59,826, p<0.05
Erkek	201	91.0	20	9.0	221	100	242	99.2	2	0.8	244	100	X²=17,427, p<0.05
Kız Çocuk	22	21.2	82	78.8	104	100	12	9.0	122	91.0	134	100	X²=7,116, p<0.05
Erkek Çocuk	40	31.7	86	68.3	126	100	45	26.5	125	73.5	170	100	X²=0,984, p>0.05
Diğer	46	76.7	14	23.3	60	100	40	66.7	20	33.3	60	100	X²=1,477, p>0.05

4.4.7. Ailelerin Bağlı Olduğu Sosyal Güvenlik Kurumları

Araştırma kapsamına alınan ailelerde kadın, erkek, kız ve erkek çocukların gerek göçmen gerekse yerlilerde (Kadınlardan göçmenlerin %68.3, yerlilerin %48.4; erkeklerden göçmenlerin %59.3, yerlilerin %46.7; kız çocuklarından göçmenlerin %72.1, yerlilerin %49.3; erkek çocuklarından göçmenlerin %61.1, yerlilerin %46.5), diğer aile üyelerinden yerlilerde (%43.3) Sosyal Sigortalar Kurumu'na, göçmenlerde ise (%45.0) yurt dışında bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olanların ilk sırayı aldığı saptanmıştır(Tablo 4.37).

Tablo 4.37. Ailelerin Aile Üyelerinin Bağlı Olduğu Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Aile Üyeleri		N	Bağlı Olunan Sosyal Güvenlik Kurumları											
			Emekli Sandığı		Sosyal Sigortalar Kurumu		Bağ-Kur		Özel Sigortalar		Yurt Dışında Sosyal Güvenlik		Hiçbiri	
			Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadın	Göçmen	221	7	3.2	151	68.3	13	5.9	2	0.9	13	5.9	41	18.6
	Yerli	244	37	15.2	118	48.4	43	17.6	-	-	-	-	46	18.9
TOPLAM		465	44	9.5	269	57.8	56	12.0	2	0.4	13	2.8	87	18.7
Erkek	Göçmen	221	5	2.3	131	59.3	17	7.7	1	0.5	9	4.1	60	27.1
	Yerli	244	35	14.3	114	46.7	46	18.9	-	-	1	0.4	48	19.7
TOPLAM		465	40	8.6	245	52.7	63	13.5	1	0.2	10	2.2	108	23.2
Kız çocuk	Göçmen	104	2	1.9	75	72.1	7	6.7	-	-	-	-	22	21.2
	Yerli	134	15	11.2	66	49.3	27	20.1	-	-	-	-	27	20.1
TOPLAM		238	17	7.1	141	59.2	34	14.3	-	-	-	-	49	20.6
Erkek çocuk	Göçmen	126	1	0.8	77	61.1	3	2.4	-	-	-	-	51	40.5
	Yerli	170	17	10.0	79	46.5	28	16.5	1	0.6	-	-	56	32.9
TOPLAM		296	18	6.1	156	52.7	31	10.5	1	0.3	-	-	107	36.1
Diğer	Göçmen	60	1	1.7	24	40.0	4	6.7	-	-	27	45.0	22	36.7
	Yerli	60	6	10.0	26	43.3	20	33.3	-	-	-	-	14	23.3
TOPLAM		120	7	5.8	50	41.7	24	20.0	-	-	27	22.5	36	30.0

4.4.8. Ailelerin Gelirlerinden En Büyük Payı Alan Harcama Grubu

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %60.2'sinin, yerlilerin %60.7'sinin gelirlerinden en büyük payı “gıda” harcamalarının aldığı saptanmıştır (Tablo4.38).

Ailelerin gelirlerinden en büyük payı alan harcama grubu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo4.38).

Ailelerde aile gelirin en büyük payını alan harcama grubu eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %59.1; ortaöğrenim %59.3; yükseköğrenim ve üstü %80.0) gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %61.0; ortaöğrenim %55.0; yükseköğrenim ve üstü %77.8) “gıda” ya harcama yaptığını belirtenlerin ilk sırada geldiği bulunmuştur (Tablo4.38).

Ailelerin gelirlerinden en büyük payı alan harcama grubu ile eşlerden kadının öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde istatistiksel açıdan önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo4.38).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; hem göçmen (ilköğrenim ve daha az %66.7; ortaöğrenim %59.9; yükseköğrenim ve üstü %55.6) hem de yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %62.7; ortaöğrenim %58.9; yükseköğrenim ve üstü %54.3) gelirlerinden en büyük payı “gıda” harcamalarının aldığı belirlenmiştir (Tablo4.38).

Ailelerin gelirlerinden en büyük payı alan harcama grubu ile eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin göçmenlerde istatistiksel açıdan

önemsiz($p>0.05$), yerlilerde ise istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir($p<0.05$) (Tablo4.38).

Tablo 4.38. Ailelerin Gelirden En Büyük Payı Alan Harcama Grubuna ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Gelirden En Büyük Payı Alan Harcama Grubu																			
		Göçmen Aileler																			
		Gıda		Giyim		Sağlık		Ulaşım		Ev Eşyası		Konut		Kültür ve Eğlence		Eğitim		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	13	59.1	-	-	2	9.1	-	-	3	13.6	4	18.2	-	-	-	-	-	-	22	100
	Ortaöğrenim	112	59.3	1	0.5	3	1.6	4	2.1	6	3.2	40	21.2	-	-	22	11.6	1	0.5	189	100
	Yükseköğrenim ve üstü	8	80.0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10.0	-	-	1	10.0	-	-	10	100
	TOPLAM	133	60.2	1	0.5	5	2.3	4	1.8	9	4.1	45	20.4	-	-	23	10.4	1	0.5	221	100
		*p>0.05																			
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	10	66.7	-	-	2	13.3	-	-	-	-	3	20.0	-	-	-	-	-	-	15	100
	Ortaöğrenim	118	59.9	1	0.5	3	1.5	4	2.0	9	4.6	42	21.3	-	-	19	9.6	1	0.5	197	100
	Yükseköğrenim ve üstü	5	55.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	44.4	-	-	9	100
	TOPLAM	133	60.2	1	0.5	5	2.3	4	1.8	9	4.1	45	20.4	-	-	23	10.4	1	0.5	221	100
		*p>0.05																			
		Yerli Aileler																			
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	119	61.0	5	2.6	3	1.5	2	1.0	6	3.1	45	23.1	1	0.5	14	7.2	-	-	195	100
	Ortaöğrenim	22	55.0	2	5.0	-	-	1	2.5	4	10.0	5	12.5	-	-	5	12.5	1	2.5	40	100
	Yükseköğrenim ve üstü	7	77.8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.1	-	-	-	-	1	11.1	9	100
	TOPLAM	148	60.7	7	2.9	3	1.2	3	1.2	10	4.1	51	20.9	1	0.4	19	7.8	2	0.8	244	100
		*p>0.05																			
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	96	62.7	3	2.0	2	1.3	1	0.7	5	3.3	37	24.2	1	0.7	8	5.2	-	-	153	100
	Ortaöğrenim	33	58.9	4	7.1	-	-	1	1.8	5	8.9	9	16.1	-	-	4	7.1	-	-	56	100
	Yükseköğrenim ve üstü	19	54.3	-	-	1	2.9	1	2.9	-	-	5	14.3	-	-	7	20.0	2	5.7	35	100
	TOPLAM	148	60.7	7	2.9	3	1.2	3	1.2	10	4.1	51	20.9	1	0.4	19	7.8	2	0.8	244	100
		*p<0.05																			

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: ***p>0.05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

4.4.9. Ailelerin Tasarruf Yapma ve Değerlendirme Durumu

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %52.5'inin tasarruf yapamadığı, %31.7'sinin tasarrufunu gayrimenkul şeklinde değerlendirdiği, yerlilerde ise %38.1'nin tasarrufunu altın şeklinde değerlendirdiği, %36.1'inin tasarruf yapamadığı bulunmuştur (Tablo4.39).

Konu ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%63.6) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%52.9) tasarruf yapamayanların, yükseköğrenim düzeyinde olanlarda (%50.0) tasarruflarını gayrimenkul şeklinde değerlendirenlerin, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%39.0) tasarruf yapamayanların, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%42.5) tasarrufunu altın şeklinde değerlendirenlerin, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) tasarrufunu gayrimenkul şeklinde değerlendirenlerin ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.39).

Ailelerin tasarruf yapma ve değerlendirme durumu eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%80.0) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda(%51.8) tasarruf yapamayanların, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda(%55.6) tasarrufunu gayrimenkul şeklinde değerlendirenlerin, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%45.1) tasarruf yapamayanların, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%58.9) tasarrufunu altın şeklinde değerlendirenlerin, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%48.6) tasarrufunu gayrimenkul şeklinde değerlendirenlerin önde geldiği belirlenmiştir (Tablo4.39).

Tablo 4.39. Ailelerin Tasarruf Yapma Durumuna, Değerlendirme Tiplerine ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Tasarruf Yapma Durumu, Değerlendirme Tipleri													
		Göçmen Aileler													
		Altın		Vadeli/vadesiz Türk Lirası Hesabı		Vadeli/vadesiz Döviz Hesabı		Gayrimenkul		İşyerine yatırım		Tasarruf yapamıyorum		Diğer	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=22	2	9.1	3	13.6	1	4.5	3	13.6	-	-	14	63.6	-	-
	Ortaöğrenim N=189	19	10.1	19	10.1	27	14.3	62	32.8	8	4.2	100	52.9	4	2.1
	Yükseköğrenim ve Üstü N=10	2	20.0	4	40.0	2	20.0	5	50.0	1	10.0	2	20.0	1	10.0
	TOPLAM N=221	23	10.4	26	11.8	30	13.6	70	31.7	9	4.1	116	52.5	5	2.3
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=15	2	13.3	1	6.7	1	6.7	1	6.7	-	-	12	80.0	-	-
	Ortaöğrenim N=197	19	9.6	24	12.2	27	13.7	64	32.5	9	4.6	102	51.8	4	2.0
	Yükseköğrenim ve Üstü N=9	2	22.2	1	11.1	2	22.2	5	55.6	-	-	2	22.2	1	11.1
	TOPLAM N=221	23	10.4	26	11.8	30	13.6	70	31.7	9	4.1	116	52.5	5	2.3
		Yerli Aileler													
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=195	75	38.5	18	9.2	29	14.9	49	25.1	9	4.6	76	39.0	6	3.1
	Ortaöğrenim N=40	17	42.5	7	17.5	11	27.5	8	20.0	6	15.0	12	30.0	3	7.5
	Yükseköğrenim ve Üstü N=9	1	11.1	3	33.3	5	55.6	6	66.7	1	11.1	-	-	1	11.1
	TOPLAM N=244	93	38.1	28	11.5	45	18.4	63	25.8	16	6.6	88	36.1	10	4.1
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=153	47	30.7	11	7.2	20	13.1	37	24.2	7	4.6	69	45.1	2	1.3
	Ortaöğrenim N=56	33	58.9	10	17.9	14	25.0	9	16.1	4	7.1	14	25.0	2	3.6
	Yükseköğrenim ve Üstü N=35	13	37.1	7	20.0	11	31.4	17	48.6	5	14.3	5	14.3	6	17.1
	TOPLAM N=244	93	38.1	28	11.5	45	18.4	63	25.8	16	6.6	88	36.1	10	4.1

4.5. AİLE İÇİ İLİŞKİLER İLE İLGİLİ BİLGİLER

Bu bölümde, aile bireyleri ve akrabalarla olan ilişkilerin düzeyi ve ailede çatışma konuları incelenmiştir.

4.5.1. Ailelerde Aile Bireyleri ve Akrabalarla Olan İlişkilerin Düzeyi

Araştırmaya alınan ailelerden göçmenlerin %86.9'unda ve yerlilerin %81.6'sında eşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık durumunun “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirildiği bulunmuştur (Tablo4.40).

Ailelerin eşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo4.40).

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %91.7'sinde, yerlilerin %84.5'inde anne-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık durumunun “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirildiği bulunmuştur (Tablo4.40).

Ailelerin anne-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.40).

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %85.2'sinde, yerlilerin ise %78.0'inde baba-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık durumunun “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirildiği belirlenmiştir (Tablo4.40).

Ailelerin baba-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo4.40)

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %85.6'sında, yerlilerin %72.0'sinde kardeşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık durumunun “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirildiği bulunmuştur(Tablo4.40).

Ailelerin kardeşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo4.40).

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %92.8'inde, yerlilerin ise %89.8'inde yakın akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık durumunun “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirildiği saptanmıştır (Tablo4.40).

Ailelerin yakın akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo4.40).

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %93.2'sinde, yerlilerin %82.4'ünde uzak akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık durumunun “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirildiği saptanmıştır(Tablo4.40).

Ailelerin uzak akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo4.40).

Araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerin %83.7'si, yerlilerin %73.4'ü tarafından eşler arasında ailenin geleceği ile ilgili çeşitli konularda konuşulması durumunun “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirildiği belirlenmiştir (Tablo4.40).

Ailelerin eşler arasında ailenin geleceği ile ilgili çeşitli konularda konuşulması durumu ile göçmen/yerli olma durumu arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo4.40).

Tablo 4.40. Ailelerde Aile Bireyleri ve Akrabalarla Olan İlişkilerin Düzeyi ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Aile Bireyleri ve Akrabalarla İlişkiler	Aile Bireyleri ve Akrabalarla Olan İlişkilerin Düzeyi												
	Göçmen Aileler						Yerli Aileler						
	Genel Olarak Yeterli		Genel Olarak Yetersiz		Toplam		Genel Olarak Yeterli		Genel Olarak Yetersiz		Toplam		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Eşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık	192	86.9	29	13.1	221	100	199	81.6	45	18.4	244	100	X ² =2,453,p>0.05
Anne-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık	198	91.7	18	8.3	216	100	196	84.5	36	15.5	232	100	X ² =5,446,p<0.05
Baba-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık	184	85.2	32	14.8	216	100	181	78.0	51	22.0	232	100	X ² =3,807,p>0.05
Kardeşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık	154	85.6	26	14.4	180	100	144	72.0	56	28.0	200	100	X ² =10,287,p<0.05
Yakın akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık	205	92.8	16	7.2	221	100	219	89.8	25	10.2	244	100	X ² =1,303,p>0.05
Uzak akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık	206	93.2	15	6.8	221	100	201	82.4	43	17.6	244	100	X ² =12,472,p<0.05
Eşler arasında ailenin geleceği ile ilgili çeşitli konularda konuşulması	185	83.7	36	16.3	221	100	179	73.4	65	26.6	244	100	X ² =7,306,p>0.05

4.5.2. Ailelerde Çatışma Konuları

Araştırmaya alınan ailelerden göçmenlerde (%44.3) “paranın idaresi”, yerlilerde ise (%40.2) “çocukların eğitimi” ile ilgili konularda çatışma yaşadığını belirtenlerin oranının önde geldiği saptanmıştır (Tablo4.41).

Ailelerde aileler de çatışma konuları eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%45.5) “paranın idaresi” ve “alışveriş”, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%45.5) “paranın idaresi”, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%30.0) “alışveriş”, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%41.0) “paranın idaresi”, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%47.5) “çocukların eğitimi”, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%33.3) “akraba ilişkileri” konularında çatışma yaşadığını belirtenlerin ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo4.41).

Konu ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%53.3) hiçbir konuda çatışma yaşamadığını belirtenler, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%45.2) “paranın idaresi”, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%44.4) “alışveriş”, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%40.5) “paranın idaresi”, ortaöğrenim düzeyi (%46.4) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%31.4) “çocukların eğitimi” konularında çatışma yaşadığını belirtenlerin önde geldiği bulunmuştur (Tablo4.41).

Tablo 4.41. Ailelerde Çatışma Konuları ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		Çatışma Konuları																	
		Göçmen Aileler																	
		Paranın idaresi		Çocukların eğitimi		Akraba ilişkileri		Eşler arası iletişim problemleri		İşsizlik		Serbest zaman kullanımı		Alışveriş		Yok		Diğer	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=22	10	45.5	3	13.6	-	-	1	4.5	4	18.2	1	4.5	10	45.5	7	31.8	1	4.5
	Ortaöğrenim N=189	86	45.5	49	25.9	8	4.2	4	2.1	24	12.7	9	4.8	83	43.9	58	30.7	20	10.6
	Yükseköğrenim ve Üstü N=10	2	20.0	2	20.0	1	10.0	-	-	2	20.0	2	20.0	3	30.0	2	20.0	2	20.0
	TOPLAM N=221	98	44.3	54	24.4	9	4.1	5	2.3	30	13.6	12	5.4	96	43.4	67	30.3	23	10.4
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=15	6	40.0	-	-	-	-	1	6.7	2	13.3	-	-	6	40.0	8	53.3	1	6.7
	Ortaöğrenim N=197	89	45.2	52	26.4	8	4.1	4	2.0	27	13.7	12	6.1	86	43.7	56	28.4	20	10.2
	Yükseköğrenim ve Üstü N=9	3	33.3	2	22.2	1	11.1	-	-	1	11.1	-	-	4	44.4	3	33.3	2	22.2
	TOPLAM N=221	98	44.3	54	24.4	9	4.1	5	2.3	30	13.6	12	5.4	96	43.4	67	30.3	23	10.4
		Yerli Aileler																	
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=195	80	41.0	77	39.5	24	12.3	7	3.6	10	5.1	8	4.1	68	34.9	39	20.0	14	7.2
	Ortaöğrenim N=40	15	37.5	19	47.5	5	12.5	5	12.5	-	-	6	15.0	11	27.5	2	5.0	7	17.5
	Yükseköğrenim ve Üstü N=9	2	22.2	2	22.2	3	33.3	1	11.1	-	-	-	-	1	11.1	1	11.1	2	22.2
	TOPLAM N=244	97	39.8	98	40.2	32	13.1	13	5.3	10	4.1	14	5.7	80	32.8	42	17.2	23	9.4
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=153	62	40.5	61	39.9	17	11.1	5	3.3	10	6.5	8	5.2	55	35.9	32	20.9	11	7.2
	Ortaöğrenim N=56	25	44.6	26	46.4	9	16.1	4	7.1	-	-	4	7.1	20	35.7	5	8.9	4	7.1
	Yükseköğrenim ve Üstü N=35	10	28.6	11	31.4	6	17.1	4	11.4	-	-	2	5.7	5	14.3	5	14.3	8	22.9
	TOPLAM N=244	97	39.8	98	40.2	32	13.1	13	5.3	10	4.1	14	5.7	80	32.8	42	17.2	23	9.4

4.6. AİLEDE DEĞER VE AMAÇLARA İLİŞKİN BİLGİLER

Bu bölümde, ailelerin en önemli buldukları üç değeri ve üç amacı incelenmiştir.

4.6.1. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Değer

Araştırmaya alınan ailelerden gerek göçmenler (%86.4) gerekse yerliler için (%80.7) sağlık değeri önemli buldukları üç değer arasında ilk sırada yer almaktadır (Tablo4.42).

Ailelerde ailelerin önemli buldukları üç değer eşlerden kadınların öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde tüm öğrenim düzeylerinde sağlık değeri (ilköğrenim ve daha az %81.8; ortaöğrenim %87.8; yükseköğrenim ve üstü öğrenim %70.0) sağlık, yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%82.1) ile ortaöğrenim düzeyinde (%77.5) sağlık, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde eşit oranlarla (%66.7) sağlık ve aile yaşamı değerini belirtenlerin önde geldiği saptanmıştır(Tablo4.42).

Konu ailelerde eşlerden erkeklerin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; gerek göçmenlerde (ilköğrenim ve daha az %80.0; ortaöğrenim %87.3; yükseköğrenim ve üstü %77.8) gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %81.0; ortaöğrenim %83.9; yükseköğrenim ve üstü %74.3) sağlık değerini belirtenlerin ilk sırada yer aldığı bulunmuştur (Tablo4.42).

Tablo 4.42. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Değer ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		En Önemli Buldukları Üç Değer																											
		Göçmen Aileler																											
		Sağlık		Başarı, ilerleme		Para (Maddi zenginlik)		Bilgi, eğitim		Aile yaşamı		Mutluluk		Güvenlik		Dostluk, arkadaşlık		Sevgi, saygı, anlaşma		Dine bağlılık		Rahatlık, kolaylık		Beceri, hüner		Eğlence		Diğer	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=22	18	81.8	-	-	8	36.4	2	9.1	12	54.5	14	63.6	-	-	-	-	8	36.4	3	13.6	-	-	-	-	-	-	1	4.5
	Ortaöğrenim N=189	166	87.8	20	10.6	56	29.6	62	32.8	51	27.0	90	47.6	11	5.8	7	3.7	78	41.3	8	4.2	5	2.6	1	0.5	6	3.2	6	3.2
	Yükseköğrenim ve Üstü N=10	7	70.0	2	20.0	-	-	2	20.0	5	50.0	4	40.0	-	-	-	-	5	50.0	1	10.0	1	10.0	-	-	2	20.0	1	10.0
	TOPLAM N=221	191	86.4	22	10.0	64	29.0	66	29.9	68	30.8	108	48.9	11	5.0	7	3.2	91	41.2	12	5.4	6	2.7	1	0.5	8	3.6	8	3.6
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=15	12	80.0	1	6.7	7	46.7	1	6.7	6	40.0	10	66.7	1	6.7	1	6.7	5	33.3	1	6.7	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ortaöğrenim N=197	172	87.3	20	10.2	56	28.4	61	31.0	57	28.9	95	48.2	10	5.1	5	2.5	83	42.1	11	5.6	5	2.5	1	0.5	7	3.6	8	4.1
	Yükseköğrenim ve Üstü N=9	7	77.8	1	11.1	1	11.1	4	44.4	5	55.6	3	33.3	-	-	1	11.1	3	33.3	-	-	1	11.1	-	-	1	11.1	-	-
	TOPLAM N=221	191	86.4	22	10.0	64	29.0	66	29.9	68	30.8	108	48.9	11	5.0	7	3.2	91	41.2	12	5.4	6	2.7	1	0.5	8	3.6	8	3.6
		Yerli Aileler																											
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=195	160	82.1	13	6.7	54	27.7	46	23.6	62	31.8	71	36.4	3	1.5	5	2.6	103	52.8	52	26.7	4	2.1	5	2.6	1	0.5	6	3.1
	Ortaöğrenim N=40	31	77.5	4	10.0	6	15.0	8	20.0	9	22.5	19	47.5	1	2.5	1	2.5	24	60.0	7	17.5	-	-	1	2.5	3	7.5	5	12.5
	Yükseköğrenim ve Üstü N=9	6	66.7	-	-	1	11.1	4	44.4	6	66.7	3	33.3	-	-	1	11.1	4	44.4	-	-	1	11.1	-	-	-	-	1	11.1
	TOPLAM N=244	197	80.7	17	7.0	61	25.0	58	23.8	77	31.6	93	38.1	4	1.6	7	2.9	131	53.7	59	24.2	5	2.0	6	2.5	4	1.6	12	4.9
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=153	124	81.0	13	8.5	40	26.1	35	22.9	41	26.8	56	36.6	3	2.0	4	2.6	85	55.6	48	31.4	3	2.0	5	3.3	-	-	2	1.3
	Ortaöğrenim N=56	47	83.9	2	3.6	15	26.8	16	28.6	19	33.9	23	41.1	1	1.8	2	3.6	27	48.2	9	16.1	-	-	1	1.8	3	5.4	3	5.4
	Yükseköğrenim ve Üstü N=35	26	74.3	2	5.7	6	17.1	7	20.0	17	48.6	14	40.0	-	-	1	2.9	19	54.3	2	5.7	2	5.7	-	-	1	2.9	7	20.0
	TOPLAM N=244	197	80.7	17	7.0	61	25.0	58	23.8	77	31.6	93	38.1	4	1.6	7	2.9	131	53.7	59	24.2	5	2.0	6	2.5	4	1.6	12	4.9

4.6.2. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Amaç

Araştırmaya alınan ailelerden gerek göçmenlerin (%74.7) gerekse yerlilerin (%64.3) gelecekte sahip olmak istediği amaçlarından “sağlıklı bir yaşam” isteğini belirtenlerin ilk sırada geldiği saptanmıştır (Tablo4.43).

Ailelerin gelecekte sahip olmak istediği üç amacı eşlerden kadınların öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%77.3) ile ortaöğrenim düzeyinde (%74.1) “sağlıklı bir yaşam”, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde eşit oranlarla (%80.0) “sağlıklı bir yaşam” ve “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak”, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%64.6) ile ortaöğrenim düzeyinde “sağlıklı bir yaşam” (%65.0), yükseköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” (%88.9) amaçlarını belirtenlerin ilk sırada yer aldığı bulunmuştur (Tablo4.43).

Konu ailelerde eşlerden erkeklerin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerde tüm öğrenim düzeylerinde (ilköğrenim ve daha az %80.0; ortaöğrenim %74.1; yükseköğrenim ve üstü %77.8) “sağlıklı bir yaşam” yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde (%65.4) “sağlıklı bir yaşam”, ortaöğrenim düzeyi (%67.9) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde (%80.0) “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” amaçlarını belirtenlerin önde geldiği belirlenmiştir (Tablo4.43).

Tablo 4.43. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Amaç ve Açıklayıcı Değişkenlere Göre Dağılımı

Açıklayıcı Değişkenler		En Önemli Buldukları Üç Amaç																					
		Göçmen Aileler																					
		Sağlıklı bir yaşam		Ev sahibi olmak		Araba sahibi olmak		İş sahibi olmak		Yüksek gelire sahip olmak		Güvenli ve sürekli bir gelire sahip olmak		Çocuklara iyi bir gelecek sağlamak		Mutlu bir aile yaşamına sahip olmak		Daha iyi bir iş sahibi olmak		Sosyal bir güvenceye sahip olmak		Diğer	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=22	17	77.3	1	4.5	5	22.7	-	-	1	4.5	7	31.8	10	45.5	13	59.1	1	4.5	10	45.5	1	4.5
	Ortaöğrenim N=189	140	74.1	37	19.6	31	16.4	11	5.8	8	4.2	43	22.8	120	63.5	105	55.6	17	9.0	46	24.3	9	4.8
	Yükseköğrenim ve Üstü N=10	8	80.0	1	10.0	2	20.0	-	-	-	-	1	10.0	8	80.0	6	60.0	1	10.0	1	10.0	2	20.0
	TOPLAM N=221	165	74.7	39	17.6	38	17.2	11	5.0	9	4.1	51	23.1	138	62.4	124	56.1	19	8.6	57	25.8	12	5.4
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=15	12	80.0	2	13.3	3	20.0	-	-	-	-	4	26.7	7	46.7	10	66.7	1	6.7	5	33.3	1	6.7
	Ortaöğrenim N=197	146	74.1	35	17.8	34	17.3	11	5.6	8	4.1	46	23.4	125	63.5	108	54.8	18	9.1	50	25.4	10	5.1
	Yükseköğrenim ve Üstü N=9	7	77.8	2	22.2	1	11.1	-	-	1	11.1	1	11.1	6	66.7	6	66.7	-	-	2	22.2	1	11.1
	TOPLAM N=221	165	74.7	39	17.6	38	17.2	11	5.0	9	4.1	51	23.1	138	62.4	124	56.1	19	8.6	57	25.8	12	5.4
		Yerli Aileler																					
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=195	126	64.6	73	37.4	33	16.9	15	7.7	8	4.1	52	26.7	123	63.1	105	53.8	15	7.7	25	12.8	10	5.1
	Ortaöğrenim N=40	26	65.0	18	45.0	4	10.0	6	15.0	1	2.5	16	40.0	22	55.0	22	55.0	3	7.5	2	5.0	-	-
	Yükseköğrenim ve Üstü N=9	5	55.6	2	22.2	1	11.1	-	-	-	-	4	44.4	8	88.9	6	66.7	-	-	-	-	1	11.1
	TOPLAM N=244	157	64.3	93	38.1	38	15.6	21	8.6	9	3.7	72	29.5	153	62.7	133	54.5	18	7.4	27	11.1	11	4.5
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az N=153	100	65.4	68	44.4	25	16.3	11	7.2	7	4.6	40	26.1	87	56.9	82	53.6	14	9.2	22	14.4	3	2.0
	Ortaöğrenim N=56	35	62.5	20	35.7	9	16.1	7	12.5	2	3.6	19	33.9	38	67.9	28	50.0	2	3.6	5	8.9	3	5.4
	Yükseköğrenim ve Üstü N=35	22	62.9	5	14.3	4	11.4	3	8.6	-	-	13	37.1	28	80.0	23	65.7	2	5.7	-	-	5	14.3
	TOPLAM N=244	157	64.3	93	38.1	38	15.6	21	8.6	9	3.7	72	29.5	153	62.7	133	54.5	18	7.4	27	11.1	11	4.5

TARTIŞMA

Bu araştırma, İnegöl Bölgesi'nde göçmen ve yerli ailelerin aile yapılarının birbirlerinin örf, adet ve moral ilkelerinden etkilenme ve bu değişimlerin meydana getirdiği kültürleşme sürecinde aile yapılarının benzer özellikler taşıyıp taşımadığını belirlemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

Araştırma kapsamına, Bulgaristan göçmenlerinin yoğun olarak yaşadığı Akhisar Köyü, Yenice Beldesi ve İnegöl ilçe merkezinden 221'i göçmen, 244'ü yerli olmak üzere toplam 465 aile "Tabakalı Rasgele Örnekleme" yöntemiyle alınmıştır.

AİLELER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Eşlerin Evlenme Biçimleri

Ailelerden, göçmenlerde (%49.3) "gençlerin kararı, ailenin onayı", yerlilerde (%47.1) "ailenin kararı, gençlerin onayı" ile evlenme oranı önde gelmektedir. Bu sonuç, evlenme biçimi konusunda kültürel farklılık olduğunu düşündürmektedir.

Yapılan istatistiksel incelemede de "ailelerde eşlerin evlenme biçimleri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır" hipotezinin (Hipotez A1) doğruluğu görülmektedir ($p < 0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Türkarslan (11) tarafından yapılan araştırmaya göre de, eşlerin evlilik öncesinde arkadaşlık edip birbirlerini tanıdıktan sonra evliliklerine kendileri karar verip ailelerinden onay aldıkları bulunmuştur.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Timur (66) tarafından yapılan Türkiye’de Aile Yapısı araştırmasına göre kadınların %67.0’si ailelerinin kararı, gençlerin onayı ile evlenmişlerdir. Atalay ve diğ. (69) tarafından yapılan Türk Aile Yapısı araştırmasına göre de ailelerin %52.30’unda evleneceği kişiye ailesi karar vermiştir. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (73) tarafından yapılan 1998 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması sonuçlarına göre de kadınların evliliğine, %58.1’inin ailesinin karar verdiği, evliliğe ailesi karar verenlerin %81.9’unun gençlerin onayını aldığı bulunmuştur.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%36.4) “yalnız gençlerin isteği”, ortaöğrenim düzeyi ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (ortaöğrenim %51.3; yükseköğrenim ve üstü %70.0) “gençlerin kararı, ailenin onayı”, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%50.8) “ailenin kararı, gençlerin onayı”, ortaöğrenim düzeyi ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (ortaöğrenim %52.5; yükseköğrenim ve üstü %66.7) “gençlerin kararı, ailenin onayı” ile evlenme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p<0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%40.0) “ailenin kararı, gençlerin onayı”, ortaöğrenim düzeyi ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (ortaöğrenim %49.7; yükseköğrenim ve üstü %88.9) “gençlerin kararı, ailenin onayı”, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%51.6) “ailenin kararı, gençlerin onayı”, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%37.5) “gençlerin kararı, ailenin onayı”, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%45.7) “ailenin kararı, gençlerin onayı” ve “gençlerin kararı, ailenin onayı” ile evlenme oranı önde gelmektedir.

Yapılan istatistiksel incelemede gerek göçmenler gerekse yerliler için kadın ve erkeğin öğrenim düzeyine göre “ailelerde eşlerin evlenme biçimleri eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez A2) doğrulandığı görülmektedir($p<0.05$).

Atalay'ın ve diğ. tarafından yapılan Türk aile yapısı araştırmasına göre, öğrenim düzeyi arttıkça anlaşılarak evlenme oranı artmaktadır(70). Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından kariyer mesleklerinde çalışan kadınların aile yapılarını incelemek amacıyla yapılan araştırmada, kariyer mesleklerde kadınların %4.2'si görücü usulüyle evlenirken, %81.8'inin anlaşılarak evlendikleri bulunmuştur.

Eşlerin Yaşları

Ailelerde, eşlerden kadınların gerek göçmenlerde(%34.8) gerekse yerlilerde (%29.9) “35-44” yaş grubunda olanları önde gelmektedir.

Eşlerden erkeklerin ise göçmenlerde (%32.1) “45-54”, yerlilerde (%34.4) “35-44” yaş grubunda olanları ilk sırada yer almaktadır.

Eşlerin İlk Evlenme Yaşları

Evlilik yaşı aile yapısının açıklanmasında anahtar niteliği taşır. İnsanlar daha geç yaşta evlendikçe daha sade hane yapısına ve daha çok sayıda çekirdek hanelere rastlanır. Gözlemler kadınların günümüzde statülerindeki artışın, çalışma hayatına girmesinin, giderek evlilik kararını kendisinin vermesinin daha geç evlenmesinin temel nedeni olduğunu ortaya koymaktadır (70).

Ailelerde, eşlerden kadının ilk evlenme yaşı, göçmenlerin %56.6'sında “20-24”, yerlilerin ise %53.7'sinde “15-19” yaş grubunda yer almaktadır. Bu durum göçmenlerde alt sınır olarak alınan yaşı (20) yerlilerde üst sınır olarak alındığı izlenimini vermekte olup, göçmen kadınların yerlilerden daha ileri yaşlarda evlendiklerini göstermektedir.

Ailelerde, eşlerden erkeğin ilk evlenme yaşı, gerek göçmenlerde (%67.4) gerekse yerlilerde (%50.0) “20-24” yaş grubunda olanlar ilk sırada yer almaktadır.

Yapılan istatistiksel incelemede “ailelerde eşlerin ilk evlenme yaşı göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır” hipotezinin eşlerden hem kadın hem de erkek için (Hipotez A3) doğrulandığı görülmektedir($p<0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Türkarslan (11) tarafından Bursa’da yapılan araştırmaya göre kadınların (%22.0) 18, erkeklerin (%23.0) 22 yaşında evlendiğini belirtenlerin ilk sırada geldiği, Kiroğlu (51) tarafından Ankara’da 15 kadın ile yapılan araştırmada da kadınların evlilik yaşının 19-20 olduğu bulunmuştur.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilen araştırmalardan; Timur (66) tarafından yapılan Türkiye’de Aile Yapısı araştırmasına göre kadınlar için ortalama ilk evlenme yaşı 17, erkekler için 22, Atalay ve diğ. (69) tarafından yapılan Türk Aile Yapısı araştırmasına göre de ortalama ilk evlenme yaşı kadınlar için 18.91, erkekler için 22.67’dir.

T.C.Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsünün 1997 evlenme istatistiklerine göre ise Türkiye’de ortalama evlenme yaşı kadınlarda 22.9, erkeklerde 26.7’dir (74), Kabaklı (75) tarafından İstanbul’da yapılan araştırmaya göre de kadınların %54.5’inin 17-21 yaşlarında evlendikleri bulunmuştur. T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (76) tarafından yapılan İstatistik Göstergeler 1923-2004 çalışması sonuçlarına göre de ortalama ilk evlenme yaşının kadınlarda 23.7, erkeklerde 27.3 olduğu saptanmıştır.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Eşlerin Öğrenim Düzeyi

Ailelerde, eşlerden kadının göçmenlerde %85.5'i ortaöğrenim, yerlilerde ise %79.9'u ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyindedir.

Ailelerde, eşlerden erkeğin göçmenlerde %89.1'i ortaöğrenim, yerlilerde ise %62.7'si ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyindedir.

Yapılan istatistiksel incelemede "ailelerde eşlerin öğrenim düzeyleri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır" hipotezinin eşlerden hem kadın hem de erkek için (Hipotez A4) doğrulandığı görülmektedir($p<0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Türkarslan (11) tarafından Bursa'da yapılan araştırmada da kadınların, %40.7'sinin, erkeklerin %42.7'sinin lise mezunu olduğu, 1989 yılında Bulgaristan'dan gelen göçmenlerden sorumlu olan Devlet Bakanlığı İstatistiklerine göre de (76) çoğunun öğrenim gördükleri ve ortaokulu bitirmiş olanların çoğunluğu oluşturduğu, Pakdemir (52) tarafından İstanbul'da yapılan çalışmaya göre de, %72.56'sının ortaöğrenim düzeyinde öğrenim gördüğü saptanmıştır.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilen araştırmalardan; T.C. Başbakanlık Devlet istatistik Enstitüsü (77) tarafından yapılan 2000 Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre erkeklerin %50.3'ünün, kadınların ise % 45.3'ünün ilkokul mezunu olduğu saptanmıştır.

Eşlerin Çalışma Durumu

Ailelerde, eşlerden kadının göçmenlerde %53.8'i çalışmakta, %30.8'i çalışmamakta, %12.2'si emekli, yerlilerde ise %7.8'i çalışmakta, %84.4'ü çalışmamakta, %7.4'ü emeklidir.

Ailelerde, eşlerden erkeğin göçmenlerde %80.1'i çalışmakta, %9.5'i çalışmamakta, %7.7'si emekli, yerlilerde ise %70.5'i çalışmakta, %17.2'si emekli, %11.1'i ise işten çıkma/çıkarılma ile emekli olduktan sonra çalışmaktadır.

Yapılan istatistiksel incelemede "ailelerde eşlerin çalışma durumları göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır" hipotezinin eşlerden hem kadın hem de erkek için (Hipotez A5) doğrulandığı görülmektedir($p<0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Türkarlan (11) tarafından Bursa'da yapılan araştırmaya göre ailede genellikle erkek ve kadın çalışmaktadır.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilen araştırmalardan; T.C. Başbakanlık Devlet istatistik Enstitüsü (77) tarafından yapılan 2000 Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre işgücüne katılma oranının erkeklerde %70.6, kadınlarda ise % 39.6 olduğu bulunmuştur.

Ailelerin, Çocuk Sahibi Olma, Çocukların Yaş, Cinsiyet Durumları ve Öğrenim Düzeyleri

Ailelerden, göçmenlerin %97.7'sinin, yerlilerin %95.1'inin çocuğu vardır($p>0.05$).

Çocuğu olan göçmenlerin (216) %72.2'sinin kızı, %74.1'inin oğlu, yerlilerin(232) %77.6'sının kızı, %81.0'inin oğlu bulunmaktadır($p>0.05$).

Gerek göçmenlerde (%56.0) gerekse yerlilerde (%45.7) 2 tane çocuğu olan ailelerin oranı önde gelmektedir.

Yapılan istatistiksel incelemede ‐ailelerin sahip oldukları çocuk sayısı göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez A6) doğrulandığı ortaya koyulmaktadır ($p < 0.05$).

Çocuğu olan ailelerden göçmenlerin erkek çocuklarının(160) %45.0’i, kız çocuklarının (156) %44.2’si ‐24 ve üzeri”, yerlilerin ise erkek çocuklarının (188) %30.3’ü ‐12-17”, kız çocuklarının(180) %32.2’si ‐24 ve üzeri” yaş grubunda yer almakta olup, en son mezun oldukları okul göçmenlerde erkek çocuklarının %70.6’sı, kız çocuklarının %73.7’si ortaöğrenim, yerlilerde ise erkek çocuklarının %62.2’si, kız çocuklarının %63.9’u ilköğrenim ve daha azdır.

Aile Tipi

Ailelerden, göçmenlerin %72.9’u yerlilerin ise %75.4’ü çekirdek aile tipinde yaşamaktadır.

Yapılan istatistiksel incelemede ‐aile tipi göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez A7) doğrulanmadığı görölmektedir($p > 0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Özönder (42) tarafından Salihli’de, Türkarıan (11) tarafından Bursa’da yapılan araştırmalara göre de ailelerin genellikle çekirdek tipte olduğu saptanmıştır.

Ölkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilen araştırmalardan; Timur (66) tarafından yapılan Türkiye’de Aile Yapısı araştırmasına göre de ailelerin %59.7’sinin, Atalay ve diğ.(69) tarafından yapılan Türk Aile Yapısı Araştırmasına göre %75.26’sının, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (73) tarafından yapılan Türkiye Nüfus

ve Sağlık Araştırmasına göre %67.5'inin çekirdek ailelerden oluştuğu bulunmuştur.

Geniş Ailelerde Akrabalık Yapısı

Geniş aile tipindeki ailelerden göçmenlerin(60) %76.7'si ve yerlilerin(60) %88.3'ü erkeğin akrabaları ile beraber yaşamaktadır ($p>0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Özönder (42) tarafından Salihli'de yapılan araştırmada ise ailelerin %18.87'sinin kadın veya erkeğin akrabalarıyla ikamet ettiği "geçici geniş aile" özelliği taşıdığı belirlenmiştir. Maranki (54) tarafından Türkiye genelinde yapılan İstatistiksel verilere dayalı çalışmada da geniş aile tipinde yaşayan göçmen ailelerin beraber yaşadıkları aile üyelerinin kadının anne-baba ve kardeşlerinden de oluşabilmekte olduğu belirtilmiştir.

Eşlerin Aralarında Akrabalık Olma Durumu

Ailelerden, göçmenlerin %0.9'unda, yerlilerin ise %13.5'inde eşler akrabadır.

Yapılan istatistiksel incelemede "ailelerde eşlerin aralarında akrabalık olma durumu ailelerin göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır" hipotezinin (Hipotez A8) doğrulandığı ortaya koyulmaktadır ($p<0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmadan; Uzelli(43) tarafından yapılan araştırmaya göre göçmenlerin uzak ya da yakın akrabaları ile evlenmek istemedikleri, Özönder (42) tarafından Salihli'de yapılan çalışmada evlenirken eşlerinin 7 hatta 9 kuşağa kadar ana veya baba tarafından akraba olmaması durumuna özen gösterdikleri, yine

Türkarslan(11) tarafından Bursa'da yapılan araştırmada da evlenecek kişiler arasında yedi kuşaktan akraba olmamasına dikkat edildiği saptanmıştır.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilen araştırmalardan; Timur (66) tarafından yapılan Türkiye'de Aile Yapısı araştırmasına göre Türkiye'de evli çiftlerin %29.2'si akrabadır. Atalay ve diğ. tarafından (69) gerçekleştirilen Türk Aile Yapısı araştırmasına göre, %17.16'sı, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (78) tarafından yapılan Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 1993 sonuçlarına göre ailelerin %22.6'sı, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (73) tarafından yapılan Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 1998 sonuçlarına göre ailelerin %24.1'i, Tunçbilek (79) tarafından yapılan araştırmaya göre %20.0-25.0'i, Kabaklı (75) tarafından İstanbul'da yapılan araştırmaya göre %20.3'ü, Tekbaş ve diğ. (80) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre de %18.7'si akraba evliliği yapmıştır.

Ailenin Aylık Ortalama Geliri

Ailelerden, gerek göçmenlerde (%46.6) gerekse yerlilerde (%41.0) 501 YTL-1000YTL gelire sahip olanlar ilk sırayı almaktadır.

Yapılan istatistiksel incelemede "ailenin ortalama aylık geliri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır" hipotezinin (Hipotez A9) doğrulanmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Türkarslan (11) tarafından Bursa'da yapılan araştırmada ise göçmenlerin gelirlerinin çevresindeki yerli halktan yüksek olduğu saptanmıştır.

Ailelerin aylık ortalama gelir düzeyi eşlerden kadınların öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerden ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%72.7) 500YTL ve daha az, ortaöğrenim düzeyinde

olanlarda (%50.8) 501YTL-1000YTL, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%60.0) 1501YTL ve üzeri, yerlilerden ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%43.6) 501YTL-1000YTL, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%35.0) 501 YTL-1000YTL ile 1001YTL-1500YTL, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) 1501 YTL ve üzeri gelir düzeyinde bulunduğunu belirtenlerin önde geldiği görülmektedir.

Konu ailelerde eşlerden erkeklerin öğrenim düzeyine göre incelendiğinde; göçmenlerden ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) 500YTL ve daha az, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%50.3) 501 YTL-1000YTL, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda(%44.4) 1501 YTL ve üzeri, yerlilerden ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi(%43.1) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%42.9) 501 YTL-1000YTL , yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%37.1) 1501 YTL ve üzeri gelir düzeyinde bulunduğunu belirtenlerin ilk sırada yer aldığı bulunmuştur.

Yapılan istatistiksel incelemede “ailenin aylık ortalama geliri eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez A10) eşlerden hem kadın hem de erkeğin öğrenim düzeyine göre doğrulandığı ortaya koyulmaktadır ($p<0.01$).

Aileye Gelir Getiren Kişi Sayısı

Ailelerden, göçmenlerin %43.9’unda 2 kişi, %24.4’ünde 1 kişi, yerlilerin ise %44.3’ünde 1 kişi, %39.3’ünde 2 kişi aileye gelir sağlamaktadır.

Yapılan istatistiksel incelemeye göre de “aileye gelir getiren kişi sayısı göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez A11) doğrulandığı görülmektedir($p<0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Türkarslan (11) tarafından Bursa'da yapılan araştırmada da ailelerin %44.0'ünde 2 kişi, %33.3'ünde 1 kişi çalışmaktadır.

Ailelerin Göçmen/Yerli Ailelerle Aynı Çevrede Yaşamaktan Memnun Olma Durumu

Ailelerden, göçmenlerin %84.6'sı çevredeki yerlilerle, yerlilerin ise %91.8'i çevredeki göçmenlerle yaşamaktan memnundur ($p<0.05$). Bu durum yerlilerin daha çok hoşgörü sahibi oldukları ve kültürleşme sürecine daha az direnç gösterdiği izlenimini doğurmaktadır.

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Türkarslan (11) tarafından Bursa'da yapılan araştırmaya göre ise 1989-1990 arasında gelen göçmenlerin çevrelerindeki yerli halkla ilişkilerinin sınırlı olduğu, ekonomik faaliyete katılımları dışında çevreye uyum sağlamada bazı problemleri olduğu, Çağlayan (50) tarafından İzmir'de yapılan araştırmaya göre de gerek bölge yerlileri gerekse göçmenlerin birbirlerinin değerlerini horlayarak kendilerininkini üstün görme eğiliminde oldukları bulunmuştur.

AİLEDE EVLE İLGİLİ FAALİYETLERDE SORUMLULUK DAĞILIMINA İLİŞKİN BİLGİLER

Toplumumuzda cinsiyete dayalı işbölümü, kadınları ev işleri ve çocuk bakımının tamamına yakınından sorumlu tutmaktadır (81). Çalışan meslek sahibi olan kadınların ailelerinde de erkeklerin ev içi sorumluluklara katılımının daha fazla olmasına rağmen geleneksel sorumluluk dağılımı anlayışı devam etmektedir (70).

Ailelerin Yemek Hazırlama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Ailelerden, göçmenlerin %64.7'sinde, yerlilerin ise %87.3'ünde yemek hazırlama faaliyeti kadınlar tarafından yürütülmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Ankara'da yapılan çalışmalardan Şafak (82) ailelerin %65.6'sında, Bayraktar ve Erel (83) tamamına yakınında (kadınların cevabı %90.4, erkeklerin cevabı %89.2), Dikeçligil ve diğ. (70) %77.7'sinde ve T. C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (84) tarafından Türkiye genelinde yapılan araştırmaya göre de %73.6'sında yemek pişirme faaliyeti kadın tarafından yapılmaktadır.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyi açısından, hem göçmenlerde hem de yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde yemek hazırlama faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirilme oranı önde gelmektedir (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %77.3; ortaöğrenim %62.4; yükseköğrenim ve üstü %80.0)($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %89.2; ortaöğrenim %77.5; yükseköğrenim ve üstü %88.9)($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de yemek hazırlama faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirilme oranı ilk sırada yer almaktadır (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %73.3; ortaöğrenim %64.0; yükseköğrenim ve üstü %66.7) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %88.2; ortaöğrenim %85.7; yükseköğrenim ve üstü %85.7)($p>0.05$).

Ailelerin Ev Temizliği Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Ailelerden, göçmenlerin %62.4'ünde, yerlilerin ise %80.3'ünde ev temizliği faaliyeti kadınlar tarafından yürütülmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir’de yapılan araştırmaya göre ailelerin %40.7’sinde, Şafak (82) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %60.6’sında ev temizliği, Bayraktar ve Erel (83) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre yarıdan fazlasında ev temizliği (kadınların cevabı %61.6; erkeklerin cevabı 60.0), toz alma (kadınların cevabı %80.4; erkeklerin cevabı %77.6) ve evi toplamak gibi işler (kadınların cevabı %77.6; erkeklerin cevabı %74.0), T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (84) tarafından Türkiye genelinde yapılan araştırmaya göre %66.7’sinde temizlik faaliyeti, Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre de %54.3’ünde evin toplanması ve temizliği kadın tarafından yapılmaktadır.

Ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, hem göçmenlerde hem de yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde ev temizliği faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirilme oranı ilk sırada yer almaktadır (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %68.2; ortaöğrenim %60.3; yükseköğrenim ve üstü %90.0) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %79.0; ortaöğrenim %87.5; yükseköğrenim ve üstü %77.8) ($p<0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de ev temizliği faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirilme oranı önde gelmektedir (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %53.3; ortaöğrenim %62.9; yükseköğrenim ve üstü %66.7) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %75.8; ortaöğrenim %91.1; yükseköğrenim ve üstü %82.9) ($p<0.05$).

Ailelerin Bulaşık Yıkama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Ailelerden, göçmenlerin %63.8’inde, yerlilerin ise %82.0’sinde bulaşık yıkama faaliyeti kadınlar tarafından yürütülmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir’de yapılan araştırmaya göre ailelerin %44.7’sinde, Şafak (82) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %60.6’sında, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (84) tarafından Türkiye genelinde yapılan araştırmaya göre %67.0’sinde, Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre de %76.5’inde bulaşık yıkama faaliyeti kadın tarafından yürütülmektedir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, hem göçmenlerde hem de yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde bulaşık yıkama faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirilme oranı önde gelmektedir (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %68.2; ortaöğrenim %61.9; yükseköğrenim ve üstü %90.0) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %81.1; ortaöğrenim %77.5; yükseköğrenim ve üstü %77.8) ($p<0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi açısından gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde bulaşık yıkama faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirilme oranı ilk sırada yer almaktadır (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %60.0; ortaöğrenim %64.5; yükseköğrenim ve üstü %55.6) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %80.4; ortaöğrenim %87.5; yükseköğrenim ve üstü %80.0) ($p>0.05$).

Ailelerin Çamaşır Yıkama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Ailelerden, göçmenlerin %69.7’sinde, yerlilerin ise %88.5’inde çamaşır yıkama faaliyeti kadınlar tarafından yürütülmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir’de yapılan araştırmaya göre ailelerin %46.1’inde, Şafak (82) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %67.6’sında, Bayraktar ve Erel (83) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre büyük bölümünde (kadın cevabı %86.8;

erkek cevabı %86.8), Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre de %76.5'inde çamaşır yıkama faaliyeti kadın tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyi açısından, gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde çamaşır yıkama faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirilme oranı önde gelmektedir(Göçmen: ilköğrenim ve daha az %72.7; ortaöğrenim %67.7; yükseköğrenim ve üstü %100) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %88.7; ortaöğrenim %85.0; yükseköğrenim ve üstü %100) ($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde çamaşır yıkama faaliyetinin kadın tarafından gerçekleştirilme oranı ilk sırada yer almaktadır (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %66.7; ortaöğrenim %69.0; yükseköğrenim ve üstü %88.9) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %85.6; ortaöğrenim %91.1; yükseköğrenim ve üstü %97.1) ($p>0.05$).

Ailelerin Ütü Yapma Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ailelerden, göçmenlerin %62.9'unda, yerlilerin ise %78.7'sinde ütü yapma faaliyeti kadınlar tarafından yürütülmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Şafak (82) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre ailelerin %47.3'ünde, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü(84) tarafından Türkiye genelinde yapılan araştırmaya göre %67.2'sinde, Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre de %67.0'sinde ütü yapma faaliyeti kadın tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, ütü yapma faaliyetinin göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda diğer aile üyeleri (%50.0), ortaöğrenim (%64.0) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%80.0) kadın ($p<0.05$), yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %80.0; ortaöğrenim %75.0; yükseköğrenim ve üstü %66.7) kadın tarafından gerçekleştirilme oranı önde gelmektedir ($p<0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi açısından ütü yapma faaliyetinin göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda diğer aile üyeleri (%66.7), ortaöğrenim (%65.0) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) kadın ($p<0.05$), yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %76.5; ortaöğrenim %91.1; yükseköğrenim ve üstü %68.6) kadın tarafından gerçekleştirilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p<0.05$).

Ailelerin Alışveriş Faaliyetlerini Yürütme Biçimi

Alışveriş faaliyetinin, araştırma kapsamına alınan ailelerden, göçmenlerde (%31.9) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise (%36.1) kadın tarafından gerçekleştirilmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Bayraktar ve Erel (83) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre ise giyecek alışverişi (kadınların cevaplarında %65.6; erkeklerin cevaplarında %66.8) ve yiyecek alışverişi (kadınların cevaplarında %44.0; erkeklerin cevaplarında %44.6) gibi işler daha çok eşler tarafından birlikte yapılmaktadır. T.C. Devlet İstatistik Enstitüsü (84) tarafından Türkiye genelinde yapılan araştırmaya göre ise ailelerin %31.1'inde alışveriş erkek tarafından yapılmaktadır. Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre ise ailelerin %53.8'inde gıda maddeleri alışverişi eşler tarafından birlikte yapılmaktadır.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve bölgelerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyi açısından, alışveriş faaliyetinin göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın (%50.0), ortaöğrenim (%30.7) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%60.0) eşler tarafından birlikte ($p>0.05$), yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın (%41.0), ortaöğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%52.5), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda erkek (%44.4) tarafından gerçekleştirilme oranı önde gelmektedir ($p<0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, alışveriş faaliyetinin göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın (%33.3), ortaöğrenim (%31.5) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) eşler tarafından birlikte ($p>0.05$), yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın (%42.5), ortaöğrenim (%42.9) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%44.4) eşler tarafından birlikte gerçekleştirilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p>0.05$).

Ailelerin Aile Bütçesini Düzenlemesi İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi

Aile bütçesini düzenleme ile ilgili faaliyetlerin, ailelerden göçmenlerde (%37.6) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise (%41.8) erkek tarafından gerçekleştirilme oranı önde gelmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; T.C. Devlet İstatistik Enstitüsü (84) tarafından Türkiye

genelinde yapılan araştırmaya göre de ailelerin %54.1'inde aile bütçesini düzenleme faaliyetleri erkek tarafından yapılmaktadır.

Bayraktar ve Erel (83) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre ise bütçe düzenleme işi (kadınların cevaplarında %49.6; erkeklerin cevaplarında %52.8) eşler tarafından birlikte yürütülmektedir.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre aile bütçesinin düzenlenmesi ile ilgili faaliyetlerin göçmenlerde her üç öğrenim düzeyinde de eşler tarafından birlikte (ilköğrenim ve daha az %40.9; ortaöğrenim %36.5; yükseköğrenim ve üstü %50.0) ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%41.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%42.5) erkek, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%44.4) erkek ile eşler tarafından birlikte yürütülme oranı ilk sırada yer almaktadır($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi açısından aile bütçesinin düzenlenmesi ile ilgili faaliyetlerin göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın (%40.0), ortaöğrenim (%38.1) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) eşler tarafından birlikte ($p>0.05$), yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%42.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%41.1) erkek, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%42.9) yürütülme oranı önde gelmektedir ($p<0.05$).

Ailelerin Çocukların Bakımı İle ilgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi

Araştırmaya alınan ve çocuğu olan ailelerden, göçmenlerin (216) %55.6'sında ve yerlilerin (232) %80.2'sinde çocukların bakımı ile ilgili faaliyetler kadın tarafından yürütülmektedir ($p<0.05$).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde yürütülen araştırmalardan; Kiroğlu (51) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre de kadınların çoğu eşlerinin çocuk bakımına yardımcı olduklarını belirtmektedirler. Kadının dışarıda çalışmasının doğurduğu bir sonuç olarak, evde bulunmadığı zamanlarda erkekler çocukların bakımıyla ilgilenmektedir.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilen araştırmalardan; Şafak (82) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre ailelerin %29.9'unda çocuk bakımı, Bayraktar ve Erel (83) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre büyük bölümünde çocuklara yemek yedirmek (kadınların cevaplarında %77.5; erkeklerin cevaplarında %78.0) ve çocukları yatırmak gibi faaliyetler (kadınların cevaplarında %77.1; erkeklerin cevaplarında %77.1), Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre %64.4'ünde çocukların günlük bakımı, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (84) tarafından Türkiye genelinde yapılan araştırmaya göre de çocuğun yemeğini hazırlama faaliyeti %84.8'inde, çocuğu giydirme faaliyeti %83.4'ünde, çocukla oynama faaliyeti %48.4'ünde ve çocuk hastalanınca bakma faaliyeti %72.9'unda kadın tarafından yapılmaktadır.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyi açısından çocukların bakımı ile ilgili faaliyetlerin göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%76.2) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%54.0) kadın, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%37.5) kadın ile eşler tarafından birlikte ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim

düzeyi (%81.4) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%81.1) kadın, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%57.1) eşler tarafından birlikte yürütölme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, çocukların bakımı ile ilgili faaliyetlerin göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%73.3) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%56.3) kadın, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) eşler tarafından birlikte ($p>0.05$), yerlilerde ise üç öğrenim düzeyinde de kadın (ilköğrenim ve daha az %83.1; ortaöğrenim %84.3; yükseköğrenim ve üstü %60.6) tarafından yürütölme oranı önde gelmektedir ($p<0.05$).

Ailede evle ilgili faaliyetlerde sorumluluk dağılımına ilişkin konularda yapılan istatistiksel incelemede; “ailelerin evle ilgili faaliyetleri yürütme biçimi göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez B1) tüm faaliyetler, “ailelerin evle ilgili faaliyetleri yürütme biçimi eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır” (Hipotez B2) hipotezinin ise kadının öğrenim düzeyine göre göçmenlerde ütü yapma, yerlilerde ise ev temizliği, bulaşık yıkama, ütü yapma ve alışveriş faaliyetleri, erkeğin öğrenim düzeyi açısından, göçmenlerde ütü yapma, yerlilerde, ev temizliği, ütü yapma, aile bütçesini düzenleme ve çocukların bakımı faaliyetleri için doğrulandığı görölmektedir ($p<0.05$).

Ailelerde, evle ilgili faaliyetlerde sorumluluk dağılımına ilişkin incelenen faaliyet alanlarının tümü dikkate alındığında, hem göçmenlerde hem de yerlilerde geleneksel sorumluluk dağılım biçiminin hakim olduğu, ancak göçmenlerde ailenin diğer üyeleri tarafından paylaşılan sorumluluklara katılma oranının daha yüksek olması göçmen ailelerin daha çağdaş bir sorumluluk dağılımı biçimine sahip oldukları izlenimini vermektedir. Ayrıca bu

bulgular, göçmenler ve yerlilerin sürekli etkileşimde olmadıkları dolayısıyla kültürleşme sürecinin tamamlanmadığı izlenimini uyandırmaktadır.

Bu durumun, göçmenlerde gerek kadınların gerekse erkeklerin öğrenim düzeylerinin yerlilerdekinden yüksek olmasından ve kadınların daha büyük bölümünün çalışma hayatında yer almasından kaynaklandığı düşünülebilir.

AİLEDE KARAR VERME İLE İLGİLİ BİLGİLER

Ailede alınan temel sosyal ve ekonomik konularla ilgili kararlar kişinin değil ailenin kaynaklarıyla ilgilidir. Bu nedenle ailede temel sosyal ve ekonomik kararların kimin tarafından alındığı önemli bir konudur. Çünkü ailenin sahip olduğu kaynaklardan en fazla yararı sağlanabilmesi için aile üyelerinin yetenekleri, bilgileri ölçüsünde karar vermeye katılmaları gerekir. Kararlar birlikte alınmadığı takdirde otoriter bir yönetim biçimi söz konusu olacak, kişilerin kaynakları kullanmada kontrol alışkanlığı ve tecrübe kazanmaları gerçekleşmeyecektir (85).

Ailelerin Kız Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ve kız çocuğu olan ailelerden, gerek göçmenlerde (156) (%48.1) gerekse yerlilerde (180) (%30.6) kız çocuklarının eğitimi konusunda kararın çocuğun kendisi tarafından verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir’de yapılan araştırmaya göre ailelerin %34.5’inde kız çocuklarının eğitimleri ile ilgili kararlar, Atalay ve diğ. (69) tarafından yapılan Türk Aile Yapısı araştırmasına göre %36.13’ünde çocukların geleceğine ilişkin kararlar, Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %70.5’inde çocukların gideceği okulun seçimi ile ilgili kararlar, Kabaklı (75)

tarafından İstanbul'da yapılan araştırmasına göre ise %84.2'sinde çocuklarla ilgili kararlar eşler tarafından birlikte verilmektedir.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, kız çocuğunun eğitimi konusunda kararın göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%50.0) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%47.8) çocuğun kendisi tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%50.0) çocuğun kendisi ile ailece ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%31.7) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) çocuğun kendisi tarafından, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda ailece (%44.8) verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre kız çocuklarının eğitimi konusunda kararın göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%58.3) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%48.2) çocuğun kendisi tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%57.1) ailece ($p<0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%32.8) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%42.9) çocuğun kendisi tarafından, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda ailece (%38.9) verilme oranı önde gelmektedir ($p>0.05$).

Ailelerin Erkek Çocuklarının Eğitimi Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ve erkek çocuğu olan ailelerden, gerek göçmenlerde (160) (%58.8) gerekse yerlilerde (188) (%40.4) erkek çocuklarının eğitimi konusunda kararı çocuğun kendisinin verme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir’de yapılan araştırmaya göre ailelerin %62.5’inde erkek çocuklarının eğitimleri ile ilgili kararlar kadın, erkek ve çocuklar tarafından birlikte (ailece), Atalay ve diğ.(69) tarafından yapılan Türk Aile Yapısı araştırmasına göre %36.13’ünde çocukların geleceğine ilişkin kararlar, Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %70.5’inde çocukların gideceği okulun seçimi ile ilgili kararlar, Kabaklı (75) tarafından İstanbul’da yapılan araştırmaya göre ise %75.8’inde çocuklarla ilgili kararlar eşler tarafından birlikte verilmektedir.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyi açısından erkek çocuklarının eğitimi konusunda kararın göçmenlerde üç öğrenim düzeyinde de çocuğun kendisi tarafından (ilköğrenim ve daha az %68.8; ortaöğrenim %57.7; yükseköğrenim ve üstü %57.1) ($p<0.05$), yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%44.9) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%50.0) çocuğun kendisi tarafından, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%26.9) eşler tarafından birlikte ile ailece verilme oranı önde gelmektedir ($p<0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre erkek çocuklarının eğitimi konusunda kararın göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%61.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%59.6) çocuğun kendisi tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%33.3) eşler tarafından birlikte, çocuğun kendisi ile ailece ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%44.6) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%48.0) çocuğun kendisi tarafından, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda ailece (%28.6) verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p>0.05$).

Ailelerin Kız Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ve kız çocuğu olduğunu belirten ailelerden, göçmenlerin (156) %81.4'ünde ve yerlilerin (180) %65.6'sında kız çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar çocuğun kendisi tarafından verilmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir'de yapılan araştırmaya göre ise çocuklarının eş seçimleri ile ilgili kararların ailelerin %68.6'sında kadın, erkek ve evlenecek çocuklar tarafından birlikte (ailece) verildiği bulunmuştur.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de kız çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda kararın çocuğun kendisi tarafından verilme oranı ilk sırada yer almaktadır (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %93.8; ortaöğrenim %80.9; yükseköğrenim ve üstü %50.0) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %64.8; ortaöğrenim %65.5; yükseköğrenim ve üstü %83.3) ($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi açısından kız çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda kararın hem göçmenlerde hem de yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de çocuğun kendisi tarafından verilme oranı önde gelmektedir (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %91.7; ortaöğrenim %82.5; yükseköğrenim ve üstü %42.9) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %65.5; ortaöğrenim %63.9; yükseköğrenim ve üstü %67.9) ($p>0.05$).

Ailelerin Erkek Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi

Araştırma kapsamına alınan ve erkek çocukları olduğunu belirten ailelerden göçmenlerin (160) %86.9'unda ve yerlilerin (188) %75.5'inde erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda karar çocuğun kendisi tarafından verilmektedir ($p<0.05$).

Ancak ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Timur(66) tarafından yapılan Türkiye'de Aile Yapısı araştırmasına göre ailelerin %50.4'ünde erkeklerde eş seçimiyle ilgili kararlar eşler tarafında birlikte(anne-baba), Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir'de yapılan araştırmaya göre ise %68.6'sında çocuklarının eş seçimleri ile ilgili kararlar kadın, erkek ve evlenecek çocuklar tarafından birlikte (ailece) verilmektedir.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda kararın gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de çocuğun kendisi tarafından verilme oranı önde gelmektedir (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %75.0; ortaöğrenim %87.6; yükseköğrenim ve üstü %100) ($p>0.05$) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %73.7; ortaöğrenim %84.6; yükseköğrenim ve üstü %83.3) ($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda kararın hem göçmenlerde hem de yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de çocuğun kendisi tarafından verilme oranı ilk sırada yer almaktadır (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %76.9; ortaöğrenim %87.9; yükseköğrenim ve üstü %83.3) ($p>0.05$) (Yerli:

ilköğrenim ve daha az %73.6; ortaöğrenim %78.6; yükseköğrenim ve üstü %80.0) ($p>0.05$).

Ailelerin Kadın veya Erkeğin Akrabaları İle Görüşme, Onları Ziyaret Etme Konusunda Karar Verme Biçimi

Ailelerden, gerek göçmenlerde (%60.6) gerekse yerlilerde (%48.4) kadın veya erkeğin akrabaları ile görüşme, onları ziyaret etme konusundaki kararların eşler tarafından birlikte verilme oranı önde gelmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Timur (66) tarafından yapılan Türkiye'de Aile Yapısı araştırmasına göre ise ailelerin %53.6'sında hangi akrabalarla görüşüleceğine erkeğin karar verdiği bulunmuştur.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre kadın veya erkeğin akrabaları ile görüşme, onları ziyaret etme konusunda kararın göçmenlerde üç öğrenim düzeyinde de eşler tarafından birlikte (ilköğrenim ve daha az %59.1; ortaöğrenim %60.3; yükseköğrenim ve üstü %70.0) ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%50.8), ortaöğrenim düzeyi (%42.5) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) kadın tarafından verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi açısından kadın veya erkeğin akrabaları ile görüşme, ziyaret etme konusunda kararın gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de eşler tarafından birlikte verilme oranı önde gelmektedir (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %66.7; ortaöğrenim %59.9; yükseköğrenim ve üstü %66.7) ($p>0.05$)

(Yerli: ilköğrenim ve daha az %49.0; ortaöğrenim %44.6; yükseköğrenim ve üstü %51.4) ($p>0.05$).

Ailelerin Tatilde Nereye Gidileceği, Ne Yapılacağı Konusunda Karar Verme Biçimi

Tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusundaki kararların araştırma kapsamına alınan ailelerden göçmenlerde (%39.8) ailece, yerlilerde ise (%30.7) eşler tarafından birlikte verilme oranı önde gelmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir’de yapılan araştırmaya göre ailelerin %53.1’inde, Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %71.9’unda tatilde nereye gidileceğine eşler tarafından birlikte karar verilmektedir. Kabaklı (75) tarafından İstanbul’da yapılan araştırmaya göre de ailelerin %79.5’inde tatil eğlence kararları eşler tarafından birlikte verilmektedir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyi açısından tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusunda kararın göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%68.2) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%60.0) eşler tarafından birlikte, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda ailece (%43.9) ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%31.3) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%44.4) eşler tarafından birlikte, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda ailece (%27.5) verilme oranı önde gelmektedir ($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusunda kararın göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%53.3), ortaöğrenim (%40.6) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) ailece ($p<0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%30.1)

ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%42.9) eşler tarafından birlikte, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda erkek tarafından (%32.1) verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p>0.05$).

Ailelerin Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlere Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi

Kiminle veya kimlerle görüşüleceği, kimlerle gidilip gelinebileceği konusundaki kararların ailelerden göçmenlerde (%40.3) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise (%56.6) kadın tarafından verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir’de yapılan araştırmaya göre de ailelerin %45.2’sinde görüşülecek aileler ile ilgili kararların kadın tarafından verildiği bulunmuştur.

Timur (66) tarafından yapılan Türkiye’de Aile Yapısı araştırmasına göre ise ailelerin %56.5’inde hangi arkadaşlarla görüşüleceğine erkek tarafından, Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %80.6’sında ailece kimlerle görüşüleceğine eşler tarafından birlikte karar verilmektedir.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, kiminle veya kimlerle görüşüleceği, kimlerle gidilip gelinebileceği konusunda kararın göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%40.9) kadın ile eşler tarafından birlikte, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%39.2), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%60.0) ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim

ve daha az öğrenim düzeyi (%58.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%57.5) kadın tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%77.8) eşler tarafından birlikte, verilme oranı önde gelmektedir($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi açısından, kiminle veya kimlerle görüşüleceği, kimlerle gidilip gelinebileceği konusunda kararın göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda kadın tarafından (%46.7), ortaöğrenim düzeyi (%41.1) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) eşler tarafından birlikte ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%59.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%32.1) kadın tarafından, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%42.9) eşler tarafından birlikte, verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p>0.05$).

Ailelerin Oturulacak Evin Yeri ve Özellikleri Konusunda Karar Verme Biçimi

Oturulacak evin yeri ve özellikleri konusunda kararın ailelerden göçmenlerde (%35.3) eşler tarafından birlikte, yerlilerde ise (%46.3) kadın tarafından verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan, Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir'de yapılan araştırmaya göre ailelerin %38.9'unda, Dikeçligil ve diğ. (70) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre %71.7'sinde oturulacak evin seçimi ile ilgili kararlar, Kabaklı (75) tarafından İstanbul'da yapılan araştırmaya göre ise %66.2'sinde gayrimenkul alım satımı ile ilgili kararlar eşler tarafından birlikte verilmektedir.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyi açısından oturulacak evin yeri ve özellikleri konusunda kararın göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%45.5) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%34.4) eşler tarafından birlikte, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%30.0) kadın, eşler tarafından birlikte ile ailece ($p>0.05$), yerlilerde ise her üç öğrenim düzeyinde de kadın tarafından (ilköğrenim ve daha az %40.5; ortaöğrenim %67.5; yükseköğrenim ve üstü %77.8) verilme oranı önde gelmektedir ($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, oturulacak evin yeri ve özellikleri konusunda kararın göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%26.7) eşler tarafından birlikte ile ailece, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda eşler tarafından birlikte (%35.5), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) ailece ($p>0.05$), yerlilerde ise her üç öğrenim düzeyinde de (ilköğrenim ve daha az %45.8; ortaöğrenim %44.6; yükseköğrenim ve üstü %51.4) kadın tarafından verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p>0.05$).

Ailelerin Gelirin Nerelere Harcanacağı Konusunda Karar Verme Biçimi

Gelirin nerelere harcanacağı konusunda kararın ailelerden gerek göçmenlerde (%45.2) gerekse yerlilerde (%38.9) eşler tarafından birlikte verilme oranı önde gelmektedir ($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir'de yapılan araştırmaya göre ailelerin %43.4'ünde mevcut gelirin nasıl ve nereye harcanacağı ile ilgili kararın, Çopur ve Terzioğlu (86) tarafından Ankara'da yapılan çalışmaya göre %80.0'inde ekonomik konulardaki kararın, Terzioğlu ve Şafak (87) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre çoğunluğunda, Çopur ve Şafak (88) tarafından Ankara'da yapılan çalışmaya göre

%67.7'sinde gelirin nerelere ve nasıl harcanacağı konusunda kararın, Kabaklı(75) tarafından İstanbul'da yapılan araştırmaya göre %58.7'sinde beyaz eşya alımı ile ilgili kararın, %48.4'ünde giyim eşyası alımı ile ilgili kararın, %58.1'ide araba alım satımı ile ilgili kararın eşler tarafından birlikte verildiği saptanmıştır.

Terzioğlu (68) tarafından Malatya'da yapılan araştırmaya göre ise ailelerin %60.5'inde, Atalay ve diğ. (69) tarafından yapılan Türk Aile Yapısı araştırmasına göre de %45.87'sinde gelirin ailenin hangi ihtiyaçlarına harcanacağına erkeğin karar verdiği bulunmuştur.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, gelirin nerelere harcanacağı konusunda kararın göçmenlerde üç öğrenim düzeyinde de eşler tarafından birlikte (ilköğrenim ve daha az %59.1; ortaöğrenim %42.3; yükseköğrenim ve üstü %70.0) ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda erkek tarafından (%38.5), ortaöğrenim (%52.5) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) eşler tarafından birlikte verilme oranı ilk sırada yer almaktadır ($p>0.05$).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi açısından, gelirin nerelere harcanacağı konusunda kararın göçmenlerde üç öğrenim düzeyinde de eşler tarafından birlikte (ilköğrenim ve daha az %33.3; ortaöğrenim %46.2; yükseköğrenim ve üstü %44.4) ($p>0.05$), yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda erkek tarafından (%35.3), ortaöğrenim düzeyi (%44.6) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%48.6) eşler tarafından birlikte verilme oranı önde gelmektedir ($p>0.05$).

Ailede karar verme konularında yapılan istatistiksel incelemede; “ailelerin karar verme biçimleri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez C1) tüm karar konuları için doğrulanırken ($p<0.05$), “ailelerin karar verme biçimleri eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez C2) kadının öğrenim düzeyine göre göçmenlerde hiçbirini için doğrulanmadığı ($p>0.05$), yerlilerde erkek çocuklarının eğitimi konusunda karar verme için ve erkeğin öğrenim düzeyine göre, göçmenlerde kız çocuklarının eğitimi konusu ile tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusunda karar verme için doğrulandığı ($p<0.05$), yerlilerde ise hiçbirini için doğrulanmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

Ailelerde karar vermeye ilişkin incelenen tüm konular dikkate alındığında; göçmenlerde, aile üyelerinin kendilerini doğrudan ilgilendiren kararları kendilerinin alması ve diğer karar konularını eşlerin birlikte veya ailece alma oranının yerlilerdekinden yüksek olması daha çağdaş bir aile yapısına sahip oldukları izlenimini vermektedir.

AİLENİN EKONOMİK YAPISI İLE İLGİLİ BİLGİLER

Ailenin temel fonksiyonları; sosyal, fiziksel, biyolojik ve duygusal olduğu kadar ekonomiktir. Ekonomik bir ünite olarak aile toplumun sosyo-ekonomik organizasyonlarıyla fonksiyonel ilişkiler içinde arzuladığı sonuçlara ulaşmak için çeşitli ekonomik kararlar alır ve faaliyetler yürütür. Ailede yer alan ekonomik faaliyetlerin başlıcaları; harcama, tasarruf ve yatırımdır (90).

Ailelerin Ev Sahibi Olma Durumu

Ailelerden, göçmenlerin %90.5'inin, yerlilerin ise %69.7'sinin evleri vardır.

Yapılan istatistiksel incelemede “ailelerin ev sahibi olma durumu göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez D1) doğrulandığı görülmektedir ($p < 0.05$).

Bu durum 1989 yılında Bulgaristan’dan zorunlu göçle gelenler için Türkiye’nin 17 ilinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu olanaklarıyla 23.495 konut yaptırılmış olması (90), konut için başvuran, belirli miktarda para yatıran ve kurada çıkan göçmenlere uzun dönemli kredi verilmesinden kaynaklanıyor olabilir.

Bulgaristan göçmenleri üzerinde yapılan çeşitli araştırmalardan; Pakdemir (52) tarafından yapılan araştırmaya göre de göçmenlerin gelişlerinden bu yana çok kısa bir süre geçmesine rağmen %28.92’si ev sahibidir. Türkarslan (11) tarafından yapılan araştırmaya göre de göçmenlerin %94.0’ünün evlerinin olduğu bulunmuştur. Dimitrova (53) tarafından yapılan araştırmaya göre göçmenlerin ev sahibi olmayı çok önemsedikleri ve bunun için çok ciddi zorluklara katlandıkları gözlenmiştir. Dimitrova, göçmenlerin ev sahibi olmak konusundaki çabalarını Bulgaristan’dan getirdikleri “Evi olmayan, ev inşa etmeyen birisi toplumsal olarak düşük seviyeli ve marjinaldir” şeklindeki çok eski bir inanca bağlamaktadır.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Çopur ve Terzioğlu (86) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %54.0’ü, Aydın (91) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %49.1’i, Çopur ve Şafak (92) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %53.0’ü, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü 2000 Genel Nüfus Sayımı (77) sonuçlarına göre %68.0’i, T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (93) tarafından yapılan Türkiye İstatistik Yıllığı, 2004 çalışmasının sonuçlarına göre %73.0’ü, T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (94) tarafından yapılan Türkiye İstatistik Yıllığı, 2005 çalışması sonuçlarına göre %72.4’ü, Arpacı (95) tarafından Ankara’da yapılan araştırmaya göre %42.1’i ev sahibidir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre hem göçmenlerin hem de yerlilerin tüm öğrenim düzeylerinde çoğunluğu ev sahibidir (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %72.7; ortaöğrenim %92.1; yükseköğrenim ve üstü %100)(Yerli: ilköğrenim ve daha az %67.7; ortaöğrenim %72.5; yükseköğrenim ve üstü %100).

Ailelerde, eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi açısından, gerek göçmenlerin gerekse yerlilerin tüm öğrenim düzeylerinde çoğunluğu ev sahibidir (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %80.0; ortaöğrenim %91.4; yükseköğrenim ve üstü %88.9)(Yerli: ilköğrenim ve daha az %62.1; ortaöğrenim %75.0; yükseköğrenim ve üstü %94.3).

Yapılan istatistiksel incelemede “ailelerin ev sahibi olma durumu eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez D2) kadının öğrenim düzeyine göre göçmenler için doğrulandığı ($p<0.05$), yerliler için doğrulanmadığı ($p>0.05$), erkeklerin öğrenim düzeyine göre ise, göçmenler için doğrulanmadığı ($p>0.05$), yerliler için doğrulandığı görülmektedir($p<0.05$).

Ailelerin Özel Araca Sahip Olma Durumu

Ailelerinden, göçmenlerin %22.6'sının, yerlilerin ise %35.7'sinin özel aracı vardır. Yerli aileler arasında özel araca sahip olanların oranının yüksek olması iki grup arasındaki değer farklılıklarından kaynaklanıyor olabilir.

Yapılan istatistiksel incelemede “ailelerin özel araca sahip olma durumu göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez D3) doğrulandığı görülmektedir($p<0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan, Aydınar (91) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre ailelerin %54.8'i, Çopur ve Şafak (92) tarafından Ankara'da

yapılan çalışmaya göre ise %54.4'ü, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü 1999 Yılı Türkiye Konut Araştırması (96) sonuçlarına göre %25.5'i özel araç sahibidir.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyi açısından, göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanların %95.5'inin, ortaöğrenim düzeyinde olanların %76.7'sinin, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanların %50.0'sinin, yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanların %66.7'sinin, ortaöğrenim düzeyinde olanların %62.5'inin özel aracı yokken, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanların %77.8'inin ise özel aracı vardır.

Ailelerin eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanların hiç birinin, ortaöğrenim düzeyinde olanların %78.2'sinin özel aracı yokken, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanların %77.8'inin özel aracı vardır, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanların %73.2'sinin, ortaöğrenim düzeyinde olanların %57.1'inin özel aracı yokken, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanların %62.9'unun özel aracı vardır.

Yapılan istatistiksel incelemede "ailelerin özel araca sahip olma durumu eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır" hipotezinin (Hipotez D4) gerek göçmenler gerekse yerliler için kadının ve erkeğin öğrenim düzeyine göre doğrulandığı görülmektedir ($p < 0.05$).

Ailede Cep Telefonuna Sahip Olma Durumu ve Sayısı

Ailelerden, gerek göçmenlerde (%33.5) gerekse yerlilerde (%36.5) 2 tane cep telefonu olanların oranı ilk sırada yer almakta ve göçmenlerin %16.3'ü ile yerlilerin %8.6'sında cep telefonu yoktur ($p < 0.05$). Bu durum, yerlilerin teknolojik gelişmelere eğilimlerinin fazla olduğu ya da cep telefonunun statü değeriyle özdeşleştirildiği izlenimini vermektedir.

Ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%40.9) cep telefonu olmayanlar, ortaöğrenim düzeyi (%33.9) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%50.0) 2 tane, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%34.4) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%45.0) 2 tane, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%44.4) 2 ve 3 tane cep telefonu olanların oranı önde gelmektedir (Göçmenler: $p<0.05$; Yerliler: $p>0.05$).

Ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyi açısından göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%46.7) cep telefonu olmayanlar, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%35.0) 2 tane, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%44.4) 3 tane, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%34.6) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%44.6) 2 tane, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%34.3) 3 tane cep telefonu olanların oranı ilk sırada yer almaktadır (Göçmenler: $p<0.05$; Yerliler: $p>0.05$).

Ailelerin Evlerinde Sabit Telefon Bulunma Durumu

Ailelerden göçmenlerin %91.0'inin, yerlilerin ise %86.9'unun evlerinde sabit telefonları vardır ($p>0.05$).

Ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyi açısından, gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de çoğunluğunun evlerinde sabit telefonları bulunmaktadır (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %72.7; ortaöğrenim %92.6; yükseköğrenim ve üstü %100) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %87.7; ortaöğrenim %82.5; yükseköğrenim ve üstü %88.9) (Göçmenler: $p<0.05$; Yerliler: $p>0.05$).

Ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, hem göçmenlerde hem de yerlilerde tüm öğrenim düzeylerinde çoğunluğunun evlerinde sabit

telefonları bulunmaktadır (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %86.7; ortaöğrenim %91.4; yükseköğrenim ve üstü %88.9)(Yerli: ilköğrenim ve daha az %82.4; ortaöğrenim %92.9; yükseköğrenim ve üstü %97.1) (Göçmenler: $p>0.05$; Yerliler: $p<0.05$).

Ailenin Gelir Kaynakları

Ailelerden göçmenlerde %86.4'ünün yerlilerde ise %68.9'unun gelir kaynağı hizmet geliridir(ücret).

Bulgaristan göçmenleri üzerinde yapılan çeşitli araştırmalardan; Türkarslan (97) tarafından Bursa'da yapılan araştırmaya göre de %85.0'i ücretli bir işte çalışmaktadır.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (93) Türkiye İstatistik Yıllığı,2004 çalışması ve T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (94) Türkiye İstatistik Yıllığı,2005 çalışmasının sonuçlarına göre eşit oranlarla (%38.7) maaş, ücret geliri getiren ailelerin oranının ilk sırayı aldığı bulunmuştur.

Ailelerde, eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre göçmenlerde üç öğrenim düzeyinde de hizmet geliri(ücret)olanların oranı önde gelirken (ilköğrenim ve daha az %63.6; ortaöğrenim %88.9; yükseköğrenim ve üstü %90.0), yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%68.7) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%77.5) hizmet geliri(ücret), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda ise emekli maaşı (%66.7) geliri olanların oranı önde gelmektedir.

Ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda yurt dışından gelir(%66.7), ortaöğrenim düzeyi (%89.3) ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%88.9) hizmet geliri(ücret), yerlilerde ilköğrenim ve

daha az öğrenim düzeyi (%70.6) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda(%78.6) hizmet geliri(ücret), yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda ise emekli maaşı (%65.7) geliri olanların oranı ilk sırada yer almaktadır.

Aileye Gelir Getiren Kişiler

Ailelerde eşlerden kadınların göçmenlerde %67.9'u, yerlilerde %32.0'si aileye gelir getirmektedir ($p<0.05$).

Ailelerde eşlerden erkeklerin göçmenlerde %91.0'i, yerlilerde %99.2'si aileye gelir getirmektedir ($p<0.05$).

Araştırma kapsamına alınan ve aileyle birlikte yaşayan kız çocuklarının göçmenlerde (104) %21.2'si, yerlilerde (134) %9.0'u aileye gelir getirmektedir($p<0.05$).

Araştırma kapsamına alınan ve aileyle birlikte yaşayan erkek çocuklarının göçmenlerde (126) %31.7'si, yerlilerde (170) %26.5'i aileye gelir getirmektedir ($p>0.05$).

Araştırma kapsamına alınan ve aileyle birlikte yaşayan diğer aile üyelerinin göçmenlerde (60) %76.7'si, yerlilerde (60) %66.7'si aileye gelir getirmektedir ($p>0.05$).

Yapılan istatistiksel incelemede "aileye gelir getiren kişilerin cinsiyetleri göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır" hipotezinin (Hipotez D5) kadın, erkek ve kız çocuk için doğrulandığı ortaya konulmaktadır($p<0.05$).

Ailelerin Bağılı Olduğu Sosyal Güvenlik Kurumları

Ailelerde kadın, erkek, kız ve erkek çocukların gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde (Kadınlardan göçmenlerin %68.3, yerlilerin %48.4; erkeklerden göçmenlerin %59.3, yerlilerin %46.7; kız çocuklarından göçmenlerin %72.1, yerlilerin %49.3; erkek çocuklarından göçmenlerin %61.1, yerlilerin %46.5), diğer aile üyelerinden yerlilerde (%43.3) Sosyal Sigortalar Kurumu'na, göçmenlerde ise (%45.0) yurt dışında bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olanlar ilk sırada yer almaktadır.

Ailelerin Gelirlerinden En Büyük Payı Alan Harcama Grubu

Ailelerden, göçmenlerin %60.2'sinin, yerlilerin %60.7'sinin gelirlerinden en büyük payı "gıda" harcamaları almaktadır.

Yapılan istatistiksel incelemede "ailelerin gelirinden en büyük payı alan harcama grubu göçmen/yerli olma durumuna göre farklılaşmaktadır" hipotezinin (Hipotez D6) doğrulanmadığı görülmektedir($p>0.05$).

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapmadan) gerçekleştirilmiş araştırmalardan; Atalay ve diğ. (69) tarafından yapılan Türk Aile Yapısı araştırmasına göre ailelerde gıda harcamalarının ilk sırayı aldığı, Aydın(91) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre de, ailelerin %58.7'sinde gıda harcamalarının en büyük payı aldığı saptanmıştır.

T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (93) tarafından yapılan Türkiye İstatistik Yıllığı, 2004 araştırması ve T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (94) tarafından yapılan diğer bir çalışma olan Türkiye İstatistik Yıllığı, 2005 araştırmasının sonuçlarına göre ise konut ve kira harcamaları ilk sırayı almaktadır.

Araştırmaların sonuçları arasındaki farklılık, araştırmaların farklı tarihlerde ve yerlerde yapılmış olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de gelirlerinin en büyük payını gıda harcamalarının aldığı belirtenler ilk sırada yer almaktadır (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %59.1; ortaöğrenim %59.3; yükseköğrenim ve üstü %80.0) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %61.0; ortaöğrenim %55.0; yükseköğrenim ve üstü %77.8).

Ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre hem göçmenlerde hem de yerlilerde her üç öğrenim düzeyinde de gelirlerinin en büyük payını gıda harcamalarının aldığı belirtenler önde gelmektedir (Göçmen: ilköğrenim ve daha az %66.7; ortaöğrenim %59.9; yükseköğrenim ve üstü %55.6) (Yerli: ilköğrenim ve daha az %62.7; ortaöğrenim %58.9; yükseköğrenim ve üstü %54.3).

Yapılan istatistiksel incelemede “ailelerin gelirinden en büyük payı alan harcama grubu eşlerin öğrenim düzeyine göre farklılaşmaktadır” hipotezinin (Hipotez D7) gerek göçmenler gerekse yerliler için kadının ve erkeğin öğrenim düzeyine göre doğrulanmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Ailelerin Tasarruf Yapma ve Değerlendirme Durumu

Ailelerden göçmenlerin %52.5'i tasarruf yapamamakta, %31.7'si tasarrufunu gayrimenkul şeklinde, yerlilerin ise %38.1'i tasarrufunu altın şeklinde değerlendirmekte, %36.1'i tasarruf yapamamaktadır. Göçmenler ile yerlilerin yatırım kaynaklarının farklılığı yaşam felsefelerinin farklılığından kaynaklanıyor olabilir.

Bulgaristan göçmenleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalardan; Türkarslan (97) tarafından Bursa'da yapılan araştırmaya göre de göçmenler

tasarruflarını para biriktirerek ve bu paralarla arsa alıp üzerine ev yaparak değerlendirmektedir.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yapılan 1987 Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi'ne (98) göre ailelerin %78.43'ü, 1994 Hanehalkı Tüketim Harcamaları Anketi'ne göre(99) %79.95'i tasarruf yapamamaktadır. Atalay ve diğ. (69) tarafından yapılan Türk Aile Yapısı araştırmasına göre ailelerin %60.62'si tasarruf yapamamakta, tasarruf yapanların tasarruflarını değerlendirme biçimi en fazla gayrimenkul alımı biçimindedir. Öngel ve diğ. (100) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre, ailelerin %85.4'ü tasarruf yapamamakta, tasarruf yapanların en fazla döviz olarak değerlendirdikleri, bunu faiz, gayrimenkul ve altının izlediği bulunmuştur. Çopur ve Terzioğlu(86) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre ailelerin %46.0'sı muntazam tasarruf yapamamakta, tasarruf yapan ailelerin %58.1'i döviz, %14.8'i altına yatırım yapmaktadır. Aydın (91) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre ailelerin %50.4'ü tasarruf yapamadığı saptanmıştır. Tasarruf yapanların %66.7'sinin dövize, %27.2'sinin vadeli hesaba, %20.2'sinin gayrimenkule yatırım yaptıkları saptanmıştır. Çopur ve Şafak (92) tarafından Ankara'da yapılan araştırmaya göre de ailelerin %77.8'i tasarruf yapamamaktadır.

Ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%63.6) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%52.9) tasarruf yapamayanların, yükseköğrenim düzeyinde olanlarda (%50.0) tasarrufunu gayrimenkul şeklinde değerlendirenlerin, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%39.0) tasarruf yapamayanların, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%42.5) tasarrufunu altın şeklinde değerlendirenlerin, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%66.7) tasarrufunu gayrimenkul şeklinde değerlendirenlerin oranı ilk sırada yer almaktadır.

Ailelerin eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre, göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyi (%80.0) ile ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%51.8) tasarruf yapamayanların, yükseköğrenim düzeyinde olanlarda (%55.6) tasarrufunu gayrimenkul şeklinde değerlendirenlerin, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%45.1) tasarruf yapamayanların, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%58.9) tasarrufunu altın şeklinde değerlendirenlerin, yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%48.6) tasarrufunu gayrimenkul şeklinde değerlendirenlerin oranı önde gelmektedir.

AİLE İÇİ İLİŞKİLER İLE İLGİLİ BİLGİLER

Ailede mutluluğun en güvenilir ölçütü, aile üyeleri arasında dengeli ilişkilerin varlığıdır. Ailede üyelerin dengeli ilişkiler içinde yaşamalarına dayanışma denmektedir (101).

Fransız sosyoloğu Durkheim'e göre ailedeki dayanışma, üyelerin sosyal kurallara kolaylıkla ve istekle uymalarını sağlar. Bu duygunun ailedeki kişisel gerilimlerin ve kişilik sorunlarının çözümünde büyük rolü vardır. Eğer aile içinde dayanışma kurulmamışsa üyelerce ortaya konan kurallara üyelerin uyması çok zor olur ve kendilerini zorunluluk altında hisseden bu üyeler olumsuz tutum geliştirirler (102).

Dayanışmanın doğuşuna yardım eden durumlardan birisi, üyelerin umut ve beklentilerinin uzun bir süre için karşılanmış, yerine getirilmiş olmasıdır. Bu koşullar içinde yaşayan bir kimsenin gruba duyduğu güven ve bağlılık duygusu dayanışmanın devamını sağlar (101).

Ailede ilişkileri bozan ve büyük sorunlara yol açan nedenlerin başında aileyi oluşturan kişiler arasındaki dayanışmanın ve anlaşmanın kurulamayışı gelir. Ailede kişi sayısı arttıkça dayanışmanın istenen düzeyde kurulması olanağı da azalmaktadır (101).

Ailelerde Aile Bireyleri ve Akrabalarla Olan İlişkilerin Düzeyi

Ailelerden göçmenlerin %86.9'unda ve yerlilerin %81.6'sında eşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık düzeyi “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirilmiştir ($p>0.05$).

Ailelerden, göçmenlerin %91.7'sinde, yerlilerin %84.5'inde anne-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık düzeyi “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirilmiştir ($p<0.05$). Bu durum, yerli ailelerde annelerin beklentilerinin daha yüksek olduğu ya da çocukların annelerinin beklentilerini yeteri kadar yerine getiremediği izlenimini vermektedir.

Ailelerden göçmenlerin %85.2'sinde, yerlilerin ise %78.0'inde baba-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık düzeyi “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirilmiştir ($p>0.05$).

Ailelerden göçmenlerin %85.6'sında, yerlilerin %72.0'sinde kardeşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık düzeyi “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirilmiştir ($p<0.05$). Bu konuda göçmenlerin oranının yerlilerdekinden yüksek olması, her iki grup arasında kardeşler arası ilişkilere yönelik beklentilerin farklılığından kaynaklanıyor olabilir.

Ailelerden göçmenlerin %92.8'inde, yerlilerin ise %89.8'inde yakın akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık düzeyi “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirilmiştir ($p>0.05$).

Ailelerden göçmenlerin %93.2'sinde, yerlilerin %82.4'ünde uzak akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık düzeyi “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirilmiştir ($p<0.05$). Bu sonuç yerli ailelerin uzak

akrabalara göçmenlere oranla daha az önem verdiği izlenimini uyandırmaktadır.

Ailelerden göçmenlerin %83.7'si, yerlilerin %73.4'ü tarafından eşler arasında ailenin geleceği ile ilgili çeşitli konularda konuşulması düzeyi "genel olarak yeterli" biçiminde değerlendirilmiştir ($p>0.05$).

Ailelerde Çatışma Konuları

Ailelerden göçmenlerde (%44.3) "paranın idaresi", yerlilerde ise (%40.2) "çocukların eğitimi" ile ilgili konularda çatışma yaşadığını belirtenlerin oranı önde gelmektedir. Bu durumun göçmen ailelerde kadınların yerlilerdekinden daha çok çalışma yaşamında yer alması nedeniyle paranın idaresinde söz sahibi olmak istemelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre, göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%45.5) "paranın idaresi" ve "alışveriş", ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%45.5) "paranın idaresi", yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%30.0) "alışveriş", yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%41.0) "paranın idaresi", ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%47.5) "çocukların eğitimi", yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%33.3) "akraba ilişkileri" konularında çatışma yaşayanların oranı ilk sırada yer almaktadır.

Ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%53.3) hiçbir konuda çatışma yaşamadığını belirtenler, ortaöğrenim düzeyinde olanlarda (%45.2) "paranın idaresi", yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%44.4) "alışveriş", yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda (%40.5) "paranın idaresi", ortaöğrenim düzeyi (%46.4)

ile yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda (%31.4) “çocukların eğitimi” konularında çatışma yaşayanların oranı önde gelmektedir.

AİLEDE DEĞER VE AMAÇLARA İLİŞKİN BİLGİLER

Kişinin zamanla kökleşen tercihleri, anıları, eski tecrübeleri, zevkleri, ilgileri, beğendiği, saygı duyduğu ve önem verdiği kavramlar değerlerini oluşturur. Bu nedenle değerler, kişinin ve ailenin bütün davranışları üzerinde etkilidir (103,104).

Değerler yaşantıya yön veren amaçları bunlara ulaşma yollarını belirler(105). Bu bakımdan, gerek ailenin günlük yaşantısı içindeki faaliyetlerin kapsamını ve gerekse ailelerden oluşan toplumun ileride alacağı şekli kavramak için ailenin değer ve amaçlarını incelemek gerekmektedir(106).

Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Değer

Ailelerin en önemli buldukları üç değerinin sırası ile ailelerden göçmenlerde sağlık (%86.4), mutluluk (%48.9) ve sevgi-saygı-anlaşma(%41.2), yerlilerde ise sağlık (%80.7), sevgi-saygı-anlaşma (%53.7) ve mutluluk (%38.1) olduğunu belirtenler ilk üç sırada yer almaktadır.

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir’de yapılan çalışmaya göre değerler arasında %29.2 oranı ile “sağlık”, değeri ilk sırada yer almakta olup, ikinci sırayı “dine bağlılık”, üçüncü sırayı ise “sevgi-saygı-anlaşma” değeri almaktadır. Çopur ve Şafak (92) tarafından Ankara’da yapılan çalışmaya göre, aileler için önemli olan üç değer “sağlık” (%64.8), “aile yaşamı” (%50.2) ve “refah” (%39.8) olduğu saptanmıştır.

Araştırma sonuçları arasındaki bu farklılık araştırmanın yapıldığı tarih, yöre ve grubun özelliğinden kaynaklanmış olabilir.

Ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre göçmenlerde sırası ile ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%81.8), mutluluk (%63.6), aile yaşamı (%54.5); ortaöğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%87.8), mutluluk (%47.6), sevgi-saygı-anlaşma (%41.3); yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%70.0), eşit oranlarla (%50.0) aile yaşamı ile sevgi-saygı-anlaşma, mutluluk (%40.0), yerlilerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%82.1), sevgi-saygı-anlaşma (%52.8) ile mutluluk (%36.4); ortaöğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%77.5), sevgi-saygı-anlaşma (%60.0), mutluluk (%47.5); yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%66.7) sağlık ile aile yaşamı, eşit oranlarla (%44.4) bilgi-eğitim ile sevgi- saygı-anlaşma, mutluluk (%33.3) değerleri en önemli bulunan üç değer arasında ilk sırada yer almaktadır.

Ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre göçmenlerde sırası ile ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%80.0), mutluluk(%66.7), para (maddi zenginlik) (%46.7); ortaöğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%87.3), mutluluk (%48.2), sevgi-saygı-anlaşma (%42.1); yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%77.8), aile yaşamı (%55.6), bilgi-eğitim (%44.4); yerlilerde ilköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%81.0), sevgi-saygı-anlaşma (%55.6) ile mutluluk (%36.6); ortaöğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%83.9), sevgi-saygı-anlaşma (%48.2), mutluluk (%41.1); yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda sağlık (%74.3), sevgi-saygı-anlaşma (%54.3) ile aile yaşamı (%48.6) değerleri en önemli bulunan üç değer arasında önde gelmektedir.

Yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde yerli kadınlar ile göçmen erkeklerde bilgi-eğitim değeri öne çıkmıştır ve bu yüksek eğitim düzeyinde beklenen bir sonuçtur.

Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Amaç

Ailelerin en önemli buldukları üç amaç sırası ile ailelerden gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde sırası ile “sağlıklı bir yaşam”, “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak”, “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” olduğunu belirtenler ilk üç sırada gelmektedir (Göçmen: “sağlıklı bir yaşam” %74.7; “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” %62.4; “mutlu bir yaşamına sahip olmak” %56.1) (Yerli: “sağlıklı bir yaşam” %64.3; “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” %62.7; “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” %54.5)

Ülkemiz genelinde (göçmen/yerli ayrımı yapılmadan) gerçekleştirilmiş çeşitli araştırmalardan; Terzioğlu (67) tarafından Nevşehir’de yapılan çalışmaya göre kadınların belirttikleri tüm amaçlar arasında %25.6 oranı ile “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” önde gelmektedir, bunu “ev sahibi olmak” ve “diğer” amaçlar grubu altında toplanan amaçlar izlemektedir. Çopur ve Şafak (92) tarafından Ankara’da yapılan çalışmada ailelerin finansal amaçlarından “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” ve “finansal açıdan güvenli olmak” önde gelmektedir.

Ailelerde eşlerden kadının öğrenim düzeyine göre göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda sırası ile “sağlıklı bir yaşam” (%77.3), mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%59.1), eşit oranlarla (%45.5) “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” ile “sosyal bir güvenceye sahip olmak”; ortaöğrenim düzeyinde olanlarda “sağlıklı bir yaşam” (%74.1), “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” (%63.5), “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%55.6); yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda eşit oranlarla (%80.0) “sağlıklı bir yaşam” ile “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak”,

“mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%60.0), eşit oranlarla (%20.0) “araba sahibi olmak” ile “diğer” amaçlar, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda “sağlıklı bir yaşam”(%64.6), “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” (%63.1) ile “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%53.8); ortaöğrenim düzeyinde olanlarda “sağlıklı bir yaşam” (%65.0), eşit oranlarla (%55.0) “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” ile “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak, “ev sahip olmak” (%45.0); yükseköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” (%88.9), “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%66.7), “sağlıklı bir yaşam” (%55.6) amaçları en önemli bulunan üç amaç arasında önde gelmektedir.

Ailelerde eşlerden erkeğin öğrenim düzeyine göre göçmenlerde ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda sırası ile “sağlıklı bir yaşam” (%80.0), mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%66.7), “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” (%46.7); ortaöğrenim düzeyinde olanlarda “sağlıklı bir yaşam” (%74.1), “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” (%63.5), “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%54.8); yükseköğrenim ve üstü öğrenim düzeyinde olanlarda “sağlıklı bir yaşam” (%77.8), eşit oranlarla “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak”, “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%66.7), eşit oranlarla (%22.2) “araba sahibi olmak” ile “diğer” amaçlar, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda “sağlıklı bir yaşam”(%65.4), “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” (%56.9) ile “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%53.6); ortaöğrenim düzeyinde olanlarda “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” (%67.9), “sağlıklı bir yaşam” (%62.5) ve “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%50.0); yükseköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde olanlarda “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” (%80.0), “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak” (%65.7), “sağlıklı bir yaşam” (%62.9) amaçları en önemli bulunan üç amaç arasında ilk sırada yer almaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

İnegöl Bölgesi'nde yaşayan Bulgaristan göçmeni ve yerli ailelerin aile yapısını belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Göçmen ve yerli aileler arasında farklılıklar bulunan konular:

- Göçmenlerde “gençlerin kararı, ailenin onayı”, yerlilerde ise “ailenin kararı, gençlerin onayı ” ile evlenme oranı önde gelmektedir. Göçmen kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “gençlerin kararı, ailenin onayı” ile evlenme oranı artarken, “ailenin kararı, gençlerin onayı”, “yalnız ailenin isteği” ve “yalnız gençlerin isteği” ile evlenme oranı azalmaktadır. Yerli kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “gençlerin kararı, ailenin onayı” ile evlenme oranı artmakta, “yalnız ailenin isteği” ve “yalnız gençlerin isteği” ile evlenme oranı düşmektedir. Göçmen erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “gençlerin kararı, ailenin onayı” ile evlenme oranı artarken, “ailenin kararı, gençlerin onayı” ve “yalnız ailenin isteği” ile evlenme oranı azalmaktadır. Yerli erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “gençlerin kararı, ailenin onayı” ile kız kaçırma ve beşik kertmesi gibi “diğer” evlenme oranı artarken, “yalnız ailenin isteği” ile evlenme oranı düşmektedir.
- Eşlerden erkeğin; göçmenlerde “45-54”, yerlilerde ise “35-44” yaş grubunda olanların oranı önde gelmektedir.
- İlk evlenme yaşı; eşlerden kadınların yarısından fazlasında göçmenlerde “20-24”, yerlilerde “15-19” yaş grubundadır. Erkeklerde ise göçmenlerde yarısından fazlası, yerlilerde yarısı “20-24” yaş grubundadır.
- Kadınların ve erkeklerin büyük bölümü göçmenlerde ortaöğrenim, yerlilerde ise ilköğrenim ve daha az öğrenim düzeyinde bulunmaktadır.

- Kadınların göçmenlerde yarıdan fazlası, yerlilerde ise küçük bir oranı çalışmaktadır.
- Hem göçmenlerin hem de yerlilerin büyük bir bölümünün çocuğu vardır ve her iki grupta da 2 çocuğu olanlar önde gelmektedir. Ancak göçmenlerde 2 çocuğu olan ailelerin oranı yerlilerdekinden daha yüksektir.
- Yerlilerde (33 aile) akraba evliliği yapanların oranı göçmenlerdekinden (2 aile) yüksektir.
- Göçmenlerde 2 kişinin, yerlilerde ise 1 kişinin aileye gelir sağlama oranı ilk sırada yer almaktadır.
- Aynı çevrede yerlilerle birlikte yaşamaktan memnun olduğunu belirten göçmenlerin oranı, göçmenlerle yaşamaktan memnun olduğunu belirten yerlilerin oranından düşüktür.
- Gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde evle ilgili faaliyetlerde sorumluluk dağılımı konusunda alışveriş ve aile bütçesini düzenleme faaliyetleri dışındaki tüm faaliyetleri kadının gerçekleştirdiği ailelerin oranı ilk sırada yer almaktadır; ancak göçmenlerde bu oran yerlilerdekinden düşüktür. Bu faaliyetlerden ev temizliğinde yerli kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe” kadın ve aile üyeleri” ile “diğer aile üyeleri” tarafından yürütölme oranı ve erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “diğer aile üyeleri” tarafından yürütölme oranı düşmektedir. Bulaşık yıkamada yerli kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “eşler tarafından birlikte” yürütölme oranı artarken, “kadın ve aile üyeleri” tarafından yürütölme oranı azalmaktadır. Ütü yapmada göçmen kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “kadın” ile “eşler tarafından birlikte” yürütölme oranı artarken, “diğer aile üyeleri”

tarafından yürütölme oranı düşmektedir. Yerli kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “kadın” tarafından yürütölme oranı düşerken, “erkek” ve “eşler tarafından birlikte” yürütölme oranı artmaktadır. Göçmen erkeklerin öğrenim düzeyi yükseldikçe “kadın”, “eşler tarafından birlikte” ve “ailece” yürütölme oranı artarken “diğer aile üyeleri” tarafından yürütölme oranı azalmaktadır. Yerli erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “kadın ve aile üyeleri” tarafından yürütölme oranı azalmaktadır. Çocuk bakımında yerli erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “eşler tarafından birlikte” yürütölme oranı artmaktadır.

- Alışveriş faaliyetini göçmenlerde eşlerin birlikte, yerlilerde ise kadının yürüttüğü ailelerin oranı önde gelmektedir. Yerli kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “kadın ve aile üyeleri” tarafından yürütölme oranı artarken “diğer aile üyeleri” tarafından yürütölme oranı azalmaktadır.
- Aile bütçesini düzenleme ile ilgili faaliyetlerin göçmenlerde eşler tarafından birlikte, yerlilerde erkek tarafından yürütölme oranı ilk sırada yer almaktadır. Yerli erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “kadın”, “erkek” ve “diğer aile üyeleri tarafından” yürütölme oranı azalırken “eşler tarafından birlikte” yürütölme oranı artmaktadır.
- Gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde kız-erkek çocuklarının eğitimi, eş seçimi ve evlendirilmesi konusunda kararı çocuğun kendisinin verdiği ailelerin oranı ilk sırada yer almaktadır; fakat bu oran göçmenlerde yerlilerdekinden yüksektir. Bu faaliyetlerden kız çocuklarının eğitimi konusunda göçmenlerde erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “çocuk ya da çocuklar” tarafından karar verilme oranı azalırken, “ailece” karar verme oranı artmaktadır. Erkek çocukların eğitimi konusunda ise yerli kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “eşler tarafından birlikte” karar verme oranı artmaktadır.

- Hem göçmenlerde hem de yerlilerde kadın veya erkeğin akrabalarıyla görüşme ve onları ziyaret etme ile tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konularındaki kararları eşlerin birlikte verdiği ailelerin oranı önde gelmektedir; ancak göçmenlerde bu oran yerlilerdekinden yüksektir. Tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusunda karar verme biçimi üzerinde göçmenlerde erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “erkek” ve “eşler tarafından birlikte” karar verilme oranı azalırken, “çocuk ya da çocuklar”, “ailece” ve “diğer aile üyeleri” tarafından verilme oranı artmaktadır.
- Kiminle veya kimlerle görüşüleceği, kimlere gidilip gelinebileceği ile oturulacak evin yeri ve özellikleri konularında kararları, göçmenlerde eşlerin birlikte, yerlilerde ise kadının verdiği ailelerin oranı ilk sırada yer almaktadır.
- Gelirin nerelere harcanacağı konusunda kararı gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde eşlerin birlikte verdiği ailelerin oranı önde gelmektedir; fakat göçmenlerde bu oran yerlilerdekinden yüksektir.
- Göçmenlerin büyük çoğunluğu, yerlilerin ise yarıdan fazlası ev sahibidir. Göçmen kadınlar ile yerli erkeklerin öğrenim düzeyi yükseldikçe ev sahibi olanların oranı artmaktadır.
- Özel aracı olan yerlilerin oranı göçmenlerden yüksektir. Gerek göçmen gerekse yerli kadınların ve erkeklerin öğrenim düzeyi yükseldikçe özel araç sahibi olanların oranı artmaktadır.
- Hem göçmenlerde hem de yerlilerde 2 tane cep telefonu olanlar ilk sırada yer almakta ancak göçmenlerde bu oran yerlilerdekinden düşüktür. Göçmen kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “telefonu olmayanların” ve “1 tane” olanların oranı azalırken, “2 tane” ve “3 tane” olanların oranı artmaktadır. Göçmen erkeğin öğrenim düzeyi

yükseldikçe “telefonu olmayanların” oranı azalırken, “3 tane” ve “4 tane” olanların oranı artmaktadır.

- Eşlerden kadın, göçmenlerin yarısından fazlasında, yerlilerin ise az bir kısmında aileye gelir getirmektedir.
- Eşlerden erkek, gerek göçmenlerin gerekse yerlilerin tamamına yakınında aileye gelir getirmektedir; ancak bu oran yerlilerde göçmenlerdekinden yüksektir.
- Aileye gelir getiren kız çocuklarının oranı göçmenlerde yerlilerdekinden yüksektir.
- Eşlerden kadının ve erkeğin göçmenlerde yarısından fazlası, yerlilerde ise yarısından azı Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlıdır.
- Aileyle birlikte yaşayan kız çocuklarının göçmenlerde yaklaşık 3/4’ü, erkek çocuklarının yarısından fazlası, yerlilerde hem kız çocuklarının hem de erkek çocuklarının yarıya yakını Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlıdır.
- Aileyle birlikte yaşayan diğer aile üyelerinin yarıya yakını göçmenlerde yurt dışından bir sosyal güvenlik kurumuna, yerlilerde ise Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlıdır.
- Göçmenlerde tasarruf yapamayanlar, yerlilerde ise tasarruflarını altın şeklinde değerlendirenler ilk sırada yer almaktadır.
- Anne-çocuk ile kardeşler arası ve uzak akrabalarla olan ilişkilerde karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık düzeyi gerek göçmenlerin gerekse yerlilerin büyük bir bölümü tarafından “genel olarak yeterli” biçiminde

değerlendirilmektedir; ancak bu oran göçmenlerde yerlilerdekenden yüksektir.

- Göçmenlerde paranın idaresi, yerlilerde ise çocukların eğitimi ile ilgili konularda çatışma yaşayan ailelerin oranı önde gelmektedir.
- En önemli bulunan üç değer sırası ile göçmenlerde sağlık, mutluluk ve sevgi-saygı-anlaşma, yerlilerde ise sağlık, sevgi-saygı-anlaşma ve mutluluktur.

Göçmen ve yerli aileler arasında farklılık bulunmayan konular:

- Hem göçmenlerde hem de yerlilerde eşlerden kadının yaşı, “35-44” yaş grubunda olanların oranı ilk sırada yer almaktadır.
- Hem göçmenlerde hem de yerlilerde erkeklerin büyük bir bölümü çalışmaktadır.
- Gerek göçmenlerin gerekse yerlilerin yaklaşık 3/4’ü çekirdek aile tipindedir.
- Geniş aile tipinde yaşayanların çoğunluğu gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde erkeğin yakınları ile beraber yaşamaktadır.
- Gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde 501 YTL-1000 YTL gelire sahip olanların oranı ilk sırayı almaktadır. Göçmen kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “500 YTL ve daha az” gelir düzeyinde bulunanların oranı azalırken “1501 YTL ve üzeri” gelir düzeyinde bulunanların oranı artmaktadır. Yerli kadının öğrenim düzeyi yükseldikçe “500 YTL ve daha az” ile “501-1000 YTL”gelir düzeyinde bulunanları oranı azalırken “1501 YTL ve üzeri” gelir düzeyinde bulunanların oranı artmaktadır. Göçmen erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “500 YTL ve

daha az” gelir düzeyinde bulunanları oranı azalırken”1001-1500 YTL” ile “1501 YTL ve üzeri” gelir düzeyinde bulunanların oranı artmaktadır. Yerli erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “500 YTL ve daha az” ile “501-1000 YTL”gelir düzeyinde bulunanları oranı azalırken,”1001-1500 YTL” ile “1501 YTL ve üzeri” gelir düzeyinde bulunanların oranı artmaktadır.

- Gerek göçmenlerin gerekse yerlilerin tamamına yakınının sabit telefonu vardır. Göçmen kadın ile yerli erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe telefonu olanların oranı artmaktadır.
- Göçmenlerde de yerlilerde de gelir kaynağı hizmet geliri(ücret) olanların oranı çoğunluktadır.
- Ailede gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde erkek çocuklarının küçük bir bölümü, diğer aile üyelerinin ise büyük bir bölümü aileye gelir getirmektedir.
- Hem göçmenlerin hem de yerlilerin gelirlerinden en büyük payı alan harcama grubu “gıda”dır. Yerli erkeğin öğrenim düzeyi yükseldikçe “gıda” ve “konut”a yapılan harcama oranı azalırken, “ulaşım” ve “eğitim”e yapılan harcama oranı artmaktadır.
- Eşler arası, baba-çocuk arası ve yakın akrabalarla olan ilişkilerde karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık ile eşler arasında ailenin geleceği ile ilgili çeşitli konularda konuşulma düzeyi gerek göçmenlerin gerekse yerlilerin çoğunluğu tarafından “genel olarak yeterli” biçiminde değerlendirilmektedir.
- Gerek göçmenlerde gerekse yerlilerde en önemli bulunan üç amaç sırası ile “sağlıklı bir yaşam”, “çocuklara iyi bir gelecek sağlamak” ve “mutlu bir aile yaşamına sahip olmak”tır.

Yukarıdaki sonuçlarda da vurgulandığı gibi; eşlerin evlenme biçimleri, kadınların ilk evlenme yaşı, gerek kadınların gerekse erkeklerin öğrenim düzeyleri, kadınların çalışma durumları, sahip olunan çocuk sayısı, akraba evliliği, evle ilgili faaliyetlerde sorumluluk dağılımı ve karar verme konuları açısından göçmen ailelerin daha çağdaş yapıya sahip oldukları kanısı uyanmaktadır. Göçmen ve yerli aileler arasında bu konulardaki farklılık, birbirlerinin örf, adet ve moral ilkelerinden yeterince etkilenmediklerini düşündürmektedir.

Yapılan bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre,

- Göçmen ve yerli ailelerin aile yapısına ilişkin konularda, göçün hâlâ devam ettiği dikkate alınarak, çalışmaların ülke genelini de kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması,
- Göçmen ve yerli aileler arasında ilişkileri detaylı olarak inceleyen araştırmalar yapılması,
- Bu araştırmada aile yapısı açısından incelenen her bir konunun sosyo-psikolojik ölçekler kullanılarak ya da geliştirilerek ayrı ayrı incelenmesi ve özellikle de kültürleşme süreci ile ilgili birlikte yaşamaktan memnun olma düzeyinin saptanması ve yapılan yeni araştırmalara bağlı olarak politikalar belirlenmesi,

göçmenlerin ve bölge yerlilerinin daha kolay ilişkiye girmelerine ve kültürleşme süreçlerinin daha kısa sürede gerçekleşmesine yardımcı olacaktır.

KAYNAKLAR

1. Sarıcaoğlu, M. E. (1999). İskan-ı Muhacirin İ'ane Pulları (Osmanlı Devleti'nin Göçmen Harcamalarında Uyguladığı Bir Finansman Yöntemi). Osmanlı Toplum 4 (S: 603-611). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
2. Halaçoğlu, A. (1999).Balkan Savaşlarında Anadolu'ya Yönelik Göçler ve Sonuçları. Osmanlı Toplum 4 (S: 669-676). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
3. Kocacık, F. (1999). Rumeli'den Anadolu'ya Yönelik Göçler ve Sonuçları. Osmanlı Toplum 4. (S: 655-660). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
4. Doğanay, F. (1997). Türkiye'ye Göçmen Olarak Gelenlerin Yerleşimi. II.Ulusal Sosyoloji Kongresi. Toplum ve Göç. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü – Sosyoloji Derneği 20-21-22 Kasım 1996 Mersin. Sosyoloji Derneği Yayın No: 5 D.İ.E. Yayın No: 2046, Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Ankara. S:194-205.
5. Ekici, N. (2003). Bulgaristan'dan Anavatana Göçler. Uluslararası Göç ve Türkiye Yeni Eğilimler, Sorunlar ve Çözüm Arayışları Sempozyumu. (Sunum Özetleri). Erişim: 12.04.2005, http://goc.bilgi.edu.tr/sunumlar_b.html
6. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü (1996). Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü: Hizmet Uygulamaları Genel Envanteri. Uygulama Raporları ve Notları, Ankara. S:138 (Doğanay, F.(1997). Türkiye'ye Göçmen Olarak Gelenlerin Yerleşimi. II.Ulusal Sosyoloji Kongresi. Toplum ve Göç. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü – Sosyoloji Derneği 20-21-22 Kasım 1996 Mersin. Sosyoloji Derneği Yayın No: 5 D.İ.E. Yayın No: 2046, Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Ankara, S:197'den alınmıştır).
7. T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı (1990). T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı: Sosyal Planlama Başkanlığı. Hizmete Özel:

Bulgaristan'dan Türk Göçleri, Ankara. S: 6,10.(II.Ulusal Sosyoloji Kongresi. Toplum ve Göç. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü – Sosyoloji Derneği 20-21-11 Kasım 1996 Mersin. Sosyoloji Derneği Yayın No: 5 D.İ.E. Yayın No: 2046, Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Ankara. S:197'den alınmıştır).

8. Şahin, Z. (2005). Türkiye'ye Yönelik Dış Göçteki Değişim ve Süreklilik. Erişim: 27.04.2005, [http:// www. stradigma.com/turkce/nisan2003/print_12.html](http://www.stradigma.com/turkce/nisan2003/print_12.html) from

9. Williams, H.A. (1990). Families in Refugee Camps. *Human Organization*. 49(2),100-109.

10. Meredith, W. H. ve diğ. (1986). Family Stress and Cultural Adaptation: Home Economics Needs of Lao Hmong Refugees. *Home Economics Research Journal*. 15(2),90-96.

11. Türkarslan, N. (1997a). *Bursa İlinde Meskun Bulgaristan Göçmenlerinin Etno-Sosyolojik İncelenmesi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

12. Güvenç, B. (1994). *İnsan ve Kültür*. Remzi Kitabevi A.Ş. Evrim Matbaacılık Ltd.Şti. İstanbul.

13. Sanay, E. (1985). *Genel Sosyoloji Dersleri*. Ankara:Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu Basımevi. (Türkarslan, N.(1997). Bursa İlinde Meskun Bulgaristan Göçmenlerinin Etno-Sosyolojik İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Basılmamış Doktora Tezi. Ankara. S:27'den alınmıştır)

14. Kongar, E. (1985). *Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği*. İstanbul: Remzi Kitabevi. (Türkarslan, N.(1997). Bursa İlinde Meskun Bulgaristan Göçmenlerinin Etno-Sosyolojik İncelenmesi. Hacettepe

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Basılmamış Doktora Tezi. Ankara. S:27'den alınmıştır)

15. Chimbos, P.D. (1972). A Comparison of the Social Adaptation of Dutch, Greek and Slovak Immigrants in a Canadian Community. *International Migration Review*. 6(3),230-244.
16. Johnson, P. J. (1989). Changes in Financial Practices: Southeast Asian Refugees. *Home Economics Research Journal*. 17(3),241-252.
17. Borjas, G.J. ve Bronas S.G. (1991). Immigration and the Family. *Journal of Labor Economics*. 9(2),123-148.
18. Jensen, L.(1991). Secondary Earner Strategies and Family Poverty: Immigrant-Native Differentials, 1960-1980. *International Migration Review*. Spring 25(1),113-140.
19. Lipson, G. ve Miller, S. (1994). Changing Roles of Afghan Refugee Women in the United States. *Health Care for Women International*. 15(3),171-180.
20. Chaichian, M.A. (1997). First Generation Iranian Immigrants and the Question of Cultural Identity: The Case of Iowa. *The International Migration Review*. 31(3),612-627.
21. Foner, N. (1997). The Immigrant Family: Cultural Legacies and Cultural Changes. *The International Migration Review*. Winter 31(4),961-674.
22. Blank, S. ve Torrecilha, R.S. (1998). Understanding the Living Arrangements of Latino Immigrants: A Life Course Approach. *The International Migration Review*. 32(1),3-19.

23. Dasgupta, S.D. (1998). Gender Roles and Cultural Continuity in the Asian Indian Immigrant Community in the U.S. *Sex Roles*. Jun 38(11/12),953-974.

24. Evans, M.D.R. ve Lukic, T. (1998). The Impact of Resources and Family-Level Cultural Practices on Immigrant Women's Workforce Participation. *Gender Issues*. Fall16(4),52-83.

25. Gowan, M. ve Trevino, M. (1998). An Examination of Gender Differences in Mexican-American Attitudes Toward Family and Career Roles. *Sex Roles*. Jun38(11/12),1079-1093.

26. Ebaugh, H.R. ve Chafetz, J.S. (1999). Agents for Cultural Reproduction and Structural Change: The Ironie Role of Women in Immigrant Religious Institutions. *Social Forces*. Dec78(2),585-612.

27. Zhang, P. ve Sanders, J. (1999). Extended Stratification: Immigrant and Native Differences in Individual and Family Labor. *The Sociological Quarterly*. 40(4),681-704.

28. Phinney ve diğ. (2000). Cultural Values and Intergenerational Value Discrepancies in Immigrant and Non-Immigrant Families. *Child Development*. Mar.-Apr. 7(2),528-539.

29. Chattopadhyay, A. (2000). Gender Differences in Socioeconomic Returns to Family Migration in Malaysia: The Role of Family Decision Making Versus Labor Market Stratification. *Gender Issues*. Spring18(2), 29-48.

30. Phalet, K. ve Schonpflug, U. (2001). Intergenerational Transmission in Turkish Immigrants Families: Parental Collectivism, Achievement Values and Gender Differences. *Journal of Comparative Family Studies*. 32(4),489-504.

31. Reniers, G. (2001) The Post-Migration Survival of Traditional Marriage Patterns: Consanguineous Marriages among Turks and Moroccans in Belgium. *Journal of Comparative Family Studies*. 32(1),21-45.

32. Wu, L. ve Thomson, E. (2001). Race Differences in Family Experience and Early Sexual Initiation: Dynamic Models of Family Structure and Family Change. *Journal of Marriage and Family*. 63,682-696.

33. Darvishpour, M. (2002). Immigrant Women Challenge the Role of Men: How the Changing Power Relationship within Iranian Families in Sweden Intensifies Family Conflicts after Immigration. *Journal of Comparative Family Studies*. 33(2),271-296.

34. Johnson, P. J. (2003). Financial Responsibility for the Family: The Case of Southeast Asian Refugees in Canada. *Journal of Family and Economic Issues*. 24(2),121-142.

35. Kwak, K. (2003). Adolescents and Their Parents: A Review of Intergenerational Family Relations for Immigrant and Non-Immigrant Families. *Human Development*. 46,115-136.

36. Liu, J.ve Kerr, D. (2003). Family Change and Economic Well-being in Canada: The Case of Recent Immigrant Families with Children. *International Migration*. 2003, 41(4),113-140.

37. Safdar, S. ve diğ. (2003). The Process of Acculturation and Basic Goals: Testing a Multidimensional Individual Difference Acculturation Model with Iranian Immigrants in Canada. *Applied Psychology: An International Review*. 52(4),555-579.

38. Wellner, A.S. (2003). The newest American Families: Hispanic and Asian Immigrants Bring a Traditional Family Structure with them. *Forecast*. 23(4),6-9.
39. Wall, K. ve Jose, J. S. (2004). Managing Work and Care: A Difficult Challenge for Immigrant Families. *Social Policy&Administration*. 38(6),591-621.
40. Arı, O. (1960). Bulgaristanlı Göçmenlerin İntibakı. 1950-1951 Senelerinde Bulgaristan'dan Tehcir Edilen Türk Göçmenlerinden Yalnız Bursa'da Hürriyet Mahallesinde ve İstanbul'da Taşıtlarla'da İskan Edilenlerin İntibakı ile İlgili Sosyolojik Problemler. Rekor Matbaası, Ankara.
41. Kocacık, F. (1978). *Bulgaristan'dan Anadolu'ya Yönelik Göçler (1978-1900) Karşılaştırmalı Yerli ve Göçmen Köyü Monografileri*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
42. Özönder, M.C. (1979). *Manisa İli Salihli İlçesi Kurtuluş Mahallesinde Meskün Göçmenlerin Sosyal Bünyeye İntibakları*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
43. Uzelli, G. (1990). *Bulgaristan Türkleri'nde Gelenek, Görenek ve Giyim Kuşam*. Bilim Uzmanlığı Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
44. Toğrol, B. (1989). *112 Yıllık Göç. 1898 Yazındaki Üç aylık Göç'ün Tarihi Perspektif İçinde Psikolojik İncelemesi*. Boğaziçi Üniversitesi Matbaası. İstanbul.
45. Toğrol, B. (1991). *Direnış. Bulgaristan Türklerinin 114 Yıllık Onur Mücadelesinin Karşılaştırmalı Psikolojik İncelemesi*. Boğaziçi Üniversitesi Matbaası. İstanbul.

46. Akın, N. (1991). *Bulgaristan'dan Zorunlu Göç Eden Soydaş Ailelerin Altı Yaş Grubu Çocuklarının Psiko-Sosyal Özelliklerinin İncelenmesi*. Bilim Uzmanlığı Tezi, . Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
47. Başal, H.A. (1996). *Bulgaristan'dan Türkiye'ye Zorunlu Göç Etmiş Türklerle Türkiye'de Sürekli Yaşayan Türklerin Kendilerini ve Birbirlerini Algılamaları ve Modernlik Bakımından Karşılaştırılması*. T.C. Uludağ Üniversitesi Araştırma Fonu İşletme Müdürlüğü Proje No:95/12. Bursa.
48. Çavuşoğlu, H. (1999). *Bursa'da Yerleşik Yugoslavya-Makedonya Göçmenleri'nin Sosyo-Kültürel Yapısı ve Sosyal Bünye ile Bütünleşme Durumu*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
49. Vatansever, N. (1999). *Göçmen Olan veya Olmayan Ailelerin On-Oniki Yaş Grubundaki Çocukların Anne-Baba Tutumları ve Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
50. Çağlayan, S. (2005). *Göç Yağmurundan Kaçarken Doluya Tutulmak. 1989 ve Sonrası Bulgaristan Göçmeni Türkler Üzerine Yapılmış Bir Çalışma*. Erişim: 28.03.2005, <http://155.223.1.158/edergi/sosyoloji/2004/s1213/5.pdf>
51. Kiroğlu, M.M. (2002). *Bulgaristan Göçmeni Kadınların İş Yaşamına İlişkin Tutum ve Davranışları*. Bilim Uzmanlığı Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
52. Pakdemir, H. (1992). *Bulgaristan'dan Gelen Göçmenlerin Türkiye'nin Sosyal Yapısına Etkileri (Eğitim, İstihdam, İskan)*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
53. Dimitrova, D. (2002) Between Adaptation and Nostalgia: The Bulgarian Turks in Turkey. Bulgarian Turkish Immigrants of 1989 in the Republic of Turkey. Erişim: 04.02.2002, http://www.omda.bg/imir/studies/nostalgia_2.html

54. Maranki, A. (1990). *Sosyal Yönleri İtibariyle Bulgaristan'dan Göç*. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
55. Kibria, N. (1989). Patterns of Vietnamese Refugee Women's Wagerwork in the U.S. *Ethnic Groups*.7,297-323.
56. Tony, H. ve Lawrence, L. (1994). The Impact of Migration on the Sexual Division of Family Work: A Case Study of Italian Immigrant Couples. *Journal of Comparative Family Studies*. 25(2),167.
57. Boone, M.S. (1994). Thirty-Year Retrospective on the Adjustment if Cuban Refugee Women. *Reconstructing Lives, Recapturing. Meaning Refugee Identity Gender and Culture Change*. Co-Edited By Linda A. Camino and Ruth M. Krulfeld. Gordon and Breach Publishers.
58. Phan, T.T. (1996). Voices of Silent Shadows: A Feminist Perspective on Refugee Women. Dalhousie Üniversitesi Yayınlanmamış Master Tezi(Abstract).
59. Faragallah, M.H. ve diğ. (1997). Acculturation of Arab-American Immigrants: An Exploratory Study. *Journal of Comparative Family Studies*. 28(3),182-204.
60. Glick, J.E. ve diğ. (1997). Immigration and Changing Patterns of Extended Family Household Structure in the United States: 1970-1990. *Journal of Marriage and the Family*. 59(1),177-191.
61. Lim, I.S. (1997). Korean Immigrant Women's Challenge to Gender Inequality at Home: The Interplay of Economic Resources, Gender, and Family. *Gender&Society*. 11(1),31-51.

62. Kulig, J.C. (1998). Family Life Among El Salvadorans, Guatemalans and Nicaraguans: A Comparative Study. *Journal of Comparative Family Studies*. 29(3),469-480.
63. Min, P.G. (2001). Changes in Korean Immigrants' Gender Role and Social Status, and Their Marital Conflicts. *Sociological Forum*. 16(2),301-320.
64. Nuruan M. ve diğ. (2006). Federal Almanya'da Yaşayan Türklerin Aile Yapısı ve Sorunları Araştırması. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü. Erişim: 07.02.2006, <http://www.aile.gov.tr/almanya.pdf>
65. Çıngı, H. (1994). Örneklem Kuramı. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi Basımevi.
66. Timur, S. (1972). Türkiye'de Aile Yapısı. Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.
67. Terzioğlu, R. G. (1973). *Ev İdaresi Yönünden Aileler Üzerinde Bir Araştırma*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
68. Terzioğlu, R. G. (1978). *Malatya İli Kırsal ve Kentsel Alanlarında Yaşayan Ailelerin Ev Yönetimi Biçimi ve Kadının Yönetimdeki Etkinliği Üzerinde Bir Araştırma*. Doçentlik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
69. Atalay, B. ve diğ. (1993). *Türk Aile Yapısı Araştırması*. T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Planlama Genel Müdürlüğü Araştırma Dairesi Yayın No:DPT:2313-SPGM:421. Ankara.
70. Dikeçligil, B. ve diğ. (1998). *Metropolde Kariyer Meslekleri ve Aile Yapısı Temelinde Yaşama Tarzları*. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları. Ankara.

71. Sümbüloğlu, K ve Sümbüloğlu, V. (1990). *Biyoistatistik*. Hatipoğlu Yayınevi.Ankara.
72. Corcoran, C.,D., Senchaudhuri, P., Mehta, C., R. ve Patel, N., R. (2005). Exact Inference for Categorical Data. P. Armitage ve T. Colton (Ed.). Encyclopedia of Biostatistics. (2.bs.), (C.3, S.1804-1920). England: John Wiley&Sons Ltd.
73. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması Sonuçları 1998 (1999). (Türkiye’de Kadın 2001. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü. Ankara,2001. S:30’dan alınmıştır).
74. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (1997). T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü 1997 Evlenme İstatistikleri. (Türkiye’de Kadın 2001. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü. Ankara,2001. S:29’dan alınmıştır).
75. Kabaklı, L.Ç.(2003). *Türk Ailesinde Karar Mekanizmaları ve Kadının Rolü*. Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
76. İlgili Devlet Bakanlığı İstatistik Bilgileri. (Maranki, A. (1990) *Sosyal Yönleri İtibariyle Bulgaristan’dan Göç*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, S:96’dan alınmıştır).
77. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (2003). 2000 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları. T.C.Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Yayın Numarası:2759. Ankara.
78. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması Sonuçları 1993 (1994). (Türkiye’de Kadın 2001. T.C.

Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü. Ankara,2001. S:30'dan alınmıştır.)

79. Tunçbilek, E. (2001). Clinical Outcomes of Consanguineous Marriages in Turkey. Turk J Pediatr. Oct-Dec; 43(4):277-279. (Akraba Evliliği. Erişim: 15.08.2006, <http://www.hecettepem.org.Tr/makaleler.php?a=&b=11&mNo=132> S:1'den alınmıştır.)

80. Tekbaş, Ö.F. ve diğ. (2005). Genç Erişkin Erkekler Arasında Akraba Evliliği Sıklığının ve Nedenlerinin Araştırılması [*Elektronik Sürüm*]. TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni. 4(3),120-128.

81. Gönüllü, M. ve İçli, G. (2001). Çalışma Yaşamında Kadınlar: Aile ve İş İlişkileri [*Elektronik Sürüm*]. C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi. Mayıs 25(1),81-100.

82. Şafak, Ş. (1985). *Ailede Sorumluluk Dağılımı ve Bunu Etkileyen Faktörler*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

83. Bayraktar, M. ve Erel, S. (1986). Ailede Kadının Rolü Kavramının Evli Kadınlar ve Erkekler Açısından Karşılaştırmalı Analizi. *Ev Ekonomisi Dergisi*. Ocak1(1),3-8.

84. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (1996).1990'lı Yıllarda Kadın (Türkiye'de Kadın 2001. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü. Ankara,2001. S:65-67'den alınmıştır).

85. Mannino, F. V. ve diğ. (1968). Relationship Between Parental Attitudes and Behavior. *The Family Coordinator*. 17:237-240. (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. Türk Aile Yapısı Özel İhtisas Komisyonu Raporu(1989). VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Ö.İ.K Raporu. Yayın No:DPT:2165-ÖİK:338. S:47'den alınmıştır).

86. Çopur, Z. ve Terzioğlu, G. (2000). Ailelerin Tasarruf ve Yatırım Eğilimlerinin İncelenmesi. *Ev Ekonomisi Dergisi*. Haziran 6(6),40-48.
87. Terzioğlu, G. ve Şafak, Ş. (1988). Money Use and Purchases in Families in Which the Wife Works: A Turkish Example. *Journal of Consumer Studies and Home Economics*. 12,341-348.
88. Çopur, Z. ve Şafak, Ş. (2003). Ailede Gelirin Kullanımına İlişkin Karşılaşılan Problemlerin İncelenmesi. *Aile ve Toplum*. 5(6),5-11.
89. Terzioğlu, R.G. (1990). Ailenin Ekonomik Faaliyetleri. Türkiye'de Aile Yıllığı. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları. Ankara. S:110-113.
90. T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu. Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2002, 2003 ve 2004 Yılları Eylem ve İşlemlerinin Araştırılıp Denetlenmesine İlişkin Rapor Özeti. Erişim: 10.09.2006, http://www.cankaya.gov.tr/tr_html/DDK/tkonut.htm
91. Aydın, A. (2001). *Kadının Çalıştığı ve Çalışmadığı Ailelerin Ekonomik Faaliyetlerinin İncelenmesi*. Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
92. Çopur, Z. ve Şafak, Ş. (2002). *Aile Değerlerinin Finansman Uygulamalarına Etkisinin İncelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksek Okulu Yayınları No:9 Araştırma Serisi:9. Bizim Büro Basımevi, Ankara.
93. T.C.Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (2004). Türkiye İstatistik Yıllığı, 2004. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü. Erişim: 22.12.2005, http://www.die.gov.tr/yillik/yillik_2004.pdf

94. T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (2006). Türkiye İstatistik Yıllığı 2005. T.C.Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu. Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara Erişim: 12.08.2006, <http://www.tuik.gov.tr/yillik/yillik.pdf>
95. Arpacı, F. (2006). Yoksul Ailelerde Yaşam Kalitesinin Sürdürülebilirliği. I. Uluslararası Ev Ekonomisi Kongresi. Ankara: Oluşum Yayıncılık. S:611-620.
96. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (2004). 1999 Türkiye Konut Araştırması. Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Yayın No:2886.
97. Türkarslan, N.(1997b). Bursa'da Meskun Bulgaristan Göçmenlerinin Ekonomik Durumları Üzerine Bir İnceleme. II.Ulusal Sosyoloji Kongresi. Toplum ve Göç. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü – Sosyoloji Derneği 20-21-22 Kasım 1996 Mersin. Sosyoloji Derneği Yayın No: 5 D.İ.E. Yayın No: 2046, Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Ankara. S:206-209.
98. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (1990). 1987 Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi Sonuçları. Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Yayın No:1439.
99. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (1997). 1994 Hanehalkı Tüketim Harcamaları Anketi Sonuçları. Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası. Yayın No:2030.
100. Öngel, E. Ve diğ. (1997). *Yüksek Enflasyonun Aile İçi İlişkiler Üzerinde Etkisi*. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları. Yayın No: 101. S:91,94,182.
101. Bilen, M. (1978). *Ailede Sağlıklı İlişkiler*. Mars Matbaası. Ankara.

102. Bell, N.W. ve Vogel, E.F. (1968). *A Modern Introduction to the Family*. New York: The Free Press. S:33. (Bilen, M.(1978). Ailede Sağlıklı İlişkiler. Mars Matbaası. Ankara. S:11'den alınmıştır).

103. Mace, R.D. (1972). Do Values Change? No Values As a Constant, Penneys Forum, Spring Summer, New York: J. C. Penney Co. Inc. S:17. (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. Türk Aile Yapısı Özel İhtisas Komisyonu Raporu(1989). VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Ö.İ.K Raporu. Yayın No:DPT:2165-ÖİK:338. S:47,48'den alınmıştır).

104. Kohlmann, E.L. ve Smith,F.(1970). Assesing Values Related to Home and Family Life, *Journal of Home Economics*. 62(9),656-660. (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. Türk Aile Yapısı Özel İhtisas Komisyonu Raporu(1989). VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Ö.İ.K Raporu. Yayın No:DPT:2165-ÖİK:338. S:47,48'den alınmıştır).

105. Crandall, D.R. ve Wolfe, M.(1960). New Exploration in Home Management, *Journal of Home Economics*. 52(8),637. (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. Türk Aile Yapısı Özel İhtisas Komisyonu Raporu(1989). VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Ö.İ.K Raporu. Yayın No:DPT:2165-ÖİK:338. S:48'den alınmıştır).

106. Barton, A. ve Gilehrst, V.(1970). Needs and Intrest of Young Homemakers Living in Two-Low Income Housing Projects. *Journal of Home Economics*. 62(6),389-392. (T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. Türk Aile Yapısı Özel İhtisas Komisyonu Raporu (1989). VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Ö.İ.K Raporu. Yayın No:DPT:2165-ÖİK:338. S:48'den alınmıştır).

EK1. İnegöl Bölgesi'nde Yaşayan Bulgaristan Göçmeni ve Yerli Ailelerin Aile Yapısına İlişkin Anket Formu

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
AİLE VE TÜKETİCİ BİLİMLERİ BÖLÜMÜ
İNEGÖL BÖLGESİ'NDE YAŞAYAN BULGARİSTAN GÖÇMENİ VE YERLİ
AİLELERİN AİLE YAPISINA İLİŞKİN
ANKET FORMU**

Adı Soyadı:

Adres:

Aile No:

AİLELER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1- Ailelerin göçmen veya yerli olma durumu

1	Göçmen
2	Yerli

2- Eşinizle nasıl evlendiniz?

1	Görücü usulüyle evlendik
2	Görücü usulüyle ama, kararı birbirimizi tanıdıktan sonra ikimiz verdik
3	İkimiz anlaşarak evlendik
4	Diğer(Belirtiniz).....

3- Eşlerin yaşları

Yaş	Kadın	Erkek
18-24		
25-34		
35-44		
45-54		
55-64		
65+		

4- Eşlerin ilk evlenme yaşı

Yaş	Kadın	Erkek
14 ve daha aşağı		
15-19		
20-24		
25-29		
30-34		
35 ve üzeri		

5-Eşlerin öğrenim düzeyi

Öğrenim Düzeyi	Kadın	Erkek
İlköğrenim ve daha az		
Ortaöğrenim		
Yükseköğrenim ve üstü		

6- Eşlerin çalışma durumu

Çalışma Durumu	Kadın	Erkek
Çalışıyor		
Çalışmıyor		
Emekli		

7-Ailelerin çocuğa sahip olma, çocukların yaş, cinsiyet, öğrenim ve aileyle birlikte yaşama durumu(01-Erkek 02-Kız)

Cinsiyet	Yaş	İlköğrenim ve daha az	Ortaöğrenim	Yükseköğrenim ve üstü
Yok				

8- Aile tipi

1	Çekirdek
2	Geniş(Açıklayınız).....

9-(Eğer geniş aile ise) Eşlerden hangisinin yakınları ile beraber oturdukları

1	Kadının akrabası
2	Erkeğin akrabası
3	Diğer(Açıklayınız).....

10- Eşinizle aranızda akrabalık var mı?

1	Evet
2	Hayır

11-Ailenin ortalama aylık geliri

.....

12-Aileye gelir getiren kişi sayısı

--	--

13- Çevrenizdeki göçmen/yerli ailelerle birlikte yaşamaktan memnun musunuz?(Göçmen ailelere yerlilerle yaşamaktan memnun olma durumu, yerlilere ise göçmen ailelerle yaşamaktan memnun olma durumu sorulacak)

1	Evet
2	Hayır

**AİLEDE EVLE İLGİLİ FAALİYETLERDE SORUMLULUK DAĞILIMINA
İLİŞKİN BİLGİLER**

14-Evle ilgili faaliyetleri yürütme biçimi(Her bir seçenek ayrı ayrı sorulacak)

	Kadın	Erkek	Eşler Birlikte	Kadın ve Aile Üyeleri	Ailece	Diğer
Yemek hazırlama						
Ev temizliği						
Bulaşık yıkama						
Çamaşır yıkama						
Ütü yapma						
Alışveriş						
Aile bütçesini düzenleme						
Çocukların bakımı						

AİLEDE KARAR VERME İLE İLGİLİ BİLGİLER

15-Ailede karar verme biçimi (Her bir seçenek ayrı ayrı sorulacak)

	Kadın	Erkek	Eşler Birlikte	Çocuk yada Çocuklar	Ailece	Diğer
Kız çocuklarının eğitimi ile ilgili kararı kim verir?						
Erkek çocuklarının eğitimi ile ilgili kararı kim verir?						
Kız çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusundaki kararı kim verir?						
Erkek çocuklarının eş seçimi ve evlendirilmesi konusundaki kararı kim verir?						
Kadın veya erkeğin akrabaları ile görüşme, onları ziyaret etme konusunda kararı kim verir?						
Tatilde nereye gidileceği, ne yapılacağı konusundaki kararı kim verir?						
Kiminle veya kimlerle görüşüleceği, kimlerle gidip gelinebileceği konusunda kararı kim verir?						
Oturulacak evin yeri ve özelliklerine kim karar verir?						
Gelirin nerelere harcanacağı konusunda kararı kim verir?						

AİLENİN EKONOMİK YAPISI İLE İLGİLİ BİLGİLER

16-Ev sahibi olma durumu

1	Evet
2	Hayır

17-Özel aracın olma durumu

1	Evet
2	Hayır

18-Ailede cep telefonuna sahip olma durumu ve sayısı

--	--

19-Evde sabit telefon olma durumu

1	Var
2	Yok

20- Ailenin gelir kaynakları(Birden fazla şık işaretlenebilir)

1	Tarım geliri
2	Ticaret geliri
3	Sanayi üretim geliri
4	Hizmet geliri(ücret)
5	Faiz geliri
6	Kira geliri
7	Hisse senedi vb. geliri
8	Yurt dışından gelir
9	Emekli maaşı
10	Akrabalardan ayni gelir
11	Akrabalardan nakdi gelir
12	Sosyal yardım(devletin verdiği)
13	Evde üretim
14	Diğer(Açıklayınız).....

21-Aileye gelir getiren kişilerin cinsiyetleri

Aile Bireyleri	Evet	Hayır
Kadın		
Erkek		
Kız çocuk		
Erkek çocuk		
Diğer(Açıklayınız).....		

22-Ailenin bağlı olduğu sosyal güvenlik kurumları(Birden fazla şık işaretlenebilir)

1	Emekli Sandığı
2	Sosyal Sigortalar Kurumu
3	Bağ-Kur
4	Özel sigortalar
5	Yurtdışında sosyal güvenlik
6	Hiçbiri
7	Diğer(Açıklayınız).....

23- Gelirinizin en büyük payını neye ayırıyorsunuz?(Tek seçenek işaretlenecek)

1	Gıda
2	Giyim
3	Sağlık
4	Ulaşım
5	Ev eşyası
6	Konut
7	Kültür ve eğlence
8	Eğitim
9	Kişisel bakım
10	Diğer(Açıklayınız).....

24-Tasarruf yapma ve değerlendirme durumu (Birden fazla ık işaretlenebilir)

1	Altın
2	Vadeli/vadesiz Türk Lirası hesabı
3	Vadeli/vadesiz döviz hesabı
4	Hisse senedi
5	Hazine bonosu
6	Repo
7	Devlet tahvili
8	Gelir ortaklığı senedi
9	Finansman bonosu
10	özel sektör tahvili
11	Varlığa dayalı menkul kıymet
12	Banka bonosu
13	Yatırım fonu
14	Borsa
15	Tasarruf yapamıyorum
16	Diğer(Açıklayınız).....

AİLE İÇİ İLİŞKİLERİ İLE İLGİLİ BİLGİLER

25-Aile bireyleri ve akrabalarla olan ilişkilerin düzeyi (Her bir seçenek ayrı ayrı sorulacak)

	Genel Olarak Yeterli	Genel Olarak Yetersiz
Eşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık		
Anne-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık		
Baba-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık		
Kardeşler arası karşılıklı saygı , sevgi, bağlılık		
Yakın akrabalar ile olan ilişkilerde saygı , sevgi, bağlılık		
Uzak akrabalar ile olan ilişkilerde saygı , sevgi, bağlılık		
Eşler arasında ailenin geleceği ile ilgili çeşitli konularda konuşulması (Örn: Çocukların eğitimi vb.)		

26-Ailede çatışma konuları(Birden fazla şık işaretlenebilir)

1	Paranın idaresi	9	Alkolizm, kumar vb.
2	Çocukların eğitimi	10	Çok eşlilik
3	Çocukların eş seçimi	11	Serbest zaman kullanımı(hafta sonu ne yapılacağı vb.)
4	Akraba ilişkileri	12	Alışveriş
5	Arkadaş ilişkileri	13	Yok
6	Evle ilgili faaliyetlerin yürütülmesi	14	Hepsi
7	Kadının çalışmasına ilişkin konular	15	Diğer(Açıklayınız)
8	İşsizlik		

AİLEDE DEĞER VE AMAÇLARA İLİŞKİN BİLGİLER

27- Sizce yaşamınızda en fazla önem verdiğiniz 3 şey nedir?(Ailenin en önemli gördüğü 3 değeri)

	Sağlık	9	Sevgi, saygı, anlaşma
2	Başarı, ilerleme	10	Dine bağlılık
3	Para(maddi zenginlik)	11	Rahatlık, kolaylık
4	Bilgi, eğitim	12	Beceri, hünere
5	Aile yaşamı	13	Eğlence
6	Mutluluk	14	Yok
7	Güvenlik	15	Diğer(Açıklayınız)
8	Dostluk, arkadaşlık		

28- Ailenin gelecekte sahip olmak istediği en önemli 3 şey nedir?(Ailenin gelecekle ilgili amaçlarından en önemli gördüğü 3 amacı)

1	Sağlıklı bir yaşam	7	Çocuklara iyi bir gelecek sağlamak
2	Ev sahibi olmak	8	Mutlu bir aile yaşamına sahip olmak
3	Araba sahibi olmak	9	Daha iyi bir iş sahibi olmak
4	İş sahibi olmak	10	Sosyal güvenceye sahip olmak
5	Yüksek gelire sahip olmak	11	Yok
6	Güvenli ve sürekli bir gelire sahip olmak	12	Diğer(Açıklayınız)

EK 2. Ailelerin Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Çapraz Tablolar

AİLELER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Tablo 1. Ailelerin Göçmen ve Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Ailelerin Göçmen veya Yerli Olma Durumu	Sayı	%
Göçmen	221	47.5
Yerli	244	52.5
Toplam	465	100

Tablo 2. Ailelerde Eşlerin Evlenme Biçimleri ve Ortalama Aylık Gelir Düzeyine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Eşlerin Evlenme Biçimleri																					
	Göçmen Aileler										Yerli Aileler											
	Ailenin Kararı, Gençlerin Onayı		Gençlerin Kararı, Ailenin Onayı		Yalnız Ailenin İsteği		Yalnız Gençlerin İsteği		Toplam		Ailenin Kararı, Gençlerin Onayı		Gençlerin Kararı, Ailenin Onayı		Yalnız Ailenin İsteği		Yalnız Gençlerin İsteği		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	10	17.5	23	40.4	3	5.3	21	36.8	57	100	28	51.9	14	25.9	5	9.3	6	11.1	1	1.9	54	100
501-1000 YTL	19	18.4	54	52.4	2	1.9	28	27.2	103	100	48	48.0	20	20.0	17	17.0	14	14.0	1	1.0	100	100
1001-1500 YTL	7	17.5	19	47.5	-	-	14	35.0	40	100	26	46.4	19	33.9	4	7.1	7	12.5	-	-	56	100
1501 YTL ve üzeri	3	14.3	13	61.9	-	-	5	23.8	21	100	13	38.2	15	44.1	4	11.8	2	5.9	-	-	34	100
TOPLAM	39	17.6	109	49.3	5	2.3	68	30.8	221	100	115	47.1	68	27.9	30	12.3	29	11.9	2	0.8	244	100
	*p>0,05										*p>0,05											

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=81,603$, $p<0.05$

Tablo 3. Ailelerin Eşlerin Yaşlarına ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin Yaşları	Kadın				Erkek			
	Göçmen		Yerli		Göçmen		Yerli	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
18-24	10	4.5	13	5.3	4	1.8	4	1.6
25-34	30	13.6	70	28.7	36	16.3	43	17.6
35-44	77	34.8	71	29.1	65	29.4	84	34.4
45-54	66	29.9	64	26.2	71	32.1	67	27.5
55-64	25	11.3	25	10.2	28	12.7	34	13.9
65+	13	5.9	1	0.4	17	7.7	12	4.9
Toplam	221	100	244	100	221	100	244	100

Tablo 4. Ailelerin Eşlerin İlk Evlenme Yaşlarına ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin İlk Evlenme Yaşları	Kadın				Erkek			
	Göçmen		Yerli		Göçmen		Yerli	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
14 ve daha aşağı	-	-	7	2.9	-	-	-	-
15-19	88	39.8	131	53.7	39	17.6	23	9.4
20-24	125	56.6	93	38.1	149	67.4	122	50.0
25-29	5	2.3	11	4.5	29	13.1	82	33.6
30-34	3	1.4	2	0.8	2	0.9	15	6.1
35 ve üzeri	-	-	-	-	2	0.9	2	0.8
Toplam	221	100	244	100	221	100	244	100
	*p<0,05				X²=41,029, p<0,05			

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 5. Ailelerin Eşlerin Öğrenim Düzeyine ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin Öğrenim Düzeyi		Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
		Sayı	%	Sayı	%
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	22	10.0	195	79.9
	Ortaöğrenim	189	85.5	40	16.4
	Yükseköğrenim ve üstü	10	4.5	9	3.7
TOPLAM		221	100	244	100
$X^2=234,358, p<0,05$					
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	15	6.8	153	62.7
	Ortaöğrenim	197	89.1	56	23.0
	Yükseköğrenim ve üstü	9	4.1	35	14.3
TOPLAM		221	100	244	100
$X^2=206,670, p<0,05$					

Tablo 6. Ailelerin Eşlerin Çalışma Durumu ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin Cinsiyeti		Eşlerin Çalışma Durumu																			
		Göçmen Aileler										Yerli Aileler									
		Çalışıyor		Çalışmıyor		Emekli		Diğer		Toplam		Çalışıyor		Çalışmıyor		Emekli		Diğer		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Cinsiyet	Kadın	119	53.8	68	30.8	27	12.2	7	3.2	221	100	19	7.8	206	84.4	18	7.4	1	0.4	244	100
		* p<0,05																			
	Erkek	177	80.1	21	9.5	17	7.7	6	2.7	221	100	172	70.5	3	1.2	42	17.2	27	11.1	244	100
		X ² =36,480, p<0,05																			

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 4.7. Ailelerin, Çocuk Sahibi Olma, Çocukların Yaş, Cinsiyet Durumlarına, Öğrenim Düzeylerine ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Ailelerin, Çocuk Sahibi Olma, Çocukların Yaş, Cinsiyet, Öğrenim Durumları			Göçmen/Yerli Olma Durumu			
			Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
			Sayı	%	Sayı	%
Çocuğun Olma Durumu	Var		216	97.7	232	95.1
	Yok		5	2.3	12	4.9
	Toplam		221	100	244	100
			X ² =2,322, p>0,05			
Çocuk/Çocukların Cinsiyeti	Kız	Var	156	72.2	180	77.6
		Yok	60	27.8	52	22.4
		Toplam	216	100	232	100
	X ² =1,716, p>0,05					
	Erkek	Var	160	74.1	188	81.0
		Yok	56	25.9	44	19.0
		Toplam	216	100	232	100
				X ² =3,125, p>0,05		
Çocukların Sayısı	1	36	16.7	32	13.8	
	2	121	56.0	106	45.7	
	3	45	20.8	57	24.6	
	4+	14	6.5	37	15.9	
	Toplam	216	100	232	100	
			X ² =12,455, p<0,05			
Erkek Çocuklarının Yaşları			N=160		N=188	
	0-5	20	12.5	31	16.5	
	6-11	28	17.5	54	28.7	
	12-17	24	15.0	57	30.3	
	18-23	51	31.9	50	26.6	
24+	72	45.0	55	29.3		
			N=156		N=180	
Kız Çocuklarının Yaşları	0-5	18	11.5	36	20.0	
	6-11	14	22.2	49	77.8	
	12-17	37	23.7	39	21.7	
	18-23	45	28.8	55	30.6	
	24+	69	44.2	58	32.2	
			N=160		N=188	
Erkek Çocuklarının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az		53	33.1	117	62.2
	Ortaöğrenim		113	70.6	82	43.6
	Yükseköğrenim ve üstü		12	7.5	28	14.9
			N=156		N=180	
Kız Çocuklarının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az		46	29.5	115	63.9
	Ortaöğrenim		115	73.7	84	46.7
	Yükseköğrenim ve üstü		17	10.9	20	11.1

Tablo 8. Ailelerin Aile Tipi ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Aile Tipi	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Çekirdek	161	72.9	184	75.4
Geniş	60	27.1	60	24.6
Toplam	221	100	244	100
X²=0,397, p>0,05				

Tablo 9. Geniş Ailelerde Akrabalık Yapısı ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Akrabalık Yapısı	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Kadının akrabası	11	18.3	7	11.7
Erkeğin akrabası	46	76.7	53	88.3
Hem kadının hem de erkeğin akrabası	3	5.0	-	-
Toplam	60	100	60	100
*p>0,05				

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 10. Ailelerin Eşlerin Aralarında Akrabalık Olma ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Eşlerin Aralarında Akrabalık Olma Durumu	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Evvet	2	0.9	33	13.5
Hayır	219	99.1	211	86.5
Toplam	221	100	244	100
X²=26,533, p<0,05				

Tablo 11. Ailelerin Ortalama Aylık Gelir Düzeyi ve Eşlerin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı

Eşlerin Öğrenim Düzeyleri		Ailelerin Ortalama Aylık Ortalama Geliri																			
		Göçmen Aileler										Yerli Aileler									
		500 YTL ve daha az		501-1000 YTL		1001-1500 YTL		1501 YTL ve üzeri		Toplam		500 YTL ve daha az		501-1000 YTL		1001-1500 YTL		1501 YTL ve üzeri		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kadının Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	16	72.7	4	18.2	2	9.1	-	-	22	100	48	24.6	85	43.6	40	20.5	22	11.3	195	100
	Ortaöğrenim	41	21.7	96	50.8	37	19.6	15	7.9	189	100	6	15.0	14	35.0	14	35.0	6	15.0	40	100
	Yükseköğrenim ve üstü	-	-	3	30.0	1	10.0	6	60.0	10	100	-	-	1	11.1	2	22.2	6	66.7	9	100
	TOPLAM	57	25.8	103	46.6	40	18.1	21	9.5	221	100	54	22.1	100	41.0	56	23.0	34	13.9	244	100
		*p<0.05										*p<0.05									
Erkeğin Öğrenim Düzeyi	İlköğrenim ve daha az	10	66.7	3	20.0	2	13.3	-	-	15	100	44	28.8	66	43.1	30	19.6	13	8.5	153	100
	Ortaöğrenim	46	23.4	99	50.3	35	17.8	17	8.6	197	100	10	17.9	24	42.9	14	25.0	8	14.3	56	100
	Yükseköğrenim ve üstü	1	11.1	1	11.1	3	33.3	4	44.4	9	100	-	-	10	28.6	12	34.3	13	37.1	35	100
	TOPLAM	57	25.8	103	46.6	40	18.1	21	9.5	221	100	54	22.1	100	41.0	56	23.0	34	13.9	244	100
		*p<0.05										X²=32,369, p<0.05									

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: **X²=4,739, p>0,05**

Tablo 12. Ailelerin Gelir Getiren Kişi Sayısı ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna ve Göre Dağılımı

Gelir Getiren Kişi Sayısı	Göçmen/Yerli Olma Durumu			
	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Yok	3	1.4	2	0.8
1	54	24.4	108	44.3
2	97	43.9	96	39.3
3	39	17.6	28	11.5
4+	28	12.7	10	4.1
TOPLAM	221	100	244	100
X²=27,467, p<0,05				

Tablo 13. Ailelerin Göçmen/Yerli Ailelerle Aynı Çevrede Yaşamaktan Memnun Olma Durumu ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Birlikte Yaşamaktan Memnun Olma Durumu	Göçmen Aileler		Yerli Aileler	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	187	84.6	224	91.8
Hayır	34	15.4	20	8.2
Toplam	221	100	244	100
X²=5,837, p<0,05				

AİLEDE EVLE İLGİLİ FAALİYETLERDE SORUMLULUK DAĞILIMINA İLİŞKİN BİLGİLER

Tablo 14. Ailelerinin Yemek Hazırlama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Yemek Hazırlama Faaliyetlerini Yürütme Biçimi																							
	Göçmen Aileler														Yerli Aileler									
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	49	86.0	-	-	4	7.0	1	1.8	1	1.8	2	3.5	57	100	51	94.4	-	-	2	3.7	1	1.9	54	100
501-1000 YTL	62	60.2	1	1.0	10	9.7	11	10.7	6	5.8	13	12.6	103	100	88	88.0	3	3.0	7	7.0	2	2.0	100	100
1001-1500 YTL	21	52.5	1	2.5	2	5.0	7	17.5	4	10.0	5	12.5	40	100	48	85.7	-	-	4	7.1	4	7.1	56	100
1501 YTL ve üzeri	11	52.4	-	-	3	14.3	2	9.5	1	4.8	4	19.0	21	100	26	76.5	3	8.8	1	2.9	4	11.8	34	100
TOPLAM	143	64.7	2	0.9	19	8.6	21	9.5	12	5.4	24	10.9	221	100	213	87.3	6	2.5	14	5.7	11	4.5	244	100
	*p>0,05														*p<0,05									

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $\chi^2=39,712$, $p<0,05$

Tablo 15. Ailelerin Ev Temizliği ile İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Ev Temizliği İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi																									
	Göçmen Aileler												Yerli Aileler													
	Kadın		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
500 YTL ve daha az	47	82.5	1	1.8	5	8.8	2	3.5	2	3.5	57	100	44	81.5	1	1.9	-	-	8	14.8	-	-	1	1.9	54	100
501-1000 YTL	56	54.4	8	7.8	23	22.3	3	2.9	13	12.6	103	100	82	82.0	1	1.0	-	-	11	11.0	-	-	6	6.0	100	100
1001-1500 YTL	23	57.5	1	2.5	12	30.0	2	5.0	2	5.0	40	100	46	82.1	-	-	-	-	6	10.7	-	-	4	7.1	56	100
1501 YTL ve üzeri	12	57.1	1	4.8	3	14.3	-	-	5	23.8	21	100	24	70.6	-	-	1	2.9	5	14.7	1	2.9	3	8.8	34	100
TOPLAM	138	62.4	11	5.0	43	19.5	7	3.2	22	10.0	221	100	196	80.3	2	0.8	1	0.4	30	12.3	1	0.4	14	5.7	244	100
	*p<0,05												*p>0,05													

Göçmen/Yerli Durumuna Göre: ***p<0,05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 16. Ailelerin Bulaşık Yıkama İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Bulaşık Yıkama İle İlgili Faaliyetlerini Yürütme Biçimi																									
	Göçmen Aileler												Yerli Aileler													
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	45	78.9	-	-	4	7.0	4	7.0	1	1.8	3	5.3	57	100	46	85.2	1	1.9	-	-	3	5.6	4	7.4	54	100
501-1000 YTL	63	61.2	1	1.0	6	5.8	17	16.5	1	1.0	15	14.6	103	100	82	82.0	-	-	1	1.0	14	14.0	3	3.0	100	100
1001-1500 YTL	21	52.5	-	-	2	5.0	11	27.5	5	12.5	1	2.5	40	100	46	82.1	-	-	-	-	6	10.7	4	7.1	56	100
1501 YTL ve üzeri	12	57.1	-	-	1	4.8	6	28.6	-	-	2	9.5	21	100	26	76.5	-	-	2	5.9	2	5.9	4	11.8	34	100
TOPLAM	141	63.8	1	0.5	13	5.9	38	17.2	7	3.2	21	9.5	221	100	200	82.0	1	0.4	3	1.2	25	10.2	15	6.1	244	100
	*p<0,05												*p>0,05													

Göçmen/Yerli Durumuna Göre: ***p<0,05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 17. Ailelerin Çamaşır Yıkama İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Çamaşır Yıkama İle İlgili Faaliyetlerini Yürütme Biçimi																					
	Göçmen Aileler												Yerli Aileler									
	Kadın		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Kadın ve aile üyeleri		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	46	80.7	2	3.5	5	8.8	-	-	4	7.0	57	100	47	87.0	1	1.9	3	5.6	3	5.6	54	100
501-1000 YTL	68	66.0	3	2.9	20	19.4	2	1.9	10	9.7	103	100	92	92.0	-	-	5	5.0	3	3.0	100	100
1001-1500 YTL	28	70.0	-	-	9	22.5	2	5.0	1	2.5	40	100	51	91.1	-	-	2	3.6	3	5.4	56	100
1501 YTL ve üzeri	12	57.1	-	-	6	28.6	-	-	3	14.3	21	100	26	76.5	-	-	5	14.7	3	8.8	34	100
TOPLAM	154	69.7	5	2.3	40	18.1	4	1.8	18	8.1	221	100	216	88.5	1	0.4	15	6.1	12	4.9	244	100
	*p>0,05												*p>0,05									

Göçmen/Yerli Durumuna Göre: ***p<0,05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 18.Ailelerin Ütü Yapma Faaliyetlerini Yürütme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Ütü Yapma Faaliyetlerini Yürütme Biçimi																									
	Göçmen Aileler														Yerli Aileler											
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	40	70.2	-	-	1	1.8	2	3.5	2	3.5	12	21.1	57	100	43	79.6	1	1.9	-	-	3	5.6	7	13.0	54	100
501-1000 YTL	63	61.2	1	1.0	2	1.9	15	14.6	2	1.9	20	19.4	103	100	86	86.0	1	1.0	-	-	4	4.0	9	9.0	100	100
1001-1500 YTL	27	67.5	-	-	-	-	6	15.0	1	2.5	6	15.0	40	100	43	76.8	2	3.6	1	1.8	4	7.1	6	10.7	56	100
1501 YTL ve üzeri	9	42.9	-	-	2	9.5	4	19.0	-	-	6	28.6	21	100	20	58.8	3	8.8	1	2.9	3	8.8	7	20.6	34	100
TOPLAM	139	62.9	1	0.5	5	2.3	27	12.2	5	2.3	44	19.9	221	100	192	78.7	7	2.9	2	0.8	14	5.7	29	11.9	244	100
	*p>0,05														*p>0,05											

Göçmen/Yerli Durumuna Göre: ***p<0,05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 19. Ailelerin Alışveriş İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Alışveriş ile İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi																											
	Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	20	35.1	11	19.3	19	33.3	1	1.8	3	5.3	3	5.3	57	100	27	50.0	12	22.2	11	20.4	1	1.9	-	-	3	5.6	54	100
501-1000 YTL	26	25.2	13	12.6	33	32.0	3	2.9	17	16.5	11	10.7	103	100	34	34.0	18	18.0	39	39.0	3	3.0	2	2.0	4	4.0	100	100
1001-1500 YTL	14	35.0	4	10.0	11	27.5	4	10.0	4	10.0	3	7.5	40	100	16	28.6	5	8.9	24	42.9	2	3.6	4	7.1	5	8.9	56	100
1501 YTL ve üzeri	5	23.8	5	23.8	6	28.6	-	-	3	14.3	2	9.5	21	100	11	32.4	7	20.6	12	35.3	3	8.8	-	-	1	2.9	34	100
TOPLAM	65	29.4	33	14.9	69	31.2	8	3.6	27	12.2	19	8.6	221	100	88	36.1	42	17.2	86	35.2	9	3.7	6	2.5	13	5.3	244	100
	*p>0,05														*p>0,05													

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $\chi^2=20,544$, $p<0,05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 20. Ailelerin Aile Bütçesini Düzenleme İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Aile Bütçesini Düzenleme İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi																									
	Göçmen Aileler												Yerli Aileler													
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Ailece		Diğer		Toplam	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
	500 YTL ve daha az	12	21.1	15	26.3	27	47.4	2	3.5	1	1.8	57	100	18	33.3	21	38.9	11	20.4	-	-	-	-	4	7.4	54
501-1000 YTL	26	25.2	19	18.4	35	34.0	14	13.6	9	8.7	103	100	22	22.0	44	44.0	26	26.0	1	1.0	1	1.0	6	6.0	100	100
1001-1500 YTL	7	17.5	8	20.0	14	35.0	7	17.5	4	10.0	40	100	6	10.7	24	42.9	19	33.9	-	-	-	-	7	12.5	56	100
1501 YTL ve üzeri	5	23.8	3	14.3	7	33.3	4	19.0	2	9.5	21	100	6	17.6	13	38.2	11	32.4	-	-	-	-	4	11.8	34	100
TOPLAM	50	22.6	45	20.4	83	37.6	27	12.2	16	7.2	221	100	52	21.3	102	41.8	67	27.5	1	0.4	1	0.4	21	8.6	244	100
	*p>0,05												*p>0,05													

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $\chi^2=48,648$, $p<0,05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 21. Ailelerin Çocukların Bakımı İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Çocukların Bakımı İle İlgili Faaliyetleri Yürütme Biçimi																									
	Göçmen Aileler														Yerli Aileler											
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Kadın ve aile üyeleri		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	38	66.7	-	-	12	21.1	-	-	-	-	7	12.3	57	100	44	89.8	1	2.0	4	8.2	-	-	-	-	49	100
501-1000 YTL	51	51.0	2	2.0	32	32.0	2	2.0	-	-	13	13.0	100	100	81	84.4	1	1.0	11	11.5	-	-	3	3.1	96	100
1001-1500 YTL	22	55.0	-	-	9	22.5	-	-	1	2.5	8	20.0	40	100	38	70.4	-	-	14	25.9	1	1.9	1	1.9	54	100
1501 YTL ve üzeri	9	47.4	-	-	6	31.6	2	10.5	-	-	2	10.5	19	100	23	69.7	-	-	8	24.2	-	-	2	6.1	33	100
TOPLAM	120	55.6	2	0.9	59	27.3	4	1.9	1	0.5	30	13.9	216	100	186	80.2	2	0.9	37	15.9	1	0.4	6	2.6	232	100
	*p>0,05														*p>0,05											

Göçmen/ Yerli Olma Durumuna Göre: ***p<0,05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

AİLEDE KARAR VERME İLE İLGİLİ BİLGİLER

Tablo 22. Ailelerin Kız Çocuklarının Eğitimi İle İlgili Karar Verme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Kız Çocuklarının Eğitimi İle İlgili Karar Verme Biçimi																											
	Göçmen Aileler												Yerli Aileler															
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	2	5.0	-	-	7	17.5	17	42.5	9	22.5	5	12.5	40	100	3	7.7	5	12.8	3	7.7	5	12.8	15	38.5	8	20.5	39	100
501-1000 YTL	3	3.8	3	3.8	3	3.8	39	48.8	24	30.0	8	10.0	80	100	5	6.8	10	13.5	2	2.7	22	29.7	18	24.3	17	23.0	74	100
1001-1500 YTL	1	3.8	-	-	1	3.8	15	57.7	7	26.9	2	7.7	26	100	3	6.8	1	2.3	6	13.6	15	34.1	13	29.5	6	13.6	44	100
1501 YTL ve üzeri	-	-	-	-	-	-	4	40.0	5	50.0	1	10.0	10	100	1	4.3	-	-	2	8.7	13	56.5	5	21.7	2	8.7	23	100
TOPLAM	6	3.8	3	1.9	11	7.1	75	48.1	45	28.8	16	10.3	156	100	12	6.7	16	8.9	13	7.2	55	30.6	51	28.3	33	18.3	180	100
	*p>0,05												*p<0,05															

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $\chi^2=18,793$, $p<0,05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 23.Ailelerin Erkek Çocuklarının Eğitimi İle İlgili Karar Verme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Erkek Çocuklarının Eğitimi İle İlgili Karar Verme Biçimi																											
	Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	1	2.4	1	2.4	5	11.9	22	52.4	9	21.4	4	9.5	42	100	3	7.9	4	10.5	3	7.9	13	34.2	12	31.6	3	7.9	38	100
501-1000 YTL	1	1.4	1	1.4	5	6.8	42	57.5	19	26.0	5	6.8	73	100	5	6.4	6	7.7	4	5.1	26	33.3	21	26.9	16	20.5	78	100
1001-1500 YTL	2	6.3	-	-	1	3.1	21	65.6	6	18.8	2	6.3	32	100	3	6.8	-	-	9	20.5	21	47.7	10	22.7	1	2.3	44	100
1501 YTL ve üzeri	-	-	-	-	1	7.7	9	69.2	3	23.1	-	-	13	100	2	7.1	-	-	4	14.3	16	57.1	4	14.3	2	7.1	28	100
TOPLAM	4	2.5	2	1.3	12	7.5	94	58.8	37	23.1	11	6.9	160	100	13	6.9	10	5.3	20	10.6	76	40.4	47	25.0	22	11.7	188	100
	*p>0,05														*p<0,05													

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $\chi^2=18,562$, $p<0,05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 24. Ailelerin Kız Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Kız Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi																							
	Göçmen Aileler												Yerli Aileler											
	Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	1	2.5	2	5.0	33	82.5	4	10.0	-	-	40	100	2	5.1	2	5.1	22	56.4	10	25.6	3	7.7	39	100
501-1000 YTL	-	-	-	-	66	82.5	14	17.5	-	-	80	100	-	-	1	1.4	50	67.6	16	21.6	7	9.5	74	100
1001-1500 YTL	-	-	-	-	23	88.5	2	7.7	1	3.8	26	100	2	4.5	-	-	27	61.4	11	25.0	4	9.1	44	100
1501 YTL ve üzeri	-	-	-	-	5	50.0	3	30.0	2	20.0	10	100	-	-	-	-	19	82.6	4	17.4	-	-	23	100
TOPLAM	1	0.6	2	1.3	127	81.4	23	14.7	3	1.9	156	100	4	2.2	3	1.7	118	65.6	41	22.8	14	7.8	180	100
	*p<0,05												*p>0,05											

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: *p>0,05

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 25. Ailelerin Erkek Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Erkek Çocuklarının Eş Seçimi ve Evlendirilmesi Konusunda Karar Verme Biçimi																	
	Göçmen Aileler								Yerli Aileler									
	Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	35	83.3	6	14.3	1	2.4	42	100	2	5.3	27	71.1	6	15.8	3	7.9	38	100
501-1000 YTL	63	86.3	9	12.3	1	1.4	73	100	3	3.8	57	73.1	12	15.4	6	7.7	78	100
1001-1500 YTL	28	87.5	4	12.5	-	-	32	100	-	-	35	79.5	9	20.5	-	-	44	100
1501 YTL ve üzeri	13	100	-	-	-	-	13	100	-	-	23	82.1	5	17.9	-	-	28	100
TOPLAM	139	86.9	19	11.9	2	1.3	160	100	5	2.7	142	75.5	32	17.0	9	4.8	188	100
	*p>0,05								*p>0,05									

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: *p>0,05

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 26. Ailelerin Kadının veya Erkeğin Akrabaları İle Görüşme, Onları Ziyaret Etme Konusunda Karar Verme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Kadın veya Erkeğin Akrabaları İle Görüşme, Onları Ziyaret Etme Konusunda Karar Verme Biçimi																									
	Göçmen Aileler												Yerli Aileler													
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	7	12.3	10	17.5	34	59.6	-	-	6	10.5	57	100	20	37.0	6	11.1	24	44.4	2	3.7	1	1.9	1	1.9	54	100
501-1000 YTL	11	10.7	11	10.7	60	58.3	1	1.0	20	19.4	103	100	33	33.0	7	7.0	52	52.0	-	-	4	4.0	4	4.0	100	100
1001-1500 YTL	3	7.5	4	10.0	27	67.5	-	-	6	15.0	40	100	21	37.5	4	7.1	27	48.2	1	1.8	-	-	3	5.4	56	100
1501 YTL ve üzeri	2	9.5	1	4.8	13	61.9	-	-	5	23.8	21	100	14	41.2	3	8.8	15	44.1	-	-	1	2.9	1	2.9	34	100
TOPLAM	23	10.4	26	11.8	134	60.6	1	0.5	37	16.7	221	100	88	36.1	20	8.2	118	48.4	3	1.2	6	2.5	9	3.7	244	100
	*p>0,05												*p>0,05													

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: *p>0,05

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 27. Ailelerin Tatilde Nereye Gidileceği, Ne Yapılacağı Konusunda Karar Verme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Tatilde Nereye Gidileceği, Ne Yapılacağı Konusunda Karar Verme Biçimi																											
	Göçmen Aileler												Yerli Aileler															
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	Kadın	Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
500 YTL ve daha az	4	7.0	10	17.5	29	50.9	-	-	13	22.8	1	1.8	57	100	9	16.7	14	25.9	19	35.2	3	5.6	7	13.0	2	3.7	54	100
501-1000 YTL	11	10.7	14	13.6	31	30.1	-	-	46	44.7	1	1.0	103	100	14	14.0	25	25.0	29	29.0	3	3.0	27	27.0	2	2.0	100	100
1001-1500 YTL	2	5.0	4	10.0	12	30.0	2	5.0	20	50.0	-	-	40	100	11	19.6	12	21.4	19	33.9	-	-	11	19.6	3	5.4	56	100
1501 YTL ve üzeri	2	9.5	1	4.8	9	42.9	-	-	9	42.9	-	-	21	100	6	17.6	6	17.6	8	23.5	-	-	12	35.3	2	5.9	34	100
TOPLAM	19	8.6	29	13.1	81	36.7	2	0.9	88	39.8	2	0.9	221	100	40	16.4	57	23.4	75	30.7	6	2.5	57	23.4	9	3.7	244	100
	*p>0,05												*p>0,05															

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $\chi^2=28,837$, $p<0,05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 28. Ailelerin Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlerle Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlerle Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi																											
	Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	20	35.1	6	10.5	25	43.9	-	-	6	10.5	-	-	57	100	30	55.6	6	11.1	14	25.9	2	3.7	1	1.9	1	1.9	54	100
501-1000 YTL	28	27.2	6	5.8	40	38.8	-	-	26	25.2	3	2.9	103	100	59	59.0	10	10.0	24	24.0	-	-	4	4.0	3	3.0	100	100
1001-1500 YTL	13	32.5	1	2.5	16	40.0	-	-	10	25.0	-	-	40	100	32	57.1	1	1.8	15	26.8	-	-	4	7.1	4	7.1	56	100
1501 YTL ve üzeri	4	19.0	1	4.8	8	38.1	1	4.8	6	28.6	1	4.8	21	100	17	50.0	1	2.9	11	32.4	-	-	3	8.8	2	5.9	34	100
TOPLAM	65	29.4	14	6.3	89	40.3	1	0.5	48	21.7	4	1.8	221	100	138	56.6	18	7.4	64	26.2	2	0.8	12	4.9	10	4.1	244	100
	*p>0,05														*p>0,05													

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $\chi^2=54,336$, $p<0,05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 29. Ailelerin Oturulacak Evin Yeri ve Özellikleri Konusunda Karar Verme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Kiminle veya Kimlerle Görüşüleceği, Kimlerle Gidilip Gelinebileceği Konusunda Karar Verme Biçimi																											
	Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	16	28.1	6	10.5	24	42.1	1	1.8	6	10.5	4	7.0	57	100	25	46.3	11	20.4	16	29.6	2	3.7	-	-	-	-	54	100
501-1000 YTL	23	22.3	5	4.9	33	32.0	3	2.9	33	32.0	6	5.8	103	100	44	44.0	9	9.0	32	32.0	2	2.0	8	8.0	5	5.0	100	100
1001-1500 YTL	11	27.5	-	-	12	30.0	4	10.0	12	30.0	1	2.5	40	100	24	42.9	7	12.5	14	25.0	1	1.8	8	14.3	2	3.6	56	100
1501 YTL ve üzeri	4	19.0	2	9.5	9	42.9	1	4.8	4	19.0	1	4.8	21	100	20	58.8	1	2.9	9	26.5	1	2.9	2	5.9	1	2.9	34	100
TOPLAM	54	24.4	13	5.9	78	35.3	9	4.1	55	24.9	12	5.4	221	100	113	46.3	28	11.5	71	29.1	6	2.5	18	7.4	8	3.3	244	100
	*p>0,05														*p>0,05													

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $\chi^2=45,789$, $p<0,05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 30.Ailelerin Gelirin Nerelere Harcanacağı Konusunda Karar Verme Biçimi ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Gelirin Nerelere Harcanacağı Konusunda Karar Verme Biçimi																											
	Göçmen Aileler														Yerli Aileler													
	Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam		Kadın		Erkek		Eşler birlikte		Çocuk ya da Çocuklar		Ailece		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	6	10.5	12	21.1	31	54.4	-	-	5	8.8	3	5.3	57	100	10	18.5	17	31.5	23	42.6	1	1.9	1	1.9	2	3.7	54	100
501-1000 YTL	10	9.7	14	13.6	45	43.7	3	2.9	29	28.2	2	1.9	103	100	20	20.0	42	42.0	32	32.0	-	-	5	5.0	1	1.0	100	100
1001-1500 YTL	6	15.0	5	12.5	12	30.0	2	5.0	14	35.0	1	2.5	40	100	6	10.7	19	33.9	25	44.6	-	-	3	5.4	3	5.4	56	100
1501 YTL ve üzeri	-	-	4	19.0	12	57.1	-	-	5	23.8	-	-	21	100	2	5.9	12	35.3	15	44.1	-	-	3	8.8	2	5.9	34	100
TOPLAM	22	10.0	35	15.8	100	45.2	5	2.3	53	24.0	6	2.7	221	100	38	15.6	90	36.9	95	38.9	1	0.4	12	4.9	8	3.3	244	100
	*p>0,05														*p>0,05													

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $\chi^2=56,409$, $p<0,05$

*Fisher-Freeman-Halton Testi

AİLENİN EKONOMİK YAPISI İLE İLGİLİ BİLGİLER

Tablo 31. Ailelerin Ev Sahibi Olma Durumu ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Ev Sahibi Olma Durumu											
	Göçmen Aileler						Yerli Aileler					
	Evet		Hayır		Toplam		Evet		Hayır		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	46	80.7	11	19.3	57	100	34	63.0	20	37.0	54	100
501-1000 YTL	95	92.2	8	7.8	103	100	62	62.0	38	38.0	100	100
1001-1500 YTL	39	97.5	1	2.5	40	100	46	82.1	10	17.9	56	100
1501 YTL ve üzeri	20	95.2	1	4.8	21	100	28	82.4	6	17.6	34	100
TOPLAM	200	90.5	21	9.5	221	100	170	69.7	74	30.3	244	100
	*p<0,05						X²=10,645, p<0,05					

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=30,939$, $p<0,05$

Tablo 32. Ailelerin Özel Araca Sahip Olma Durumu ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Özel Araca Sahip Olma Durumu											
	Göçmen Aileler						Yerli Aileler					
	Evet		Hayır		Toplam		Evet		Hayır		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	10	17.5	47	82.5	57	100	8	14.8	46	85.2	54	100
501-1000 YTL	17	16.5	86	83.5	103	100	33	33.0	67	67.0	100	100
1001-1500 YTL	11	27.5	29	72.5	40	100	24	42.9	32	57.1	56	100
1501 YTL ve üzeri	12	57.1	9	42.9	21	100	22	64.7	12	35.3	34	100
TOPLAM	50	22.6	171	77.4	221	100	87	35.7	157	64.3	244	100
	X²=17,881, p<0,05						X²=24,303, p<0,05					

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=9,476$, $p<0,05$

Tablo 33. Ailelerin Sahip Olma Durumu, Cep Telefonu Sayısı ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Ailede Sahip Olunan Cep Telefonu Sayısı																							
	Göçmen Aileler												Yerli Aileler											
	Yok		1		2		3		4+		Toplam	Yok		1		2		3		4+		Toplam		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
	500 YTL ve daha az	22	38.6	20	35.1	11	19.3	4	7.0	-	-	57	100	11	20.4	23	42.6	13	24.1	6	11.1	1	1.9	54
501-1000 YTL	12	11.7	36	35.0	41	39.8	11	10.7	3	2.9	103	100	10	10.0	26	26.0	38	38.0	21	21.0	5	5.0	100	100
1001-1500 YTL	1	2.5	10	25.0	16	40.0	10	25.0	3	7.5	40	100	-	-	13	23.2	26	46.4	9	16.1	8	14.3	56	100
1501 YTL ve üzeri	1	4.8	2	9.5	6	28.6	9	42.9	3	14.3	21	100	-	-	1	2.9	12	35.3	13	38.2	8	23.5	34	100
TOPLAM	36	16.3	68	30.8	74	33.5	34	15.4	9	4.1	221	100	21	8.6	63	25.8	89	36.5	49	20.1	22	9.0	244	100
	p<0,05												p<0,05											

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: $X^2=12,574$, $p>0,05$

Tablo 34. Ailelerin Evde Sabit Telefon Olma Durumuna ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Evde Sabit Telefon Olma Durumu									
	Göçmen Aileler						Yerli Aileler			
	Var		Yok		Toplam		Var		Yok	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	48	84.2	9	15.8	57	100	41	75.9	13	24.1
501-1000 YTL	96	93.2	7	6.8	103	100	91	91.0	9	9.0
1001-1500 YTL	36	90.0	4	10.0	40	100	50	89.3	6	10.7
1501 YTL ve üzeri	21	100	-	-	21	100	30	88.2	4	11.8
TOPLAM	201	91.0	20	9.0	221	100	212	86.9	32	13.1
	*p>0,05						X²=7,515, p>0,05			

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: **X²=1,929, p>0,05**

Tablo 35. Ailelerin Gelir Kaynakları ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Gelir Kaynakları																									
	Göçmen Aileler																									
	Tarım Geliri		Ticaret Geliri		Sanayi Üretim Geliri		Hizmet Geliri (Ücret)		Faiz Geliri		Kira Geliri		Yurt Dışından Gelir		Emekli Maaşı		Akrabalar-dan Aynı Gelir		Akrabalar-dan Nakdi Gelir		Sosyal Yardım (Dev-letin Verdiği)		Evde Üretim		Diğer	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az N=57	1	1.8	5	8.8	1	1.8	37	64.9	-	-	1	1.8	21	36.8	3	5.3	8	14.0	1	1.8	4	7.0	-	-	-	
501-1000 YTL N=103	2	1.9	4	3.9	1	1.0	95	92.2	-	-	9	8.7	14	13.6	8	7.8	-	-	-	-	5	4.9	1	1.0	1	1.0
1001-1500 YTL N=40	-	-	3	7.5	-	-	40	100	-	-	2	5.0	9	22.5	-	-	-	-	-	-	4	10.0	-	-	-	-
1501 YTL ve üzeri N=21	-	-	4	19.0	-	-	19	90.5	1	4.8	2	9.5	8	38.1	2	9.5	1	4.8	-	-	1	4.8	-	-	-	-
TOPLAM N=221	3	1.4	16	7.2	2	0.9	191	86.4	1	0.5	14	6.3	52	23.5	13	5.9	9	4.1	1	0.5	14	6.3	1	0.5	1	0.5
	Yerli Aileler																									
500 YTL ve daha az N=54	8	14.8	-	-	9	16.7	30	55.6	1	1.9	1	1.9	-	-	13	24.1	1	1.9	1	1.9	-	-	5	9.3	1	1.9
501-1000 YTL N=100	7	7.0	8	8.0	12	12.0	73	73.0	2	2.0	10	10.0	-	-	39	39.0	7	7.0	3	3.0	4	4.0	19	19.0	-	-
1001-1500 YTL N=56	5	8.9	8	14.3	6	10.7	42	75.0	-	-	9	16.1	-	-	29	51.8	2	3.6	1	1.8	1	1.8	7	12.5	-	-
1501 YTL ve üzeri N=34	9	26.5	2	5.9	4	11.8	23	67.6	2	5.9	9	26.5	-	-	15	44.1	-	-	2	5.9	1	2.9	1	2.9	-	-
TOPLAM N=244	29	11.9	18	7.4	31	12.7	168	68.9	5	2.0	29	11.9	-	-	96	39.3	10	4.1	7	2.9	6	2.5	32	13.1	1	0.4

Tablo 36. Aileye Gelir Getiren Kişilerin Cinsiyetleri ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Aileye Gelir Getiren Kişilerin Cinsiyetleri	Gelir Getirme Durumu												
	Göçmen Aileler						Yerli Aileler						
	Evet		Hayır		Toplam		Evet		Hayır		Toplam		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Kadın	150	67.9	71	32.1	221	100	78	32.0	166	68.0	244	100	X²=59,826, p<0.05
Erkek	201	91.0	20	9.0	221	100	242	99.2	2	0.8	244	100	X²=17,427, p<0.05
Kız Çocuk	22	21.2	82	78.8	104	100	12	9.0	122	91.0	134	100	X²=7,116, p<0.05
Erkek Çocuk	40	31.7	86	68.3	126	100	45	26.5	125	73.5	170	100	X²=0,984, p>0.05
Diğer	46	76.7	14	23.3	60	100	40	66.7	20	33.3	60	100	X²=1,477, p>0.05

Tablo 37. Ailelerin Aile Üyelerinin Bağlı Olduğu Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Aile Üyeleri		N	Bağlı Olunan Sosyal Güvenlik Kurumları											
			Emekli Sandığı		Sosyal Sigortalar Kurumu		Bağ-Kur		Özel Sigortalar		Yurt Dışında Sosyal Güvenlik		Hiçbiri	
			Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadın	Göçmen	221	7	3.2	151	68.3	13	5.9	2	0.9	13	5.9	41	18.6
	Yerli	244	37	15.2	118	48.4	43	17.6	-	-	-	-	46	18.9
	TOPLAM	465	44	9.5	269	57.8	56	12.0	2	0.4	13	2.8	87	18.7
Erkek	Göçmen	221	5	2.3	131	59.3	17	7.7	1	0.5	9	4.1	60	27.1
	Yerli	244	35	14.3	114	46.7	46	18.9	-	-	1	0.4	48	19.7
	TOPLAM	465	40	8.6	245	52.7	63	13.5	1	0.2	10	2.2	108	23.2
Kız çocuk	Göçmen	104	2	1.9	75	72.1	7	6.7	-	-	-	-	22	21.2
	Yerli	134	15	11.2	66	49.3	27	20.1	-	-	-	-	27	20.1
	TOPLAM	238	17	7.1	141	59.2	34	14.3	-	-	-	-	49	20.6
Erkek çocuk	Göçmen	126	1	0.8	77	61.1	3	2.4	-	-	-	-	51	40.5
	Yerli	170	17	10.0	79	46.5	28	16.5	1	0.6	-	-	56	32.9
	TOPLAM	296	18	6.1	156	52.7	31	10.5	1	0.3	-	-	107	36.1
Diğer	Göçmen	60	1	1.7	24	40.0	4	6.7	-	-	27	45.0	22	36.7
	Yerli	60	6	10.0	26	43.3	20	33.3	-	-	-	-	14	23.3
	TOPLAM	120	7	5.8	50	41.7	24	20.0	-	-	27	22.5	36	30.0

Tablo 38. Ailelerin Gelirden En Büyük Payı Alan Harcama Grubuna ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Gelirden En Büyük Payı Alan Harcama Grubu																			
	Göçmen Aileler																			
	Gıda		Giyim		Sağlık		Ulaşım		Ev Eşyası		Konut		Kültür ve Eğlence		Eğitim		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	42	73.7	-	-	2	3.5	-	-	1	1.8	9	15.8	-	-	3	5.3	-	-	57	100
501-1000 YTL	59	57.3	-	-	2	1.9	3	2.9	3	2.9	22	21.4	-	-	13	12.6	1	1.0	103	100
1001-1500 YTL	20	50.0	-	-	-	-	-	-	3	7.5	12	30.0	-	-	5	12.5	-	-	40	100
1501 YTL ve üzeri	12	57.1	1	4.8	1	4.8	1	4.8	2	9.5	2	9.5	-	-	2	9.5	-	-	21	100
TOPLAM	133	60.2	1	0.5	5	2.3	4	1.8	9	4.1	45	20.4	-	-	23	10.4	1	0.5	221	100
	*p>0.05																			
	Yerli Aileler																			
	Gıda		Giyim		Sağlık		Ulaşım		Ev Eşyası		Konut		Kültür ve Eğlence		Eğitim		Diğer		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az	33	61.1	3	5.6	2	3.7	-	-	1	1.9	13	24.1	-	-	2	3.7	-	-	54	100
501-1000 YTL	59	59.0	2	2.0	-	-	2	2.0	5	5.0	21	21.0	1	1.0	10	10.0	-	-	100	100
1001-1500 YTL	31	55.4	1	1.8	1	1.8	-	-	4	7.1	10	17.9	-	-	7	12.5	2	3.6	56	100
1501 YTL ve üzeri	25	73.5	1	2.9	-	-	1	2.9	-	-	7	20.6	-	-	-	-	-	-	34	100
TOPLAM	148	60.7	7	2.9	3	1.2	3	1.2	10	14.1	51	20.9	1	0.4	19	7.8	2	0.8	244	100
	*p>0.05																			

Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre: ***p>0.05**

*Fisher-Freeman-Halton Testi

Tablo 39. Ailelerin Tasarruf Yapma Durumuna, Değerlendirme Tiplerine ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Tasarruf Yapma Durumu, Değerlendirme Tipleri													
	Göçmen Aileler													
	Altın		Vadeli/vadesiz Türk Lirası Hesabı		Vadeli/vadesiz Döviz Hesabı		Gayrimenkul		İşyerine yatırım		Tasarruf yapamıyorum		Diğer	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az N=57	3	5.3	6	10.5	2	3.5	11	19.3	2	3.5	40	70.2	-	-
501-1000 YTL N=103	11	10.7	8	7.8	16	15.5	35	34.0	3	2.9	50	48.5	2	1.9
1001-1500 YTL N=40	4	10.0	7	17.5	8	20.0	13	32.5	1	2.5	19	47.5	1	2.5
1501 YTL ve üzeri N=21	5	23.8	5	23.8	4	19.0	11	52.4	3	14.3	7	33.3	2	9.5
TOPLAM N=221	23	10.4	26	11.8	30	13.6	70	31.7	9	4.1	116	52.5	5	2.3
Yerli Aileler														
500 YTL ve daha az N=54	13	24.1	5	9.3	4	7.4	8	14.8	-	-	33	61.1	-	-
501-1000 YTL N=100	37	37.0	10	10.0	16	16.0	22	22.0	3	3.0	36	36.0	4	4.0
1001-1500 YTL N=56	27	48.2	5	8.9	13	23.2	19	33.9	7	12.5	14	25.0	1	1.8
1501 YTL ve üzeri N=34	16	47.1	8	23.5	12	35.3	14	41.2	6	17.6	5	14.7	5	14.7
TOPLAM N=244	93	38.1	28	11.5	45	18.4	63	25.8	16	6.6	88	36.1	10	4.1

AİLE İÇİ İLİŞKİLERİ İLE İLGİLİ BİLGİLER

Tablo 40. Ailelerde Aile Bireyleri ve Akrabalarla Olan İlişkilerin Düzeyi ve Göçmen/Yerli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Aile Bireyleri ve Akrabalarla İlişkiler	Aile Bireyleri ve Akrabalarla Olan İlişkilerin Düzeyi												
	Göçmen Aileler						Yerli Aileler						
	Genel Olarak Yeterli		Genel Olarak Yetersiz		Toplam		Genel Olarak Yeterli		Genel Olarak Yetersiz		Toplam		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı		%
Eşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık	192	86.9	29	13.1	221	100	199	81.6	45	18.4	244	100	X ² =2,453,p>0.05
Anne-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık	198	91.7	18	8.3	216	100	196	84.5	36	15.5	232	100	X ² =5,446,p<0.05
Baba-çocuk arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık	184	85.2	32	14.8	216	100	181	78.0	51	22.0	232	100	X ² =3,807,p>0.05
Kardeşler arası karşılıklı saygı, sevgi, bağlılık	154	85.6	26	14.4	180	100	144	72.0	56	28.0	200	100	X ² =10,287,p<0.05
Yakın akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık	205	92.8	16	7.2	221	100	219	89.8	25	10.2	244	100	X ² =1,303,p>0.05
Uzak akrabalar ile olan ilişkilerde saygı, sevgi, bağlılık	206	93.2	15	6.8	221	100	201	82.4	43	17.6	244	100	X ² =12,472,p<0.05
Eşler arasında ailenin geleceği ile ilgili çeşitli konularda konuşulması	185	83.7	36	16.3	221	100	179	73.4	65	26.6	244	100	X ² =7,306,p>0.05

Tablo 41. Ailelerde Çatışma Konuları ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	Çatışma Konuları																	
	Göçmen Aileler																	
	Paranın idaresi		Çocukların eğitimi		Akraba ilişkileri		Eşler arası iletişim problemleri		İşsizlik		Serbest zaman kullanımı		Alışveriş		Yok		Diğer	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az N=57	24	42.1	10	17.5	-	-	3	5.3	11	19.3	-	-	23	40.4	20	35.1	6	10.5
501-1000 YTL N=103	43	41.7	27	26.2	5	4.9	2	1.9	15	14.6	6	5.8	42	40.8	33	32.0	9	8.7
1001-1500 YTL N=40	24	60.0	10	25.0	2	5.0	-	-	4	10.0	3	7.5	24	60.0	9	22.5	5	12.5
1501 YTL ve üzeri N=21	7	33.3	7	33.3	2	9.5	-	-	-	-	3	14.3	7	33.3	5	23.8	3	14.3
TOPLAM N=221	98	44.3	54	24.4	9	4.1	5	2.3	30	13.6	12	5.4	96	43.4	67	30.3	23	10.4
Yerli Aileler																		
500 YTL ve daha az N=54	24	44.4	17	31.5	11	20.4	2	3.7	3	5.6	4	7.4	19	35.2	10	18.5	5	9.3
501-1000 YTL N=100	40	40.0	44	44.0	12	12.0	4	4.0	4	4.0	5	5.0	34	34.0	19	19.0	10	10.0
1001-1500 YTL N=56	20	35.7	24	42.9	5	8.9	1	1.8	1	1.8	3	5.4	19	33.9	8	14.3	3	5.4
1501 YTL ve üzeri N=34	13	38.2	13	38.2	4	11.8	6	17.6	2	5.9	2	5.9	8	23.5	5	14.7	5	14.7
TOPLAM N=244	97	39.8	98	40.2	32	13.1	13	5.3	10	4.1	14	5.7	80	32.8	42	17.2	23	9.4

AİLEDE DEĞER VE AMAÇLARA İLİŞKİN BİLGİLER

Tablo 42. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Değer ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	En Önemli Buldukları Üç Değer																											
	Göçmen Aileler																											
	Sağlık		Başarı, ilerleme		Para (Maddi zenginlik)		Bilgi, eğitim		Aile yaşamı		Mutluluk		Güvenlik		Dostluk, arkadaşlık		Sevgi, saygı, anlaşma		Dine bağlılık		Rahatlık, kolaylık		Beceri, hüner		Eğlence		Diğer	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az N=57	52	91.2	4	7.0	24	42.1	12	21.1	15	26.3	34	59.6	2	3.5	2	3.5	19	33.3	5	8.8	-	-	-	-	-	-	2	3.5
501-1000 YTL N=103	86	83.5	12	11.7	25	24.3	37	35.9	29	28.2	46	44.7	6	5.8	4	3.9	45	43.7	5	4.9	2	1.9	1	1.0	5	4.9	6	5.8
1001-1500 YTL N=40	35	87.5	1	2.5	12	30.0	11	27.5	18	45.0	21	52.5	2	5.0	1	2.5	16	40.0	-	-	2	5.0	-	-	1	2.5	-	-
1501 YTL ve üzeri N=21	18	85.7	5	23.8	3	14.3	6	28.6	6	28.6	7	33.3	1	4.8	-	-	11	52.4	2	9.5	2	9.5	-	-	2	9.5	-	-
TOPLAM N=221	191	86.4	22	10.0	64	29.0	66	29.9	68	30.8	108	48.9	11	5.0	7	3.2	91	41.2	12	5.4	6	2.7	1	0.5	8	3.6	8	3.6
	Yerli Aileler																											
500 YTL ve daha az N=54	46	85.2	5	9.3	13	24.1	12	22.2	16	29.6	21	38.9	-	-	1	1.9	29	53.7	14	25.9	2	3.7	3	5.6	-	-	-	-
501-1000 YTL N=100	81	81.0	4	4.0	31	31.0	26	26.0	33	33.0	39	39.0	3	3.0	2	2.0	53	53.0	22	22.0	-	-	-	-	3	3.0	3	3.0
1001-1500 YTL N=56	46	82.1	6	10.7	10	17.9	12	21.4	14	25.0	22	39.3	1	1.8	2	3.6	28	50.0	15	26.8	2	3.6	2	3.6	-	-	7	12.5
1501 YTL ve üzeri N=34	24	70.6	2	5.9	7	20.6	8	23.5	14	41.2	11	32.4	-	-	2	5.9	21	61.8	8	23.5	1	2.9	1	2.9	1	2.9	2	5.9
TOPLAM N=244	197	80.7	17	7.0	61	25.0	58	23.8	77	31.6	93	38.1	4	1.6	7	2.9	131	53.7	59	24.2	5	2.0	6	2.5	4	1.6	12	4.9

Tablo 43. Ailelerin En Önemli Buldukları Üç Amaç ve Ortalama Aylık Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Ortalama Aylık Gelir Düzeyi	En Önemli Buldukları Üç Amaç																					
	Göçmen Aileler																					
	Sağlıklı bir yaşam		Ev sahibi olmak		Araba sahibi olmak		İş sahibi olmak		Yüksek gelire sahip olmak		Güvenli ve sürekli bir gelire sahip olmak		Çocuklara iyi bir gelecek sağlamak		Mutlu bir aile yaşamına sahip olmak		Daha iyi bir iş sahibi olmak		Sosyal bir güvenceye sahip olmak		Diğer	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az N=57	47	82.5	10	17.5	9	15.8	2	3.5	4	7.0	16	28.1	29	50.9	32	56.1	3	5.3	16	28.1	3	5.3
501-1000 YTL N=103	74	71.8	17	16.5	15	14.6	6	5.8	4	3.9	20	19.4	70	68.0	58	56.3	11	10.7	28	27.2	6	5.8
1001-1500 YTL N=40	27	67.5	9	22.5	9	22.5	3	7.5	1	2.5	12	30.0	25	62.5	22	55.0	2	5.0	9	22.5	1	2.5
1501 YTL ve üzeri N=21	17	81.0	3	14.3	5	23.8	-	-	-	-	3	14.3	14	66.7	12	57.1	3	14.3	4	19.0	2	9.5
TOPLAM N=221	165	74.7	39	17.6	38	17.2	11	5.0	9	4.1	51	23.1	138	62.4	124	56.1	19	8.6	57	25.8	12	5.4
	Yerli Aileler																					
	Sağlıklı bir yaşam		Ev sahibi olmak		Araba sahibi olmak		İş sahibi olmak		Yüksek gelire sahip olmak		Güvenli ve sürekli bir gelire sahip olmak		Çocuklara iyi bir gelecek sağlamak		Mutlu bir aile yaşamına sahip olmak		Daha iyi bir iş sahibi olmak		Sosyal bir güvenceye sahip olmak		Diğer	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
500 YTL ve daha az N=54	36	66.7	23	42.6	10	18.5	4	7.4	3	5.6	15	27.8	31	57.4	25	46.3	5	9.3	9	16.7	1	1.9
501-1000 YTL N=100	57	57.0	44	44.0	21	21.0	10	10.0	3	3.0	29	29.0	64	64.0	51	51.0	9	9.0	6	6.0	6	6.0
1001-1500 YTL N=56	36	64.3	17	30.4	6	10.7	5	8.9	3	5.4	19	33.9	34	60.7	32	57.1	4	7.1	11	19.6	1	1.8
1501 YTL ve üzeri N=34	28	82.4	9	26.5	1	2.9	2	5.9	-	-	9	26.5	24	70.6	25	73.5	-	-	1	2.9	3	8.8
TOPLAM N=244	157	64.3	93	38.1	38	15.6	21	8.6	9	3.7	72	29.5	153	62.7	133	54.5	18	7.4	27	11.1	11	4.5

